

**MAKROGAZDASÁGI,
ÁLLAMHÁZTARTÁSI
HELYZETKÉP
2024. ÉVRŐL**

*ECO-VISTA Kft.
2025. április 15.*

MAKROGAZDASÁGI, ÁLLAMHÁZTARTÁSI HELYZETKÉP 2024-RŐL

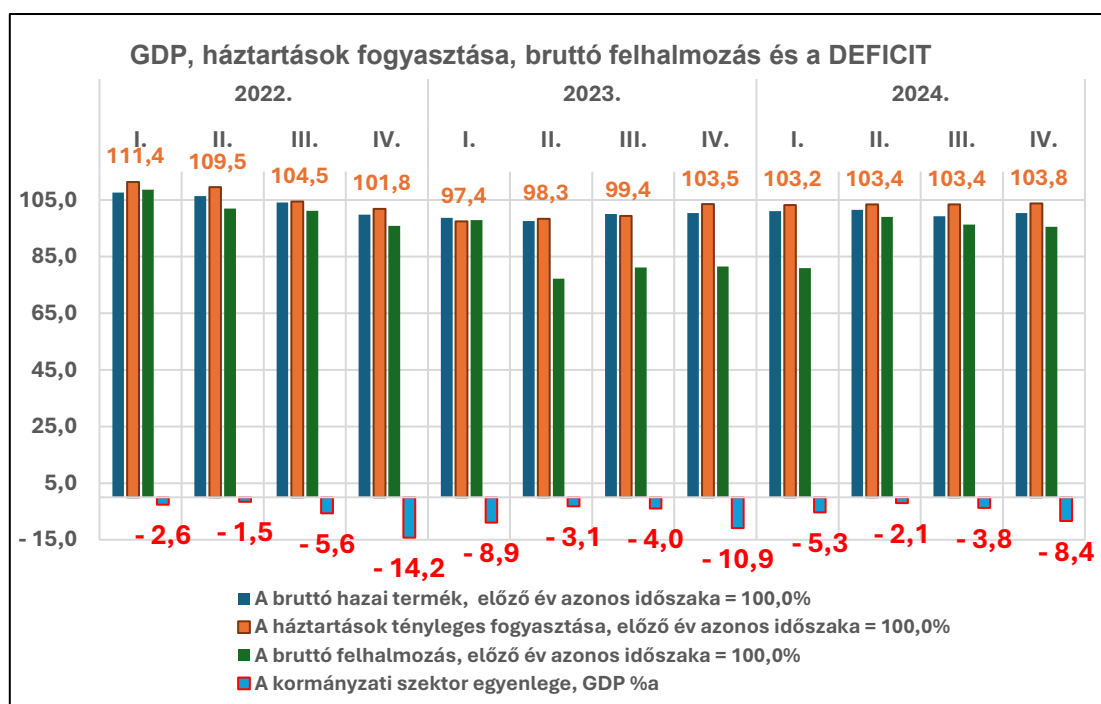
ÖSSZEFOGLALÓ	2
I. Világgazdasági folyamatok – infláció, recesszió, háború	9
Kockázati tényezők	10
Inflációs tendenciák	11
Monetáris folyamatok alakulása	12
II. A magyarországi reálfolyamatok jellemzői	14
A gazdasági növekedés lassulása	16
Külgazdasági folyamatok	17
Fogyasztási és beruházási anomáliák	20
A vállalati gazdálkodás nehézségei	23
III. Az egyes ágazataink helyzetének változásai	24
Ipar termelés visszaesése	24
Építőipar helyzete	28
Mezőgazdasági termelés	31
Az idegenforgalom folyamata	32
Kiskereskedelem lassulása	34
Szállítási nehézségek	36
Informatika, távközlés fejlődése	39
IV. A pénzügyi folyamataink 2024-ben	42
Az infláció lassulása	43
A kedvezőtlen árfolyam-alakulás	46
Államháztartás, adópolitika	47
Államadósság növekedése	52
A pénzügyi szektor helyzete és a hitelezési folyamatok	53
Háztartások pénzügyeinek alakulása	54
Tőzsdei folyamatok, a tőzsdei vállalatok	56
V. Társadalmi, gazdasági változások és hatások	58
A népmozgalom folyamatai	59
A munkaerőpiac, a foglalkoztatottság helyzete	60
Keresetek és jövedelmek növekedése	62
A fogyasztás szintje és szerkezetváltozása	64
A háztartások helyzete	66
Az oktatás és egészségügy átalakulása	68
Mellékletek	
Ábrák, táblázatok	71
Források	86

ÖSSZEFOGLALÓ

A világgazdaságot 2024-ben is az évek óta tartó bizonytalanság jellemezte. A gazdasági adatok a vártnál kissé kedvezőbbek lettek, mégis a növekedést változatlanul súlyos politikai kockázatok veszélyeztették. A három éve tartó és bonyolódó orosz-ukrán háború befejezésére sem volt gyors megoldás, sőt lassan csak sokadik megoldandó feladat lesz az USA elnökének tervei között, amely estleges lépések komoly befolyással lehetnek a globális gazdaságra, az atlanti együttműködésre, az Európai Unió mozgásterére és így hazánkra is.

A magyar gazdaság nehezen talál magára az elmúlt évben, de a nehéz viszonyok között is fenntartotta működését és növekedésének lehetőségeit, a következő elemzés ennek összefoglalását kísérli meg. 2023 végére megszűnt ugyan a recesszió, de a gazdasági folyamatok nem gyorsultak. A 2024 évi igen szerény növekedéssel pedig a gazdaság teljesítménye a 2022. évi alatt maradt. Az utóbbi évek elején mindig újra indítani szándékolt gazdaság fejlesztés korlátokba ütközik.

2024-ben a magyar gazdaság teljesítménye csupán 0,6 százalékkal emelkedett. 2024-ben a GDP értéke folyó áron 81.148 milliárd forint volt.

Forrás: KSH 21.2.11. Makrogazdaság főbb mutatói - saját szerkesztés

A bruttó hazai termék termelési oldalát vizsgálva egyedül a szolgáltatások hozzáadott értéke nőtt 2,1 százalékkal, de az építőiparé 0,6 százalékkal, az iparé 3,0 százalékkal, a mezőgazdaságé 10,4 százalékkal volt alacsonyabb a megelőző évinél. A GDP igen alacsony volumen bővüléséhez az egyes ágazatok közül a szolgáltatások 1,1 százalékponttal járultak hozzá. A növekedést az építőipar lényegében nem befolyásolta, míg a mezőgazdaság 0,3 százalékponttal és az ipar 0,6 százalékponttal mérsékelte.

A GDP felhasználási oldalán bővült a háztartások tényleges fogyasztása 4,3 százalékkal, azonban a közösségi fogyasztás 5,8 százalékkal esett vissza és így 2,6 százalékkal nőtt a végső fogyasztás volumene. Az összességében 6,1 százalékkal visszaeső bruttó felhalmozásban az állóeszköz-felhalmozás 11,3 százalékos csökkenése számottevő.

Mindezen folyamatok következtében a bruttó hazai termék 0,5 százalékos emelkedéséhez a végső fogyasztás 1,8 százalékponttal, a külkereskedelmi forgalom egyenlege 0,2 százalékponttal járult hozzá, míg a bruttó felhalmozás 1,5 százalékponttal csökkentette a gazdaság teljesítményét. Némi pozitívum, hogy a hazai fogyasztási kiadások 4,6 százalékkal bővültek.

Sajátos pozitívuma a folyó fizetési mérlegünknek, hogy az export 2,8 százalékos volumen-visszaesése mellett az import 3,3 százalékkal csökkent, A külkereskedelmünk volumenében az előző évi forgalomhoz képest a kivitel teljesítménye 2,1 százalékkal, míg a behozatalé 3,7 százalékkal esett vissza.

A csökkenő gazdasági teljesítmény ellenére sem feltételezhető, hogy a gazdaság ismét recesszióba, vagy esetleg gazdasági/pénzügyi válsághelyzetbe kerülne. A fontosabb makró folyamatok elfogadhatóak, többletben van a külső finanszírozási pozíciónk és a folyó fizetési mérlegünk is.

Az adósságunk bruttó, nettó külföldi és devizában meglévő mértéke sem magas nemzetközi összehasonlításban sem. A devizatartalékok nem igazán nagyok, de az elmúlt időszakban 2024-ben is nőttek. Nehézséget jelent azonban, hogy a költségvetést 2024-ben sem sikerült a törvényben foglaltaknak megfelelően teljesíteni, mind mennyiségileg, mind minőségileg gondok

jelentkeztek. Kedvező azonban, hogy a hiány kezelhető és nincs veszély egy ikerdeficit kialakulásához. A költségvetés finanszírozható, bár magas kamatokkal és felárakkal. A korábbi tervektől eltérően nem sikerült 2024-ben csökkenteni az államadósságot, amelynek szintje azonban nem nő jelentősen, és más országokban jóval magasabb.

A beruházások teljesítménye 2024-ben is jelentősen, 13,8 százalékkal maradt el az előző évhez képest. A volumen 2024 évben 21 százalékkal alacsonyabb volt a 2022. évinél.

2024 évben az ipar kibocsátása 4 százalékkal maradt el az egy évvel korábbitól, és jelentősen, 9,3 százalékkal a két évvel azelőttitől. A jelentős három nemzetgazdasági ágban eltérő irányú folyamatok zajlottak. A feldolgozóipar kibocsátása mérséklődött 4,9 százalékkal, de az energiaiparé 7,3 százalékkal, a kisebb súlyú bányászaté 27 százalékkal bővült az év során.

Az ipari export 3,8 százalékkal esett vissza. A 32 százalékos súlyt képviselő járműgyártásban pedig a kivitel volumene 9,9 százalékkal csökkent.

Nem javult 2024-ben az építőipar termelése, sőt 0,4 százalékkal kisebb volt, mint 2023-ban. Az új szerződések volumene 2,6 százalékkal csökkent. Az átadott 13.295 lakás jóval – azaz 29 százalékkal - kevesebb volt az egy évvel korábbinál. Az ágazat utolsó havi teljesítménye növekedett, ez esetleges reményt ad komolyabb építőipari fejlődésre.

A mezőgazdaság teljes kibocsátása 2024-ben 4 ezer milliárd forint volt, az előző évitől 8,0 százalékkal elmaradt, a teljes termelési volumen 4,4 százalékkal csökkent és az árszínvonal is alacsonyabb volt 3,8 százalékkal. A növénytermesztésben a volumene 11 százalékkal visszaesett, de az állattenyésztés volumene 4,9 százalékkal bővült.

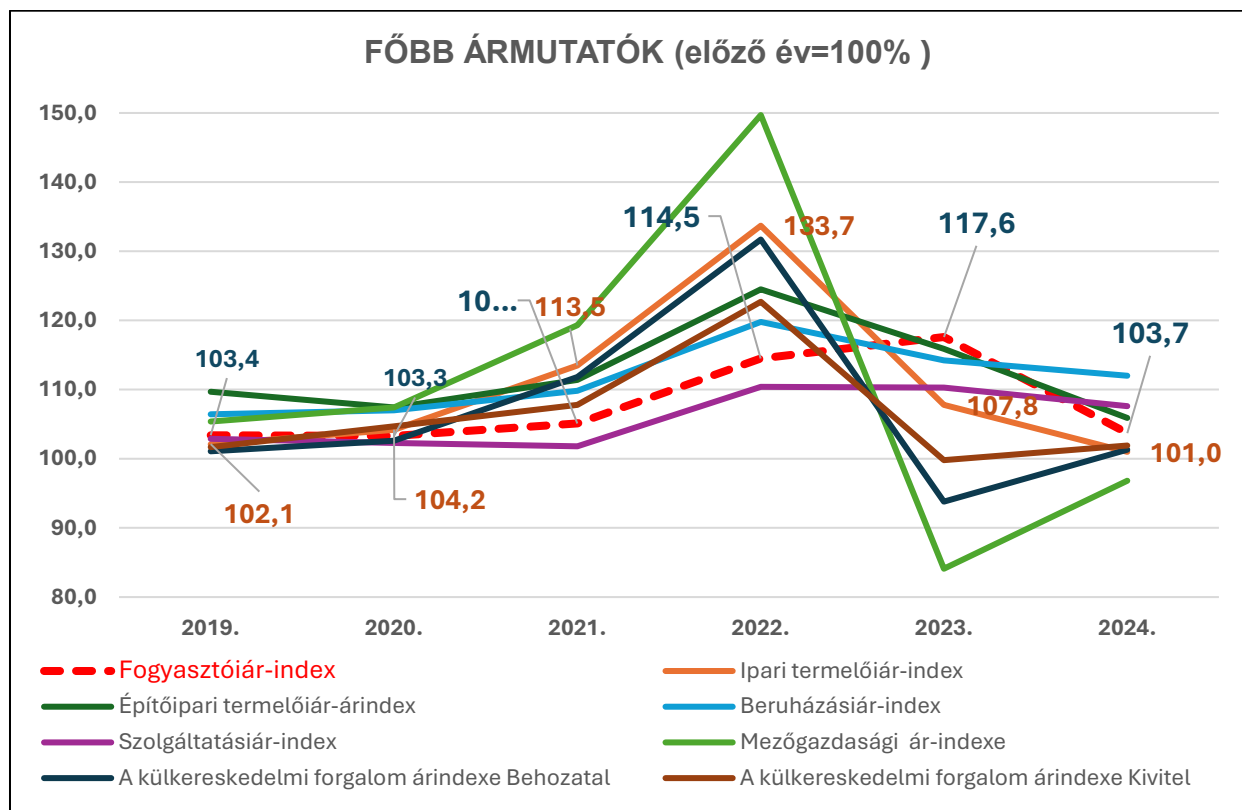
2024-ben már relatív sikeres évet zárt az idegenforgalom. Az előző évhez képest a turisztikai szálláshelyeken 5,8 százalékkal nőtt a vendégéjszakák száma. Erőteljesebben, 9,9 százalékkal nőtt a külföldi vendégek forgalma, ők 22,2 millió éjszakát töltöttek Magyarországon. 2024-ben a turisztikai szálláshelyek bruttó árbevétele 1.049 milliárd forintot tett ki, 15,8 százalékkal többet, mint 2023-ban. Ezen belül az árbevétel több mint kétharmadát jelentő szállásdíj-bevételek 716 milliárd forintra, 15,9 százalékkal nőttek.

A kiskereskedelem forgalmának volumene 2,6 százalékkal, ezen belül az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelemben 3,7 százalékkal nőtt 2024-ben.

2024 bizonytalan évet jelentett a közlekedés egészére, így különösen a vasúti áruszállításra. Az ágazatban 2024-ben nem volt jelentős fellendülés. A vasúti áruszállítás továbbra is számos bizonytalansággal néz szembe, a háborús helyzettel, az ipari termelés hullámvázásával, a beruházások lassú ütemével. Egyedül a vegyiáru-szállítás vagy az intermodális kapcsolatok területén történt fejlődés.

A vállalkozások összesített foglalkoztatási hajlandóságát jelző foglalkoztatási indikátor enyhén csökkent, vagy stagnált az év folyamán. A gazdálkodási környezet kiszámíthatóságában a cégek nem várnak javulást. Lassan csökkentek az áremelési szándékok, különösen nagyot az építőiparban. Az év utolsó hónapja viszont trendfordulót jelzett, a következő hónapokra várható az év elején egyébként is szokásos áremelési szándékok erősödése, így leginkább a kereskedelemben jeleztek várható kísérletet az árak növelésére.

2024 évben 3,7 százalékkal nőtt az infláció, az utóbbi két évben 22 százalékkal, az utóbbi három évben 39,6 százalékkal emelkedtek a fogyasztói árak.

Forrás: KSH 1.1.1.1. Főbb ármutatók - saját szerkesztés

2024-ben a kormányzati szektor hiánya elérte a 4.002 milliárd forintot, a GDP 4,9 százalékát. A kormányzati szektor adóssága – a Magyar Nemzeti Bank adatai alapján – 2024 végén 59.875 milliárd forintot, a GDP 73,5 százalékát tette ki. A kormányzati szektor bevétele 34.203 milliárd forint, kiadása 38.206 milliárd forint volt.

A 2024-es költségvetési tervben a gazdasági növekedést jelentősen felülbecsülték, de az infláció alul tervezése is megváltoztatta a költségvetési bevételek tervezett mértékét. A tervezők 4 százalékos gazdasági növekedéssel számoltak, az inflációt 6 százalékra tervezték és hogy 385 forintos euró éves átlagos árfolyammal számoltak, de az 395 forint lett, sőt az év végén, decemberben már 410 forint volt egy euró. Év közben pótlólagos, 500 milliárd forint értékű költségvetési kiigazításra került sor, a kabinet megemelte a tranzakciós illetékeket, és a már sokat kifogásolt szektorális különadókat. Emellett sor került beruházások elhalasztására, ami feltételezhetően nem segítette a gazdasági növekedést. Az uniós bevételek körül is nehezen kezelhető helyzet alakult. A tervezett és megvalósult adó- és járulékbefizetések, valamint a kiadások is az elmúlt évekhez hasonló igen feszített költségvetést mutatnak.

A költségvetési hiány finanszírozásának folyamata során a kamatkiadások 30,7 százalékkal növekedtek és 3.613 milliárd forintot tettek ki. Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadásokra 10,3 százalékkal kevesebbet, 962 milliárd forintot fordított a kormány. Jelentősen, 62,4 százalékkal csökkenteni kellett viszont a lakástámogatásokra fordítható összeget, csupán 167 milliárd forintot kaptak az érintettek. A helyi önkormányzatok támogatása pedig a szükségesnél feltehetően szűkebb lett, csupán 6,1 százalékkal többet, 1.250 milliárd forintot kaptak a központi költségvetésből.

A Kormány kiemelten fontosnak tartja a szociális és családtámogatások folyamatos bővítését. 2024-ben 778 milliárd forintot folyósítottak a központi forrásokból, folyóáron 3 százalékkal többet az előző évnél. A közgyógyellátás kiadási összege 7,6 százalékkal csökkent. A családi támogatásokra fordított összeg nem változott, és kisebb lett a családi pótlékra folyósított kiadás 1,1 százalékkal. A nyugdíjbiztosítási alap kiadásai 7,8 százalékkal haladták nőttek és 6.218 milliárd forintot tettek ki. Az egészségbiztosítási alap kifizetései 4.538 milliárd forintot, 10,2 százalékkal többet fordítottak. A gyógyító megelőző ellátások kiadásai 2.434 milliárd forintot tettek ki, folyóáron 10,3 százalékkal többet, mint előző évben. A foglalkoztatási alapba 10,1

százalékkal több támogatási összeg került, ez 422 milliárd forint, és ennek 29,2 százaléka finanszírozta a közmunkaprogramot.

Az MNB adatai szerint 2024 évben romlott az államháztartás nettó finanszírozási képessége, és újra emelkedett az államadósság. Az államháztartás hiánya az utóbbi négy negyedévben a GDP 4,8 százaléka volt. A bruttó államadósság 2024 év végén 59.875 milliárd forintot ért el, az egy évvel korábbi 55.142 milliárd forinttal szemben. A bruttó államadósság december végén a 81.148 milliárd forint nagyságú GDP 73,8 százalékát tette ki.

A háztartások nettó finanszírozási képessége 2024 végén a bruttó nemzeti termék 3,4 százaléka volt. A lakosság nem konszolidált pénzügyi állománya a GDP 135,9 százalékát jelentett. A magyar háztartások nettó pénzügyi vagyona elérte a 93.320 milliárd Forintot.

A hazai és nemzetközi piacokat továbbra is a geopolitikai feszültségek és az inflációs nyomás határozta meg 2024-ben, ugyanakkor a globális gazdaságban egyre több stabilizálódásra utaló körülmény jelent meg, amelyből a magyar tőzsde is profitálni tudott. A BUX-index december 12-én érte el legmagasabb értékét, amikor 80.540,07 ponton zárt.

A mintavételes lakossági felmérés szerint a negyedik negyedév átlagában a foglalkoztatottak száma 4.689 ezer fő volt, 24 ezer fővel, 0,5 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete 2024. január–december hónapok átlagában 646.800 forint, de a decemberben mért bruttó átlagkereset azonban már 727.700 forint volt. 2024-ben a nettó átlagkereset értéke kedvezmények nélkül 430.100 forintra nőtt. A reálkereset 6,1 százalékkal emelkedett a 4,6 százalékos inflációt figyelembe véve.

Nem megnyugtatóak a 2024 évi demográfiai folyamatok. Az év során a korábbihoz képest 9,1 százalékkal, 7.725 újszülöttel kevesebb, azaz összesen csak 77.500 gyermek jött világra.

A 2024-es év sok kellemetlen folyamattal jellemezhető. Ezek hosszabb ideje gátjai a fejlődésünknek. Az adatokat áttekintve olyan fiskális-monetáris kérdőjelek fogalmazhatók meg, amelyek egyértelműen a növekedés akadályai, külső-belső ellenszélként jelentenek, bizonytalanságot okoznak. A fokozódó nehézségek közül a GDP növekedés lehetetleníti el az alacsony energia intenzitást, a magas foglalkoztatás melletti alacsony munkatermelékenység.

Ezek egyértelműen gazdasághatékonysági problémákat is jelentenek. A növekedés tartóssá tételéhez pedig hiányzik az innovációs képesség. Ennek során a munkaerő bővítésnek már nem az eddigi extenzív útján kellene haladni. A hozzáadott érték növekedése fontos cél és ehhez találni kell saját értékláncokat – a más tulajdonában lévő autógyár, akkumulátor gyártás nem ilyen - amelyek hiánya egyértelműen érezhető a növekedési fordulat elmaradásával.

A gazdasági folyamatainkat bemutató táblázat adatai összefoglalják az eltelt néhány év fontos makrogazdasági folyamatait és ad egy feltehetően a majdani növekedést megközelítőleg jelző becslést is.

A makrogazdaság helyzete (előző év = 100százalék)

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025*
GDP volumen alakulás	107,1	104,6	99,5	100,5	101,5
Mezőgazdasági termelés	98,1	68,8	140	90,0	102
Ipari termelés	106,2	105,4	100	97,0	101,5
Építőipari termelés	109,2	103	95	99,6	102
Kiskereskedelmi forgalom	107,0	104,6	97	102,6	104
Idegenforgalom	143,2	127,5	101	112	114
Információ, kommunikáció	121,7	107,5	102	102,8	106
Háztartások fogyasztása	104,3	106	97	104,3	105
Állóeszköz-felhalmozás	105,2	102,2	96	88,7	99
Folyó fiz. mérleg egyenleg (GDP %)	-0,6	-2,0	2	2,2	2,5
Külkereskedelmi behozatal (import)	109,1	109,5	99	96,7	102
Külkereskedelmi kivitel (export)	110,3	110,3	102	97,2	103,5
Bruttó átlagkereset	108,7	106,5	107	113,2	108,5
Munkanélküliségi ráta	4,1	3,6	4,0	4,4	4,6
Fogyasztó árszínvonal alakulása	105,1	114,5	117,6	103,7	105,5
Költségvetési hiány (a GDP %-ban)	-6,8	-6,1	- 5,9	-4,9	-4,5
Államadósság (a GDP %-ban)	79,9	73,3	72,0	73,4	74,5
Forint/euró árfolyam, Ft	358,52	391,33	395-410	395	405

forrás: KSH */ saját számítás,

I. Világgazdasági folyamatok – infláció, recesszió, háború

A világgazdaságot továbbra is bizonytalanság jellemezte 2024-ben, bár a gazdasági adatok a vártnál kissé kedvezőbbek lettek. A gazdasági növekedést változatlanul súlyos politikai kockázatok veszélyeztetik, így a három éve tartó és bonyolódó orosz-ukrán háború befejezését az Amerikai Egyesült Államok új elnöke is csak sokadik megoldandó feladatának tekinti, az erre tett 24 órás határidő ennek komolyságára utal. Az USA elnökének tervei és alig kiszámítható magatartása komoly befolyással lehet a globális gazdaságra, az atlanti együttműködésre, az Európai Unió mozgásterére és így hazánkra is.

Emellett más térségekben is komoly geopolitikai feszültségek, pl. a közel-keleti konfliktus is hatással volt – és lesz - a globális energiaellátásra, az energiaárakra. A globális gazdaság növekedése kevésbé kiszámíthatóvá vált, de a 2024 évi adatok vártnál nagyobb mértékű bővülést jeleznek. A fejlett országokban a 2023-as emelkedő infláció 2024-ben érezhetően mérséklődött, a maginfláció is lassul. A monetáris politikában bekövetkezett enyhe lazítás még mindig fékezi a gazdaság erőteljesebb növekedését. A fejlődő világban a nyersanyag árak, és különösen az energiaárak év végére történt mérséklődése és az előre jelzett további alakulása kedvezően hatnak a gazdaságuk bővülésére.

Az OECD országok egyesített bruttó hazai terméke 2024 évben 1,7 százalékkal nőtt. A legfejlettebb országokat tömörítő G7 csoport (Amerikai Egyesült Államok, Japán, Németország, Nagy-Britannia, Franciaország, Olaszország, Kanada) egyesített GDP-je 2024 évben ugyancsak 1,7 százalékkal emelkedett. Az Amerikai Egyesült Államokat kevésbé érintette a gazdaság válsága, az év egészében 2,8 százalékkal nőtt a bruttó hazai terméke. Japánban 2024 év során 0,1 százalékkal bővült a gazdaság.

Nagy-Britannia 2024 évben 0,8 százalékkal nőtt a GDP. Kanadában 1,3 százalékkal bővült a gazdaság. A Koreai Köztársaságban 2024 évben 2 százalékkal bővült a gazdaság. Izrael gazdaságát visszavetette a háború és csupán 0,1 százalékkal nőtt a gazdaság.

A kínai gazdaság az előző évekéhez hasonlóan dinamikusan, 2024 egészében 5 százalékkal bővült. India gazdasága 6,7 százalékkal nőtt. Mexikó GDP-je 1,5 százalékkal bővült. Indonéziában 2024 évben 5 százalékkal bővült a bruttó hazai termék.

Az Európai Unió egyesített bruttó hazai terméke 2024 negyedik negyedévben 0,1 százalékkal nőtt az előzőhöz és 1,1 százalékkal az előző év azonos időszakához viszonyítva, ezzel az unió gazdasága 2024 évben 0,9 százalékkal bővült. Az eurózónában az év egészében 0,8 százalékkal, mert az eurózona gazdasági növekedését jelentősen gátolta a vezető gazdaságok vártnál szerényebb a növekedése, sőt a német gazdaság hosszú és még mindig tartó recessziója. Németországban 0,2 százalékkal csökkent a bruttó hazai termék volumene, az euróövezet másik két nagy gazdaságában, Franciaországban 1,2 százalékkal, Olaszországban is csupán 0,5 százalékkal bővült a GDP.

Kockázati tényezők

A Covid-járvány hatásai jelentősen megváltoztatták a világgazdaság 2010-es évek végére kialakult kedvező folyamatait. A keresleti-kínálati tényezők zavarai, az ellátási láncok megszakadása, az energia ellátási problémái megzavarták a lakosság addig életvitelét is. Talán a globalizáció folyamata is átalakul a gazdasági erőviszonyok és a geopolitikai érdekek mentén. Mindezek a változások a fejlődés további menetét elbizonytalanítják.

Az USA szerepe és eddigi helyzete átértékelődhet. Újabb és újabb konfliktusok alakulnak, és a válsághelyzetek egyre bonyolultabbak. Oroszországot, Kínát például továbbra sem lehet biztonságosan megítélni, és nagy változások lehetnek Afrikával, az iszlám világgal kapcsolatosan is. A corona-vírus okozta válság, majd az ezután kialakult világgazdasági visszaesés felnagyította a gazdasági-politikai különbségek miatti problémákat. Egyértelműen a fenntarthatóság kerül előtérbe és sok, a gazdaságot érintő változás történt. Felgyorsult a digitalizáció terjedése, a társadalmi élet változása és a rugalmas munkavégzés széles formáinak alkalmazása.

2023-ra a foglalkoztatottság szintje visszaállt az Európai Unióban a koronavírus járvány előtti mértéket. 2024 évben stabil szinteket mértek a szezonális hatásoktól megtisztított munkanélküliségi rátákban. Decemberben a munkanélküliség aránya 5,9 százalékot mutatott,

-
ezen belül az eurózónáé 6,3 százalék lett. A legmagasabb spanyolországi - korábban is kétszámjegyű - munkanélküliségi ráta 10,6 volt. Hat tagállamban mértek 7 százalékot elérő vagy meghaladó munkanélküliséget: Görögországban 9,4 százalékos, Finnországban 8,7 százalékos, Svédországban 8,5 százalékos, Franciaországban 7,8 százalékos, Észtországban 7,3 százalékos, Dániában pedig 7 százalékos munkanélküliségi arányt mértek az év végén. Magyarország a 27 tagállam munkanélküliségi rátája szerinti rangsorban kedvező mértékű, 4,3 százalékos mutatóval kedvező foglalkoztatottsági viszonyt mutat. A munkanélküliségi ráta csökkenése jellemző a gazdaságilag fejlett európai és Európán kívüli országokra is, az Amerikai Egyesült Államokban a mutató év végén 4,1 százalék lett.

Számos, a mesterséges intelligencia rohamos terjedésével összefüggő változás történik. A digitalizáció-robotizáció-automatizáció alapjaiban változtatja meg a gazdaság szerkezetét, a fejlődés valamennyi összetevőjét. A technológia fejlődése óriási ütemben felgyorsult, már előrejelzése is nehéz, a MI fokozódó energia szükséglete pl. újra elő térbe hozta a nukleáris energia iránti nélkülözhetetlen igényt. A digitalizáció átalakította a pénzpiacok eddig megszokott formáit és lehetőségeit, már az is felgyorsult a „harc” a gazdaság-politika valamennyi területén – ki hozza a döntéseket?

Inflációs tendenciák

2020 óta folyamatosan inflációs nyomás nehezíti a fejlett országok gazdaságát is. A covid-járvány, majd az orosz-ukrán háború következtében kialakult, az addigi ellátási folyamatokat megzavaró-megváltoztató intézkedések a gazdasági helyzetet alapjaiban megváltoztatták. Nehezen alakultak ki a korábbi ellátási szinteket elérő viszonyok, de 2024 évben már csökkent az árindex. Kissé kedvezőtlen még a maginfláció lassan mérséklődő mutatója, ez jelzi, hogy a 2010-es évek alacsony árváltozás dinamikája lassan érhető el.

Az Európai Unióban a fogyasztói árak 2022-2023 évek során 9,2 százalékkal, 2021-2023 években pedig 19,2 százalékkal, míg az eurózónában 7,9 százalékkal, illetőleg 17 százalékkal emelkedtek. A 2024 évben a tagállami átlagos éves szintű fogyasztói árindex 2,6 százalék, míg az eurózónáé 2,4 százalék volt.

2024 decemberében az infláció mértéke az unióban 2,7 százalék volt, míg az eurózónában 2,4 százalékos emelkedést mértek 2023 decemberéhez képest. A magyarországi 4,8 százalékos infláció az Európai Unió tagországai között Románia mögött a második legmagasabb értéket mutatta. Az Európai Unióban egy év alatt a decemberi élelmiszerárak 2,4 százalékkal, az eurózónában szintén 2,4 százalékkal emelkedtek. A magyar lakosság az élelmiszerek árai összehasonlítható szerkezetben 4,7 százalékkal nőttek, ráadásul egy rendkívül magas bázishoz képest, és a maginfláció értéke is az ötödik legmagasabb az Európai Unióban. Ez a mutató, azaz az energiahordozók és a feldolgozatlan élelmiszerek nélkül számított maginflációs mutató a 27 tagállam átlagában 2,9 százalék, az eurózónában 2,7 százalék. Figyelemre méltó, hogy az Amerikai Egyesült Államokban az infláció decemberben csak 2,9 százalék és a maginfláció 3,2 százalék volt.

Monetáris folyamatok alakulása

Az Európai Unió a világon elsőként vezetett be egységes szabályozási keretet a kriptoeszközökre, ez a 2023-ban elfogadott MiCA-rendelet (Markets in Crypto Assets), célja az átláthatóság növelése, a csalások visszaszorítása és a fogyasztóvédelem megerősítése. A szabályozás ma még nem terjed ki az NFT-k és a decentralizált pénzügyi szolgáltatásokra. Magyarország a 2024. évi VII. törvénnyel tette a gyakorlatban is alkalmazhatóvá a MiCA-t, szigorú engedélyezési rendszerrel.

A nemzetközi pénzügyi gyakorlatban már aktívan dolgoznak, hogy a decentralizált rendszerek és a centralizált banki struktúrák közötti együttműködés megvalósuljon. Ehhez a blokklánc-technológia elterjesztése szükséges, és ez egyre nagyobb figyelmet is kap a pénzügyi szektorban. A hagyományos bankrendszerek is fontosnak vélik az ebben rejlő lehetőségeket, hiszen ennek legnagyobb előnye a bizalom nélküli működés: a tranzakciók érvényesítését és hitelességét nem egy központi szereplő végzi, hanem a hálózat tagjai konszenzus mechanizmusokon keresztül ellenőrzik egymást. Mindez lehetővé teszi a tranzakciók gyors, átlátható és megmásíthatatlan rögzítését. Ez gyökeresen ellentétes a bankrendszerek eddigi logikájával, ahol központi szerverek és hatóságok tárolják, védik és hitelesítik az adatokat.

Ezzel alapjaiban átalakul a pénzügyi szektor, jelentős hatékonyságnövekedést és biztonságot nyújtva mind az intézmények, mind az ügyfelek számára. Az egyik legfontosabb előnye az

adminisztrációs folyamatok egyszerűsítése, megváltoztathatatlan és átlátható adatkezelés révén csökkennek a tranzakciós költségek, gyorsabbá válik az elszámolás, és megszűnnek a manuális adatellenőrzésből adódó hibák.

A blokklánc-technológiát már nem csupán digitális pénzügyi tranzakciókra használják, hanem összetett informatikai megoldások is futtathatók rajta. Lehetővé teszik, hogy a vállalatok saját igényeikhez és iparági szabványaikhoz igazított rendszereket építsenek. Ez különösen fontos a pénzügyi szektor számára, ahol a hatékonyság és a biztonság kiemelt szerepet kap.

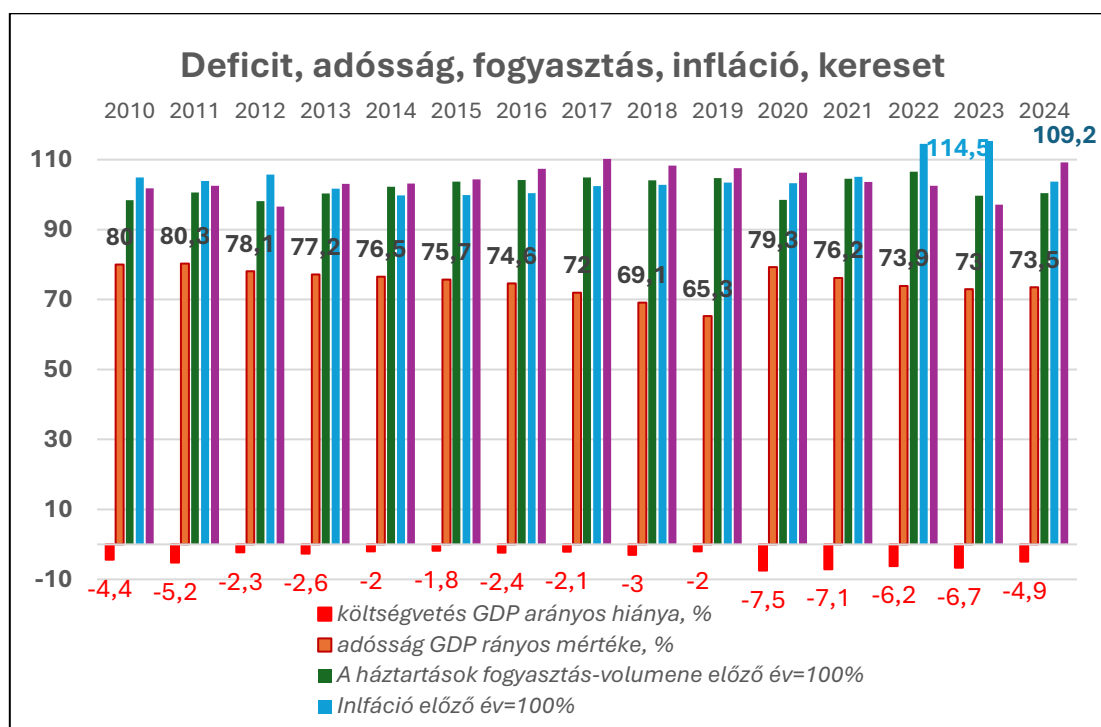
A decentralizált pénzügyek első generációjától (Bitcoin, 2009) az okosszerződéseken és a decentralizált alkalmazásokon át (Ethereum, 2015) alakult ki a skálázhatóság fázisa, amelyben már a különböző blokklánc-hálózatok kommunikálnak egymással, de a fenntarthatóság is fő szemponttá vált. Bár a decentralizáció alapelve nehezen illeszkedik a bankszektor erősen szabályozott, központosított működéséhez, azonban a pénzügyi intézmények egyre jobban érdeklődnek a technológia iránt, amellyel felgyorsul a gyorsaság, az átláthatóság és biztonság, a költségcsökkentés.

A tranzakciók nagyobb biztonsággal történhetnek, kiszámíthatóságot biztosítanak, minimalizálják a csalások és visszaélések lehetőségét. A blokklánc hosszú távon megbízhatóbb és hatékonyabb pénzügyi szolgáltatásokat eredményez, a decentralizáció pedig biztosítja, hogy az adatok védettek maradjanak, és ne legyen sebezhető pont a támadásokhoz, vagy visszaélésekhez.

II. A magyarországi reálfolyamatok jellemzői

A magyar gazdaság nehezen talál magára. 2023 végére megszűnt ugyan a recesszió, de a gazdasági folyamatok az év egészében zsugorodtak. A 2024 évi igen szerény növekedéssel pedig a 2022. évi alatt maradt a gazdaság teljesítménye. Az utóbbi évek elején mindig újra indítani szándékolt gazkorkorlátokba ütközik. Oka lehet ennek az Európai Unió tagországaival, az unió intézményeivel konfrontatív együttműködés. Feltételezhető, hogy az uniós források hiányát nehezen tudja nélkülözni a magyar gazdaság.

A 2024 év őszén elfogadott 21 pontos gazdaságpolitikai akcióterv évenkénti 3-6 százalékos gazdasági növekedésre épül, de ehhez a benyújtott költségvetési törvényjavaslat csak 3,4 százalékos növekedést csatolt. Az akciótervhez alacsony növekedés a 2024 évi 4 százalékos kormányzati várakozás is. A gazdaságpolitikai elemzők szerint az elérhető GDP növekedési szintet a kormány által támogatott magasnyomású gazdaság ellehetetleníti.

A négyévenkénti parlamenti ciklus végéhez közeledve a választás előtti igen nagy mértékben megnövelt államháztartási hiány jelentősen túlmutat a 2024 évi költségvetésben tervezett 2,9 százalékos GDP-arányos deficitcélon és az ez évi hiány tervezett 3,7 százalékos mértékén. A

tényleges 2025 évi hiány akár 5 százalék körül is lehet. Jelentős nehézség az államadósság elérhető szintje, azaz az alaptörvénybe foglalt bruttó államadósság folyamatos csökkentésének kötelezettsége. 2023. végén a bruttó államadósság a GDP 73,4 százaléka lett, 2024 harmadik negyedévének végén 76 százaléka volt. 2024 év végén az Államadósság Kezelő állampapírt vásárolt vissza a Magyar Nemzeti Banktól, két részletben 1.077 milliárd értékben, ami a GDP 1,35 százalékát tette ki¹.

Érdeemes röviden áttekinteni a gazdaság teljesítményét a covid-válságtól kezdve. 2020-ban éves összehasonlításban 4,5 százalékkal csökkent a GDP volumene, míg 2021-ben 7,1 százalékos emelkedés következett be. A 2021. évi gazdasági teljesítmény 2,3 százalékkal haladta meg a két évvel korábbit. 2022. évben a fogyasztás érzékelhető felfutásának hatására jelentősen, 4,6 százalékkal bővült a bruttó hazai termék, azaz a növekedést a fogyasztás vezérelte. 2023-ban viszont már 0,7 százalékkal esett vissza a gazdaság teljesítménye. A 2024 első negyedévében a bruttó hazai termék 0,4 százalékkal bővült az előző negyedévhez, és 1,6 százalékkal a 2023 év azonos időszakához képest. A második negyedévben a GDP 0,2 százalékkal mérséklődött az első negyedévhez, és csökkenő ütemben 1,3 százalékkal emelkedett a 2023 év azonos időszakához viszonyítva. A harmadik negyedévben a bruttó hazai termék 0,7 százalékkal zsugorodott a második negyedévhez, és ugyancsak 0,7 százalékkal az egy évvel korábbihoz viszonyítva. 2024 negyedik negyedévben, egy alacsony bázishoz képest csak 0,5 százalékkal bővült a GDP a harmadik negyedévhez, és 0,2 százalékkal a 2023 utolsó negyedéhez viszonyítva. A 2024 év egészében így 0,6 százalékkal bővült a magyar gazdaság.

A visszaeső gazdasági teljesítmény ellenére sem feltételezhető, hogy a gazdaság ismét recesszióba kerülhetne, vagy esetleg gazdasági/pénzügyi válsághelyzetbe kerülne. A főbb makrofolyamatok akár elfogadhatónak is minősíthetők. Többet van a külső finanszírozási pozíciónk és a folyó fizetési mérlegünk is. Az adósságunk bruttó, nettó külföldi és devizában meglévő mértéke sem magas nemzetközi összehasonlításban sem. A devizatartalékok nem igazán nagyok, de az elmúlt időszakban nőttek. Komoly problémának tekinthető a költségvetés mind mennyiségileg, mind minőségileg, de a hiány sem két számjegyű már és nem jelent veszélyt egy ikerdeficit kialakulásához. Feltehetően biztonsággal finanszírozható, bár nagyon drágán, magas kamatokkal és felárakkal. Végül nem sikerül az elhatározottaknak megfelelően

¹ A második részlet lebonyolítására 2024 év utolsó napján került sor, ekkor állapította meg az MNB a forint év végi záróárfolyamát, amely a devizában fennálló adósság értékének forintban történő meghatározása miatt érdekes.

csökkenteni az államadósságot, de ennek szintje nem igazán nő, és más országokban jóval magasabb szintű.

A gazdasági növekedés lassulása

2024-ben az előző évhez képest a magyar gazdaság teljesítménye 0,5 százalékkal, míg a naptárhatással kiigazítva 0,6 százalékkal emelkedett. 2024-ben a GDP értéke folyó áron 81.148 milliárd forint volt².

A bruttó hazai termék termelési oldalát vizsgálva egyedül a szolgáltatások hozzáadott értéke nőtt 2,1 százalékkal, de az építőiparé 0,6 százalékkal, az iparé 3,0 százalékkal, a mezőgazdaságé 10,4 százalékkal volt alacsonyabb a megelőző évinél. A GDP igen alacsony volumen bővüléséhez az egyes ágazatok közül a szolgáltatások 1,1 százalékponttal járultak hozzá, az építőipar lényegében nem befolyásolta, míg a mezőgazdaság 0,3 százalékponttal és az ipar 0,6 százalékponttal mérsékelte.

A GDP felhasználási oldalán bővült a háztartások tényleges fogyasztása 4,3 százalékkal, azonban a közösségi fogyasztás 5,8 százalékkal esett vissza és így 2,6 százalékkal nőtt a végső fogyasztás volumene. Az összességében 6,1 százalékkal visszaeső bruttó felhalmozásban az állóeszköz-felhalmozás 11,3 százalékos csökkenése számottevő. Sajátos pozitívuma a folyó fizetési mérlegnek, hogy az export 2,8 százalékos volumen-visszaesése mellett az import 3,3 százalékkal csökkent. Mindezen folyamatok következtében a bruttó hazai termék 0,5 százalékos emelkedéséhez a végső fogyasztás 1,8 százalékponttal, a külkereskedelmi forgalom egyenlege 0,2 százalékponttal járult hozzá, azonban a bruttó felhalmozás 1,5 százalékponttal csökkentette a gazdaság teljesítményét. Nemi pozitívum, hogy a hazai fogyasztási kiadások 4,6 százalékkal bővültek, ezen belül a szolgáltatások körében 4,7 százalékkal, a termékfogyasztásban pedig a tartós termékeknél 7,4 százalékkal, a féltartós termékeknél 3,2 százalékkal, a nem tartósított termékeknél 4,3 százalékkal.

² <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/gdp2412>

Külkereskedelmi folyamatok

A külkereskedelmi termékforgalomban 2024. év folyamán a kivitel értéke 57 ezer milliárd forint (144 milliárd euró), a behozatal értéke pedig 52 ezer milliárd forint (133 milliárd euró) lett³. A termékforgalom forintban mért árszínvonala a kivitelben 1,9 százalékkal, a behozatalban 1,3 százalékkal nőtt az előző évhez viszonyítva, így javult a cserearány 0,6 százalékkal. A forint gyengült az euróhoz 3,5 százalékkal, a dollárhoz képest 3,4 százalékkal. A termék-külkereskedelem mérlege 2,6 milliárd euróval javult, a többlet 11,6 milliárd euró lett.

A külkereskedelmünk volumenét vizsgálva 2024. tizenkét hónapjában az előző évi forgalomhoz képest a kivitel teljesítménye 2,1 százalékkal, míg a behozatalé 3,7 százalékkal esett vissza.

Külkereskedelmi forgalom értéke (milliárd Ft)			
Év	EU27_2020	Európai Unión kívüli országok	Összesen
Behozatal			
2020	24 621	10 228	34 849
2021	30 220	11 949	42 169
2022	40 907	18 440	59 347
2023	37 171	16 535	53 706
2024	37 562	14 851	52 413
Kivitel			
2020	28 472	8 360	36 833
2021	32 760	9 993	42 753
2022	42 849	12 902	55 751
2023	44 083	13 041	57 125
2024	43 254	13 754	57 008
Egyenleg			
2020	3 851	-1 868	1 984
2021	2 540	-1 956	584
2022	1 942	-5 538	-3 596
2023	6 913	-3 494	3 419
2024	5 691	-1 096	4 595
Forrás: KSH 17.1.1.3. Külkereskedelmi forgalom - saját szerkesztés			

A 2025 év indulását meghatározta a 2024. decemberi forgalom. A külkereskedelmi kivitel értéke 4.197 milliárd forint (10,2 milliárd euró), a behozatalé 4.008 milliárd forint (9,7 milliárd euró) volt. Az előző évi decemberhez képest az export értéke naptárhatással kiigazítva euróban

³ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/kul2412>

2,3 százalékkal, az importé viszont jóval erőteljesebben 10,0 százalékkal csökkent. Így a termék-külkereskedelmi egyenleg 756 millió euróval javult.

A termékforgalom árszínvonala forintban számítva a kivitelben 9,0 százalékkal, a behozatalban 10 százalékkal emelkedett 2023. decemberéhez képest, azaz a cserearány 1,0 százalékkal romlott. A forint árfolyama az euróval szemben 7,9 százalékkal, a dollárral szemben 12 százalékkal gyengült.

Az egyes termékcsoportokat vizsgálva az import, azaz a kivitel alacsonyabb szintje a jellemző. Így a gépek és szállítóeszközök exportvolumene 7,4 százalékkal, a csoport behozatala 10 százalékkal csökkent. A villamos gép, készülék és műszer árucsoport volumene az exportban mintegy 20 százalékkal, importja 25 százalékkal maradt el az előző év decemberétől. A közúti járművek kivitele 10 százalékkal csökkent, de a behozatal volumene kismértékben emelkedett. A híradástechnikai készülékek csoportjának kivitele kis mértékben visszaesett, behozataluk pedig kismértékben bővült. Az energiafejlesztő berendezések árucsoportjának kiviteli volumene minimálisan, viszont a behozataluk mintegy 20 százalékkal maradt el a korábbi összehasonlítási időszaktól. A gépek és szállítóeszközök exportja 4,3 százalékponttal, az importjuk hasonló arányban (4,7 százalékponttal) járult hozzá a teljes külkereskedelmi forgalom volumencsökkenéséhez. A feldolgozott termékek körében a kivitel volumene 2,0 százalékkal nőtt, a gyógyszer, gyógyszerészeti termék volumenváltozása eredményeként. A termékcsoporthozatala viszont 7,6 százalékkal csökkent, elsősorban az egyéb vegyi anyag és termék volumenének csökkenése miatt. A feldolgozott termékek csoportjában az kivitel bővülése 0,6 százalékponttal lassította a behozataluk alakulása pedig 2,6 százalékponttal emelte meg a teljes forgalom volumenének visszaesését.

Legfontosabb partnereinkkel - az EU27 tagállamával - folytatott külkereskedelmünkben a kivitelünk volumene 4,8 százalékkal, az érkező behozatalunk azonban lényegében változatlan maradt, mindössze 0,1 százalékkal csökkent. Az exportunk 74 százalékból, az importunk 72 százalékkal bonyolódik ezekkel a tagállamokkal. Az uniós külkereskedelmi termékárlegünkben 500 millió eurós többlet keletkezett, amely 269 millió euróval kisebb lett az előző időszakhoz viszonyítva. A harmadik országokkal folytatott kereskedelemben az exportunk volumene 7,7 százalékkal nőtt. Folytatódó tendencia viszont az import csökkenése,

most komoly mértékben, 27 százalékkal esett vissza és bár az egyenleg ebben a relációban 1,0 milliárd euróval javult, mégis 42 millió eurós passzívummal zárt a külkereskedelmi egyenleg.

Szolgáltatások külkereskedelmi forgalma

2024-ben a szolgáltatások külkereskedelmi forgalmában a kivitel értéke 14,1 ezer milliárd forintot (36 milliárd euró), a behozatalé 9,7 ezer milliárd forintot (24 milliárd euró) tett ki. Az egy évvel korábbinál a kivitel értéke 3,1 százalékkal (1,1 milliárd euróval), a behozatalé 1,7 százalékkal (410 millió euróval) magasabb⁴.

2024. IV. negyedévben az előző év negyedik negyedévéhez képest a szolgáltatásexport forintban számítva 7,1 százalékkal (euróban számítva 0,4 százalékkal) bővült, az import forintban számítva 4,9 százalékkal nőtt (euróban 1,6 százalékkal csökkent). Az aktívum 120 milliárd forinttal (azaz 137 millió euróval) haladta meg az előző évi azonos időszak többletet. Az aktívum 2,7 milliárd euró volt, mely 137 millió euróval volt több a 2023. IV. negyedévinél. Az év utolsó negyedévben az előző, harmadik negyedévhez képest az export értéke 11 százalékkal, az importé 4,9 százalékkal lett alacsonyabb, és ezzel csökkent az egyenleg 819 millió euróval.

A szolgáltatások aktívumához az üzleti szolgáltatások egyenleg javulása járult hozzá legnagyobb mértékben 138 millió euróval, majd a szállítási szolgáltatások 68 millió eurós egyenleg javulása kiemelendő, míg egyes szolgáltatáscsoportok egyenlege romlott – így például a turizmusé 52 millió euróval.

Kiemelendő, hogy leginkább a Németországgal kapcsolatos 103 millió eurós és a Ciprussal szembeni 48 millió eurós egyenlegnövekedés eredményezte, hogy a szolgáltatási aktívumunk értéke az uniós forgalomban 135 millió euróval lett magasabb.

Mindezek mellett a harmadik országokkal szembeni aktívumunk mindössze 2 millió euróval nőtt. Említésre méltó változások, hogy Kínával és Japánnal 24–24 millió eurós egyenlegjavulást értünk el, míg Indonéziával és a Koreai Köztársasággal szemben 35–37 millió eurós egyenlegcsökkenés történt.

⁴ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/szk2412>

Fogyasztási és beruházási anomáliák

Az évek óta tartó gazdaságpolitikai lépések kiszámíthatatlansága egyfajta bizalmi válságot okozott. A piaci verseny korlátozása, az adók folyamatos változtatása, a tervezett makrogazdasági célok állandó elvétése, az uniós források akadozó lehívása, az unióval kialakult és rendezetlen vita nehézzé teszi a gazdasági növekedés beindítását.

A belföldi kereslet élénkítése, a fogyasztás és a belföldi piacot élénkítő beruházások egyoldalú ösztönzése a pénzügyi egyensúly megbillenéséhez vezethet. Az élénkítés az import növekedését, ezzel a kereskedelmi és a fizetési mérleg romlását okozza. Ily módon a belföldi kereslet tervezett és várt bővülése azonban még a növekedés átmeneti bővülését is csak korlátozottan idézi elő. Ezután pedig az esetleges élénkülés növekvő importtal, romló kereskedelmi mérleggel, a romló nettó export miatt gyengülő növekedést vált ki, esetleg le is állíthatja azt. Ezért megkérdőjelezhető a belföldi kereslet erőltetett növelése, és ha a bővülés versenyképes erőforrás-tartalékok nélkül jönne létre, veszélybe kerülne az árstabilitás. Ha a növekvő belső kereslet az exportkapacitás és az ahhoz szükséges munkaerő nélkül, valamint külső kereslet hiányában jönne létre az minden bizonnyal egyensúlyi problémákhoz vezet, leértékelődik az árfolyam, és kereslet inflációt alakít ki, hiszen nem fog találkozni megfelelő kínálattal.

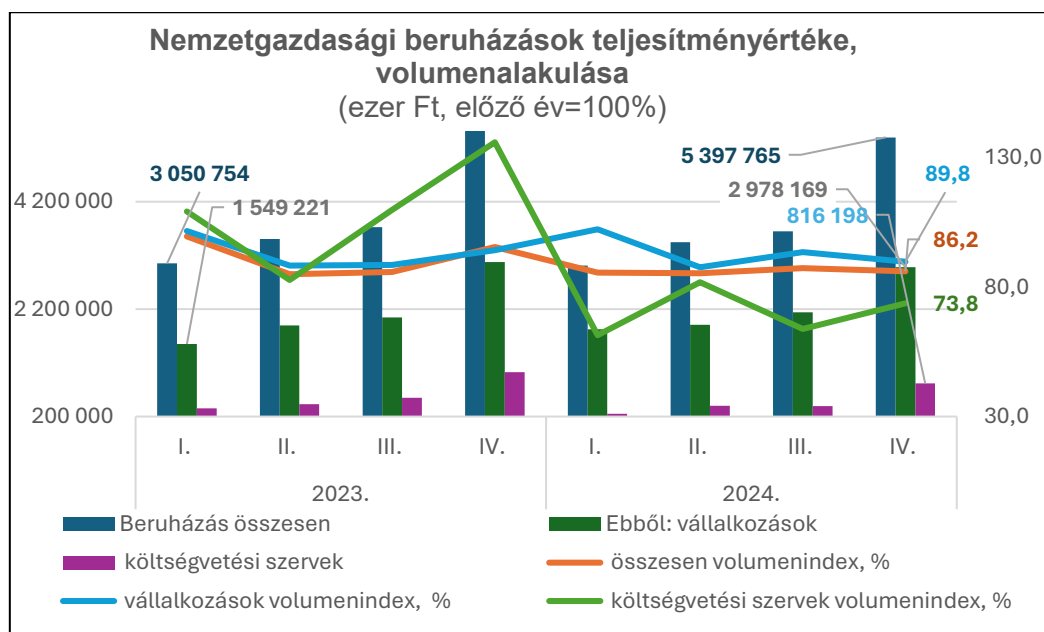
Mindenképpen szükség van a külső kereslet bővülésére mert erőltetett béremelésekkel és puha pénzek osztogatásával fokozott fogyasztás-bővítéssel és belföldi beruházások erőltetésével növelt belső kereslet egyensúlyromlás vezethet. Az ilyen megoldások egy további lassú lecsúszáshoz, a nem fenntartható, a nem dinamikus, és a nem tartós növekedéshez vezetnek, valamint ellehetetlenítik a remélt felzárkózást.

A beruházások teljesítménye 2024-ben is jelentősen, 13,8 százalékkal maradt el 2023-hoz képest⁵. A volumen 2024 évben 21 százalékkal alacsonyabb volt a 2022. évinél, és – a 2022. évi választásokat megelőző mesterséges kormányzati élénkítés ellenére – 17,2 százalékkal a 2019. évnél.

⁵ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ber2412>

A beruházási teljesítményben ilyen mértékű tartós visszaesést nem mértek az elmúlt három évtizedben, még a 2008. évi gazdasági világválság idején sem. A legalább 20 főt foglalkoztató vállalkozások beruházási tevékenységének volumene 7,4 százalékkal, a költségvetési szerveké 28,9 százalékkal esett vissza. A 2019. évi szinttől pedig a vállalkozások beruházásainak volumene 16,1 százalékkal, a költségvetési szerveké 34,4 százalékkal maradt el.

A beruházási volumen negyedévenkénti alakulást vizsgálva az előző év és az előző negyedév azonos időszakaihoz viszonyítva folyamatos visszaesést tapasztalunk. 2024 első negyedévében 2023 első negyedévéhez képest szezonálisan kiigazított adatok szerint 9,0 százalékkal esett vissza, míg 2023 negyedik negyedévéhez képest a beruházások értéke összehasonlító áron 3,6 százalékkal csökkent. A legnagyobb mértékben az ingatlanügyletek, a feldolgozóipar, a szállítás, raktározás és a mezőgazdaság nemzetgazdasági ágakban csökkentek a beruházások. A visszaesést kissé mérsékeltek a közigazgatásban, és a kereskedelemben megindult beruházási aktivitás.

Forrás: KSH saját szerkesztés

A második negyedévi beruházási volumene szezonálisan kiigazított adatok alapján 14,5 százalékkal esett vissza az előző év azonos időszakához viszonyítva és 7,0 százalékkal maradt el a 2024 II. negyedévi beruházási teljesítménytől. A visszaesést legnagyobb mértékben a feldolgozóipar, a szállítás, raktározás, valamint a kereskedelem területén újra jelentkező

csökkenő beruházási teljesítmény okozta. Növekvő beruházási aktivitás jelentkezett és mérsékelte a visszaesést a közigazgatásban, az energiaiparban, az ingatlanügyletekben.

2024 III. negyedévében a nemzetgazdasági beruházások teljesítménye szezonálisan kiigazítva 14,9 százalékkal csökkent az előző év harmadik negyedévéhez, de már csak 2,5 százalékkal 2024 második negyedévhez képest. Leginkább a feldolgozóipar, a szállítás, raktározás, valamint az oktatás területén mérséklődtek a beruházások, míg kissé javult az ingatlanügyletek, illetve az energiaipar beruházási aktivitása.

Az év utolsó negyedévében 14,3 százalékkal csökkent a nemzetgazdasági beruházások szezonálisan kiigazított teljesítménye az előző év azonos időszakához viszonyítva. A legnagyobb mértékben a szállítás, raktározás, valamint az ingatlanügyletek beruházásai mérséklődtek, míg a csökkenést tompították a közigazgatásban, az energiaiparban erősödő beruházási aktivitás.

2024 évben az építési beruházások volumene 14,6 százalékkal, a gépberuházásoké 13 százalékkal csökkent az előző évhez képest. A beruházási teljesítmény mintegy harmadát adó feldolgozóipari fejlesztések 14,2 százalékkal, a mezőgazdasági beruházások 11,7 százalékkal, az építőipari beruházások 28,1 százalékkal, a szállítás, raktározás fejlesztései 25,4 százalékkal, a kereskedelem és gépjárműjavítás beruházásai 16 százalékkal mérséklődtek, míg a turizmuséi 12,7 százalékkal. A pénzügyi, biztosítási tevékenységben a fejlesztések 25 százalékkal bővültek, köszönhetően az alacsony bázisnak. A megvalósult beruházások a vízellátásban és hulladékgazdálkodásban 38,8 százalékkal, az erőltetett ütemű stadion- és sportcsarnok építések visszaesésének következtében a művészet, szórakoztatás, szabadidő eltöltés területén 26,8 százalékkal csökkentek.

Néhány ágazatban különösen erőteljes volt már korábban is a visszaesés. Az egészségügyi és szociális beruházásoké 47,2 százalékkal maradt el a 2019. évi szintjüktől⁶. Az előző két évben bekövetkezett 24,2 százalékos csökkenés követően 2024 évben az egészségügyben és a szociális ellátásban 48,7 százalékkal, az oktatásban pedig 23,4 százalékkal visszaesett a beruházási volumen. Emelkedett viszont a közigazgatásban és a védelmi ágazatban 37,9 százalékkal a beruházások volumene.

⁶ az elmúlt néhány évben a magánegészségügyi szolgáltatók számottevő volumenű beruházást valósítottak meg, ezért az állami egészségügyben a közölt adatoknál lényegesen nagyobb mértékben zuhant a beruházási aktivitás.

A vállalati gazdálkodás nehézségei

Az üzleti kilátások 2024-ben fokozatosan romlottak, ezt mutatta valamennyi kutatóintézet felmérése így a GKI üzleti bizalmi indexe. Az üzleti konjunktúra indexek 2024 folyamán jelezték a gazdálkodás nehézségeit, folyamatosan csökkentek az év során az eddigi mélypont közelébe. Továbbra is a kereskedelem a legkevésbé és az üzleti szolgáltatások a leginkább derülátó szektor.

A vállalkozások összesített foglalkoztatási hajlandóságát jelző foglalkoztatási indikátor enyhén csökkent, vagy stagnált az év folyamán. A gazdálkodási környezet kiszámíthatóságában a cégek nem várnak javulást. Az ár indikátor az üzleti szféra ár-képzési terveiről nem mutat szélsőséges változásokat. Mind a négy szektorban lassan csökkentek az áremelési szándékok, különösen nagyot az építőiparban. Az év utolsó hónapja viszont trendfordulót jelez, a következő hónapokban várhatóan megjelennek az év elején egyébként is szokásos áremelési szándékok, így leginkább a kereskedelemben várható kísérlet az árak növelésére.

III. Az egyes ágazataink helyzetének változásai

A Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) a 2024 évi adatok alapján értékelte a gazdaság helyzetét. A jövő évet megalapozza, hogy a magyar ipari termelés alakulását továbbra is a gyenge külső kereslet befolyásolja. Az Európai Unió versenyképességi problémái, valamint Németország – hazánk legfontosabb gazdasági partnere – két éve tartó recessziója visszafogja a magyar exportot és az ipari kibocsátást. A beszállítói láncokon keresztül jelentkező negatív hatások különösen az autópárt és a gépipart érintik.

A 2024-es értékelés egyúttal a belgazdaságban olyan kedvező folyamatok is azonosít, amelyek a belső keresletet élénkíthetik. „Így a reálberek 17 hónapja tartó emelkedése, a fogyasztás bővülése, és a turizmus rekord nagyságú eredménye. A foglalkoztatottság továbbra is kimagasló, közel 4,7 millióan dolgoznak, miközben a regisztrált álláskeresők száma rekordalacsony. Az új- és használtautó-piac élénkül, a lakáspiaci tranzakciók száma dinamikusán növekszik, a lakossági hitelezés is fellendülőben van, miközben az építőipari termelés volumene 2025 januárjában negyedik hónapja emelkedett”.

2024 végére a gazdasági növekedés megindulása bizonytalan, mert nem csak egyes szektorokban, hanem a feldolgozóipari alágak mindegyikében csökkent a termelés volumene, és ez minden bizonnyal áthúzódik 2025 elejére is. A hazánkban működő gyártók nagy része továbbra is munkaerőt tartalékol, és további gyenge ipari teljesítmény azt okozhatja, hogy a vállalatoknak majd nem éri meg a túl költséges munkaerő megtartása.

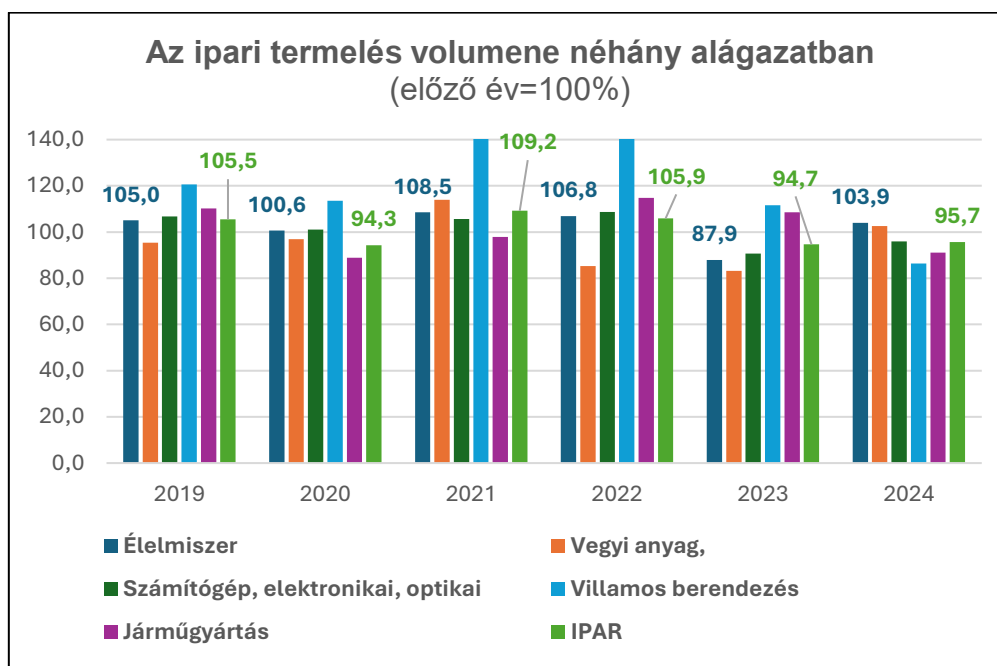
Ipari termelés visszaesése

Az eltelt néhány évben változatosan alakult az ipari termelés. A pandémia hatására a megelőző évi volumenhez képest 2020-ban 6 százalékkal csökkent az ipari termelés. 2021-ben pedig a kibocsátás bővülésével 3 százalékkal nőtt a 2019. évi termeléshez viszonyítva. Azután 2022-ben 6,1 százalékkal bővült, majd 2023-ban 5,5 százalékkal visszaesett az ipari termelés, és a csökkenés 2024 évben is folytatódott.

2024 évben az ipar kibocsátása 4 százalékkal maradt el az egy évvel korábbtól, és jelentősen, 9,3 százalékkal a két évvel azelőttitől. 2024 decemberében 1,8 százalékkal csökkent a termelés

volumene az előző hónaphoz, és 6,4 százalékkal 2023 év decemberéhez képest. A jelentős három nemzetgazdasági ágban eltérő irányú folyamatok zajlottak⁷. A feldolgozóipar kibocsátása mérséklődött 4,9 százalékkal, de az energiaiparé 7,3 százalékkal, a kisebb súlyú bányászaté 27 százalékkal bővült az év során.

Az ipar legfontosabbnak tekintett ágában, a feldolgozóiparban 2024-ben összességében 51 ezer milliárd forint volt a termelés értéke. Kilenc alágában csökkent a termelés, a legnagyobb mértékben, 13,6 százalékkal a villamos berendezések gyártásában. A legfontosabbnak tekintett, legnagyobb alága, a járműgyártás. Ennek kibocsátása 9,0 százalékkal alacsonyabb volt, mint a megelőző évben. Bővült 0,2 százalék és 3,9 százalék között a volumen négy termelési ágban, a leginkább az élelmiszer, ital és dohánytermék gyártásában.

Forrás: KSH - saját szerkesztés

A 2023 évi 3,0 százalékos volumencsökkenés követően 2024-ben az ipari export 3,8 százalékkal esett vissza. Külpiaci eladásokból származott a teljes ipari értékesítés 62 százaléka, ezen belül a feldolgozóipari értékesítés 73 százaléka, amely ágazat exportértékesítése azonban 6,2 százalékkal csökkent az előző évhez képest. A 32 százalékos súlyt képviselő járműgyártásban pedig a kivitel volumene 9,9 százalékkal esett vissza.

⁷ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ipa2412>

Az ipar belföldi értékesítése is érezhetően csökkent, az átlagos 2,7 százalékos mérséklődésen belül a feldolgozóiparé 3,8 százalékkal. A feldolgozóipar hazai értékesítésének 27 százalékát jelentő élelmiszer, ital és dohánytermék gyártás belföldi értékesítése azonban 5,0 százalékkal magasabb az előző év eladásoknál.

Az ipari termelés volumene az ország szinte valamennyi régiójában 1,6 százalék és 8,0 százalék közötti mértékben csökkent, a legnagyobb mértékben a Pest régióban, csupán Dél-Dunántúlon nőtt 3,0 százalékkal.

2024 végére nem javult az ipar helyzete, decemberben az előző év azonos hónapjához viszonyítva az ipari termelés volumene 5,3 százalékkal esett vissza. Az export volumene is csökkent, 3,6 százalékkal kevesebb volt alacsonyabb az egy évvel korábbinál. A járműgyártás a feldolgozóipari exportértékesítés 29 százalékát jelenti, exportja 22 százalékkal csökkent. A feldolgozóipar 13 százalékát adó számítógép, elektronikai, optikai termék gyártásáé viszont 0,3 százalékkal emelkedett. Decemberben az ipar belföldi értékesítése 2,8 százalékkal, ezen belül a feldolgozóipar értékesítése 5,1 százalékkal volt kisebb az előző évinél. Az iparon belül döntő, 94 százalékos súlyt adó feldolgozóipar termelése 7,1 százalékkal csökkent, ugyanakkor a csekély súlyú bányászat kibocsátása 81 százalékkal, az energiaiparé (azaz a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás) 24 százalékkal emelkedett. A feldolgozóipari termelés 22 százalékát adó járműgyártás volumene visszaesett 21 százalékkal, ezen belül a közúti gépjármű gyártásé 30 százalékkal, a közúti jármű alkatrészeinek gyártásáé 17,5 százalékkal. A számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása 5,9 százalékkal nőtt. Az elektronikai alkatrész, áramköri kártya gyártása 9,8 százalékkal visszaesett, míg a számítógép, perifériás egység gyártása 58 százalékkal bővült. A villamos berendezés gyártása – az alágak közül a legnagyobb mértékben – 25 százalékkal maradt el az egy évvel korábbtól. Az akkumulátor, szárazelem gyártásának volumene 51 százalékkal visszaesett, ugyanakkor a villamos motor, áramfejlesztő, -elosztó, -szabályozó készülék gyártásáé 10,0 százalékkal nőtt.

Az élelmiszer, ital és dohánytermék gyártása 2,4 százalékkal emelkedett az előző év decemberéhez képest, mégpedig a hazai eladások növekedésének és az export csökkenés következtében. A húsfeldolgozás, -tartósítás, húskészítmény gyártása 1,2 százalékkal

emelkedett és bővült még a termelés a halfeldolgozás, -tartósításban, sőt a pékáru, tésztafélék gyártásában is. Csökkent a kibocsátás a növényi, állati olaj gyártásában.

A gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása 2,1 százalékkal, a fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása 8,5 százalékkal volt alacsonyabb az előző év decemberénél. Ugyanekkora mértékben, 8,5 százalékkal emelkedett viszont a fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység kibocsátása emelkedett 2023 decemberben belföldön és külföldön is. Több hónapja, és decemberben is folytatódott 7,7 százalékkal a bővülés a vegyi anyag, termék gyártásában és a szakágazatok döntő többségében is növekedés volt.

Az ipari termelés alakulását régióként vizsgálva a legnagyobb, 6,4 százalékos volumenbővülést Észak-Alföldön, míg a legkomolyabb 18,9 százalékos visszaesést Pest régióban mérték.

2024 évben egyetlen régióban, Dél-Dunántúlon nőtt az ipari kibocsátás, 3 százalékkal, a többi hét régióban 1,6 százalék és 8 százalék közötti csökkenés következett be, a legnagyobb mértékű Pest régióban, illetőleg Dél-Alföldön 5,3 százalékkal, Nyugat-Dunántúlon 5,1 százalékkal, Észak-Magyarországon 4,5 százalékkal, míg Észak-Alföldön a legkisebb mértékben.

Az összes új rendelés volumene a megfigyelt feldolgozóipari ágazatokban 14,6 százalékkal visszaestek 2023 decemberéhez viszonyítva. A belföldi rendelések 2,6 százalékkal, amíg az exportrendelések 15,7 százalékkal mérséklődtek. Ezen belül a vegyiparé 29,4 százalékkal, a villamos berendezés gyártásé 11,4 százalékkal emelkedett, míg a kohászaté 2,9 százalékkal, a papírgyártásé 4,7 százalékkal, a gépgyártásé 5 százalékkal, a járműgyártásé 17,9 százalékkal, a számítógép-, elektronikai- és optikai-termék gyártásé 20,2 százalékkal, a gyógyszergyártásé 55,8 százalékkal visszaesett. December végén az összes rendelésállomány 14,3 százalékkal elmaradt az egy évvel korábbtól.

Ipari termelői árak

2024-ben az ipari termelői árak 1,0 százalékkal haladták meg a 2023. évi árakat⁸. A belföldi értékesítési árak 1,6 százalékkal csökkentek, ezen belül az energiaipari árak 7,4 százalékkal

⁸ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/tar2412>

csökkentek, de a beruházási javakat gyártók ágazatokban 5,5 százalékkal, a feldolgozóipari ágazatokban 1,1 százalékkal, a fogyasztási cikket gyártókban 0,7 százalékkal emelkedtek. Az ipari exportértékesítési árak 2,4 százalékkal növekedtek, ezen belül a feldolgozóiparban 3,4 százalékkal nőttek, a kisebb súlyú energiaiparban pedig átlagosan 7,6 százalékkal csökkentek az árak.

2024. decemberében a belföldi értékesítés árai a 2023. decemberihez képest átlagosan 4,0 százalékkal emelkedtek, ezen belül a feldolgozóipari árak 5,6 százalékkal, az energiaipari árak (villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás) pedig 0,5 százalékkal. Az élelmiszeripar értékesítési árai 4,5 százalékkal magasabbak lettek. Nöttek az árak a termelő ágazatokban együttesen 3,4 százalékkal, a beruházási javakat gyártóknál 7,5 százalékkal, a fogyasztási cikket gyártóknál pedig 4,0 százalékkal.

Decemberben az ipari exportértékesítési árak 11,5 százalékkal magasabbak voltak az előző év decemberénél, a feldolgozóiparban 8,1 százalékkal, az energiaiparban pedig 26,9 százalékkal megemelkedtek az árak.

Építőipar helyzete

Az építőipari termelés alakulását vizsgálva a volumene hullámzását tapasztaljuk. 2020-ban 9,1 százalékkal mérséklődött 2019-hez viszonyítva, míg 2021-ben a kibocsátás 1 százalékkal haladta meg a két évvel korábbi szintet. 2022-ben 0,7 százalékkal nőtt, 2023-ban az előző évhez viszonyítottan 6,5 százalékkal csökkent a kibocsátás.

Nem javult 2024-ben az építőipar termelése, sőt 0,4 százalékkal kisebb volt, mint 2023-ban. Ezen belül az épületek építése 0,5 százalékkal, az egyéb építményeké 0,1 százalékkal alacsonyabb a 2023. évi teljesítménytől. Az új szerződések volumene 2024-ben 2,6 százalékkal kisebb volt, 4,1 százalékkal kevesebbet kötöttek új épületekre és 0,9 százalékkal kevesebbet az egyéb építményekre⁹. Az építőipar termelői árai január–december között átlagosan 5,9 százalékkal voltak magasabbak az előző évinél.

⁹ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/list/epi>

2024 decemberében sem javult az építőipari teljesítmény. Az előző év azonos hónapjához képest mindkét építményfőcsoport termelése csökkent: az épületeké 1,0, az egyéb építményeké 10,2 százalékkal.

Az építőipari ágazatok közül az épületek építése esetében 2,8 százalékkal meg nőtt, az egyéb építmények építésénél pedig 24,5 százalékkal visszaesett a termelés volumene. A speciális szaképítés termelése 1,3 százalékkal növekedett.

Építőipar összefoglaló adatai

év	Az építőipar részesedése a bruttó hozzáadott értékből, %	Az építőipari termelés értéke, millió forint	Az építőipari termelés volumenindexe, előző év = 100,0%
2019	5,8	4 354 723	120,0
2020	5,7	4 339 342	90,9
2021	6,1	5 310 868	109,7
2022	6,4	6 670 651	100,7
2023	6,1	7 229 146	93,5
2023	6,0	7 766 900	99,6

Forrás: KSH 7.1.1.1 Építőipari termelés

2024 decemberében a megkötött új szerződések volumene 9,4 százalékkal, ezen belül az épületek építésére kötött szerződéseké 5,2 százalékkal, míg az egyéb építmények építésére vonatkozóké 15,1 százalékkal esett vissza.

A december végi szerződésállományok volumene 15,7 százalékkal meghaladta a 2023 decemberit, ezen belül az épületek építésére 2,7 százalékkal, az egyéb építményekre pedig 24,9 százalékkal több szerződést kötöttek a vállalkozások.

2024. IV. negyedében az építőipar termelői ára is magasabbak voltak 5,6 százalékkal, mint az előző év azonos utolsó negyedében. Az egyéb építmények építésében 6,7 százalékkal, a speciális szaképítésben 5,8 százalékkal, az épületek építésében működő cégeknél 4,3 százalékkal nőttek az árak. Némileg, 1,2 százalékkal magasabbak voltak a termelői árak az előző negyedévi áraknál is.

Lakásépítés

A lakásépítési tevékenység a 2000-es évek eleji negyvenezres teljesítmény után hosszú ideig mélypontra került, majd 2017-ben érzékelhető mértékű növekedés kezdődött. A fejlődés 2021-ben megtorpant, akkor még 19.900 új lakás épült, 29,5 százalékkal kevesebb, mint előző évben. Bár 2022-ben 3,2 százalékkal megnőtt az épített lakások száma, 2023-ban ismét visszaesés következett és 18.600 új lakás épült, 9,2 százalékkal kevesebb.

2024-ben a kiadott építési engedélyek és az egyszerű bejelentések alapján 20.494 lakás építését tervezték, 4,7 százalékkal kevesebbet, mint 2023-ban. Az átadott 13.295 lakás jóval – azaz 29 százalékkal - kevesebb volt az egy évvel korábbinál¹⁰.

Budapesten is 28 százalékkal kevesebb lakást, 4.607-et vettek használatba. A többi településen is csökkent az előző évihez képest az átadott lakások száma, a megyei jogú városokban 26 százalékkal, a többi városban 37 százalékkal, a községekben 23 százalékkal.

Budapesten az új lakások fele (2,3 ezer) a XI. és a XIII. kerületben épült, a teljes budapesti agglomerációban pedig mintegy 2,0 ezer. Dél-Alföld kivételével - ahol 12 százalékos növekedés történt - minden régióban kevesebb új lakást adtak át. Dél-Dunántúlon volt a legnagyobb a csökkenés, 41 százalékos, de magas volt a visszaesés Észak-Magyarországon 39 százalékos, Pest régió 37 százalékos és a korábbi csúcstartó Győr-Moson-Sopron vármegyében is 31 százalékkal kevesebb lakás vettek használatba.

Kissé növekedett a természetes személyek által épített lakások aránya 36 százalékról 38 százalékra, míg csökkent 64 százalékról 61 százalékra a vállalkozások által épített ingatlanoké az év során. Az új lakások mintegy fele 4 százalékpontos növekedéssel családi házban, 44 százalékuk többlakásos épületben, míg 3,4 százalékuk 50 százalékos visszaeséssel lakóparkokban épült. A lakóparkban átadott lakások aránya kevesebb mint felére esett vissza. Az átadott lakások átlagos alapterülete 96,6 m²-re nőtt, ez minimális 2,5 m²-es bővülés.

Az építtetők az esetek 45 százalékában az egyszerű bejelentést választották. Ezt a lehetőséget Budapesten csak 7,7 százalékban használták ki, míg a községekben 86 százalékban. A kiadott új építési engedélyek alapján összesen 8.671 lakóépület építését tervezik, ez lényegében

¹⁰ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/lak2412>

megegyezik a korábbi évben tervezettel, az egy lakásos lakóépületek tervezett száma 6.848, a korábbinak 79 százaléka. A tervezett nem lakóépületek száma 3.530, ami 12 százalékkal kevesebb, mint előzőleg.

Mezőgazdasági termelés

A mezőgazdaság teljes (szolgáltatásokkal és másodlagos tevékenységekkel együtt számolt) kibocsátása 2024-ben bár 4 ezer milliárd forint volt, az előző évitől 8,0 százalékkal elmaradt, hiszen a teljes termelési volumen 4,4 százalékkal csökkent és az árszínvonal is alacsonyabb volt 3,8 százalékkal¹¹. A növénytermesztésben a volumene 11 százalékkal visszaesett, de az állattenyésztés volumene 4,9 százalékkal bővült. A burgonya, az élő állatok és az állati termékek kivételével a termelés minden termékcsoportban mérséklődött. A csapadékhiányos időjárás, a nyári aszály jelentősen nehezítette a növénytermesztést és emiatt esett vissza a mezőgazdaság teljesítménye. Emellett a mérséklődő termelői ár-színvonal hatását az állattenyésztés volumene-bővülése sem kompenzálta.

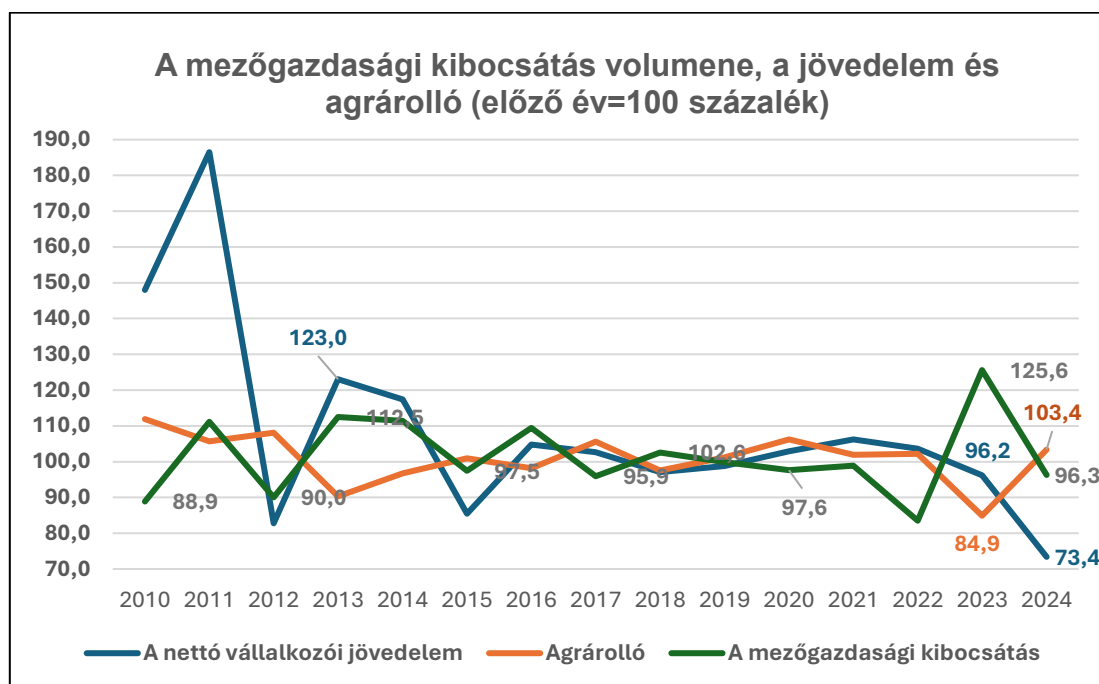
2024-ben a növénytermesztésben 2,5 százalékos árszínvonal csökkenés mellett kisebb volt 11 százalékkal a termelés volumene. A gabonafélék 16 százalékos mennyiségi csökkenése során a termelés az árpánál 29 százalékkal, a kukoricánál 19 százalékkal és a búzánál 9,8 százalékkal esett vissza. A repce termés 31 százalékkal, a napraforgó termés 13 százalékkal alacsonyabb az előző évinél. Nőtt a fehérjenövények és a cukorrépa termésmennyisége, de csökkent dohányé. Az ipari növények 11 százalékkal alacsonyabb termésmennyisége mellett a takarmánynövények volumene 4,6 százalékkal, a kertészeti termékeké 1,7 százalékkal kevesebb. A gyümölcsfélék termése 12 százalékkal, ezen belül az almáé 31 százalékkal alacsonyabb, egyedül a baracké magasabb 39 százalékkal. Kisebb lett a bor volumene is 6,0 százalékkal.

Egyértelműen kedvezően bővült az állattenyésztés, a teljes termelési volumene 4,9 százalékkal, ezen belül az élő állatoké 5,8 százalékkal, az állati termékeké 2,9 százalékkal.

A 7,8 százalékos árcsökkenés mellett a folyó termelőfelhasználás volumene 2,9 százalékkal nőtt. A termelés növekedésében fontos ráfordítások közül jelentősen, 15-15 százalékkal bővült a műtrágya és a növényvédőszer felhasználása, az állatgyógyászati költségeké 3,1

¹¹ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/mgt24>

százalékkal, a felhasznált takarmányoké 2,5 százalékkal emelkedett, míg a többi szükséges ráfordítás kissé csökkent, szinten maradt.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A mezőgazdaság bruttó hozzáadott értéke 13 százalékkal, volumene 17 százalékkal szűkült 2024-ben. Érezhetően csökkent a munkaerő-felhasználás 5,6 százalékkal, a termelési tényezők jövedelme 15 százalékkal, és kedvezőtlen, hogy a vállalkozói jövedelem 35 százalékkal alacsonyabb, mint 2023 évben volt.

Az idegenforgalom folyamata

2020. március közepétől a turistaforgalom a koronavírus-járvány hatására jelentősen visszaesett, csak lassan közelíti a válság előtti értéket, de 2024-ben már relatív sikeres évet zárt az idegenforgalom¹². Az előző évhez képest a turisztikai szálláshelyeken 5,8 százalékkal nőtt a vendégéjszakák száma, a szálláshelyeken összesen 44,2 millió vendégéjszakát töltöttek. Erőteljesebben, 9,9 százalékkal nőtt a külföldi vendégek forgalma, ők 22,2 millió éjszakát töltöttek Magyarországon, a belföldiek turisztikai szálláshelyi forgalma pedig 22 millió vendégéjszaka volt, ami szerényebb ugyan, de így is 2,0 százalékos bővülés. 2024-ben a

¹² <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/list/tsz>

turisztikai szálláshelyek bruttó árbevétele 1.049 milliárd forintot tett ki, 15,8 százalékkal többet, mint 2023-ban. Ezen belül az árbevétel több mint kétharmadát jelentő szállásdíj-bevételek 716 milliárd forintra, 15,9 százalékkal nőttek.

Kiemelkedő az év végi, decemberi forgalom, amikor a vendégek száma összességében 8,5 százalékkal, a vendégéjszakáké 5,4 százalékkal emelkedett a turisztikai szálláshelyeken 2023 decemberéhez viszonyítva. A vendégek 71 százaléka kereskedelmi szálláshelyeken töltötte éjszakáit. A magán- és egyéb szálláshelyeken az előző év decemberéhez képest pedig 17 százalékkal több vendégéjszakát regisztráltak.

2023 decemberéhez képest az 544 ezer a belföldi vendégek száma 4,3 százalékkal bővülést jelent, az általuk igénybe vett 1,2 millió vendégéjszakák száma lényegében változatlan volt, 0,1 százalékkal mérséklődött. A kereskedelmi szálláshelyeken 419 ezer belföldi vendég 922 ezer vendégéjszakát töltött. A belföldi vendégek utazásuk idejét 82 százalékbán szállodákban töltötték, ahol így a vendégéjszakák száma 2,4 százalékkal emelkedett. De a magán- és egyéb szálláshelyeken eltöltött belföldi vendégéjszakák száma is emelkedett 2,2 százalékkal. A legnagyobb mértékben, 14 százalékkal Győr–Pannonhalma turisztikai térségben nőtt a forgalom és legjobban a Tokaj és Nyíregyháza térségben csökkent 8,0 százalékkal. Az éves szezonálitáshoz igazodva Budapesten 1,6 százalékkal több, míg a Balatonnál 2,8 százalékkal alacsonyabb lett a turisztikai szálláshelyeken eltöltött belföldi vendégéjszakák forgalma.

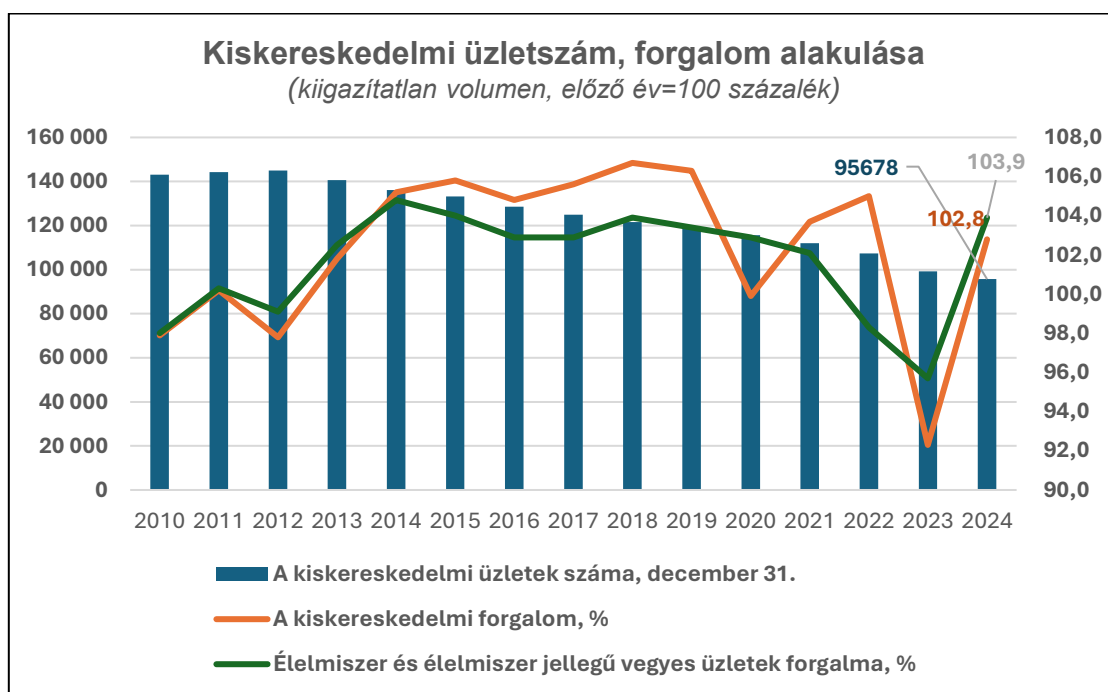
December a külföldi turizmus számára is növekvő forgalmat jelent. A 715 ezer, azaz 19 százalékkal több külföldi vendég 1,7 millió vendégéjszakát töltött, azaz 12 százalékkal többet hazánkban 2024. decemberében, mint az előző év utolsó hónapjában. 472 ezer vendég csaknem 1,2 millió vendégéjszakát kereskedelmi szálláshelyeken vett igénybe, 87 százalékuk szállodákban 12 százalékkal több éjszakát töltött az egy évvel korábbinál. A külföldi vendégéjszakák száma 25 százalékkal nőtt a magán- és egyéb szálláshelyeken. Az előző év decemberéhez képest Budapesten 19 százalékkal, de ennél is jobban nőtt a Pécs–Villány turisztikai térség forgalma, 33 százalékkal. A turisztikai szálláshelyeken eltöltött külföldi vendégéjszakák legkisebb forgalma Gyulán és térségében volt, ott 22 százalékkal esett vissza, a Balaton térségében viszont csak 0,8 százalékkal mérséklődött.

2024 végén összesen 22.206 turisztikai szálláshely, ezen belül 2.149 kereskedelmi, illetve 20.057 magán- és egyéb szálláshely állt a vendégek rendelkezésére. A kereskedelmi

szálláshelyek között a 922 szálloda és a 924 panzió december egy részében vagy egészében nyitva volt. A turisztikai szálláshelyeken az összes bruttó árbevétel közel 90 milliárd forint volt, folyó áron 22 százalékkal nagyobb az előző év utolsó hónapjában. A turisztikai szálláshelyeken Széchenyi Pihenőkártyával 2,9 milliárd forintot költöttek, azaz 8,2 százalékkal többet, mint egy éve.

Kiskereskedelem lassulása

A kiskereskedelem forgalmának volumene 2,6 százalékkal nőtt 2024-ben az előző évhez viszonyítva, naptárhatást kiszűrve¹³. Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelemben 3,7 százalékkal, a nem élelmiszer-kiskereskedelemben 2,4 százalékkal bővült, az üzemanyag-kiskereskedelemben viszont 0,1 százalékkal mérséklődött a volumen. Az bútór-, műszakcikk-üzletekben 5,5 százalékkal, a gyógyszer-, gyógyászatitermék-, illatszerüzletekben 4,7 százalékkal, az iparcikk jellegű vegyes üzletekben 0,4 százalékkal bővült az eladások volumene, de visszaesett a hasznáلتcikk-üzletekben 1,6 százalékkal, a textil-ruházati és lábbeli üzletekben 3,6 százalékkal, a könyv-, számítástechnika-, egyéb iparcikk-üzletekben 5,8 százalékkal.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

¹³ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/kis2412>

A fogyasztók körében a pandémia óta egyre kedveltebb és ma már az árucikkek túlnyomó körére kiterjedő - a kiskereskedelmi forgalomból jelenleg 8,9 százalékot lefedő - csomagküldő és internetes kiskereskedelem volumene 0,5 százalékkal emelkedett. Az év utolsó hónapjában az előző év decemberéhez képest 6,9 százalékkal csökkent az üzemanyagtöltő állomások forgalmának volumene. A gépjármű- és gépjárműalkatrész-üzletek eladásai 20 százalékkal nőttek - ezt a termékcsoporthoz nem a kiskereskedelmi forgalom körében veszik számba.

A kiskereskedelmi forgalmat a pandémia jelentősen befolyásolta, 2020-ban csökkent, míg a következő évben szerény dinamikával emelkedett. 2022 első felében a forgalom alakulásában érzékelhető volt az országgyűlési választások előtti lakossági jövedelem növelés hatása, de az év közepe után 2023 végéig folyamatosan csökkent. 2024 évben is csak szerényen, 2,6 százalékkal emelkedett a kiskereskedelmi forgalom, még decemberben is az eladások volumene csökkent 1,2 százalékkal novemberhez és lényegében stagnált (0,1 százalékkal nőtt) az egy évvel ezelőttihez.

2024 elejétől az élelmiszerforgalom 3,7 százalékkal, ezen belül az élelmiszerláncoké 4,1 százalékkal, a dohányüzleteket is magukba foglaló szakboltoké 1,8 százalékkal emelkedett. A vegyes iparcikkek forgalma 0,3 százalékkal, a könyvek és újságoké 7 százalékkal, a számítástechnikai és egyéb iparcikkeké 1,3 százalékkal visszaesett, míg a bútoroké és a műszaki cikkeké 1,8 százalékkal, a ruházati termékeké 0,7 százalékkal, a gyógyszereké 4,9 százalékkal, az illatszereké 9,6 százalékkal nőtt. Az internetes és csomagküldő kereskedelem volumene – a magas bázishoz képest is – 4,4 százalékkal emelkedett, míg az üzemanyagok eladásának volumene 0,1 százalékkal, a hasznáلتcikkek forgalma 2 százalékkal kisebb a 2023 évinél.

2024. decemberében az előző év decemberével összevetve 0,1 százalékkal nőtt a kiskereskedelem forgalmának volumene. Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelemé 1,2 százalékkal, a nem élelmiszer-kiskereskedelem forgalmának volumene összességében 0,5 százalékkal növekedett. Az élelmiszer-kiskereskedelem 78 százalékát adó élelmiszer jellegű vegyes üzletek forgalmának volumene 1,2 százalékkal, míg az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküzleteké 1,8 százalékkal emelkedett.

Szállítási nehézségek

2023-ban az előzetes adatok alapján Magyarországon a szállítás, raktározás ág hozzáadott értéke folyó áron 3.546 milliárd forint volt, volumene a nemzetgazdaság egészében megfigyeltnél jóval nagyobb mértékben, 5,6 százalékkal elmaradt az előző évitől¹⁴. A visszaesés üteme a nemzetgazdasági ágak közül az egyik legnagyobb volt, 0,3 százalékponttal járult hozzá a GDP 0,9 százalékos volumencsökkenéséhez. A szállítás, raktározás területén megvalósult beruházások teljesítménye folyó áron 1.767 milliárd forint volt, volumenét tekintve 11 százalékkal kisebb volt, mint előző évben. Összesen 295 ezer főt foglalkoztattak a szállítás nemzetgazdasági ágban, 1,9 százalékkal emelkedett a létszám.

A nemzetgazdaság áruszállítási teljesítménye az előző évi stagnálást követően 2023-ban 9,2 százalékkal csökkent, a járványt megelőző, 2019. évitől 15 százalékkal, de a 2020. évi mélyponttól is 4,7 százalékkal elmaradt¹⁵.

A szállított utasok száma (millió fő)

Év	autóbusz	villamos	trolibusz	metró, földalatti	helyiérdekű vasút	ÖSSZESEN	Utas- kilométer, millió
Összesen							
2019	1 116,5	471,8	101,2	354,0	73,3	2 116,7	8 062,0
2020	761,5	312,1	67,6	232,8	48,6	1 422,6	5 417,4
2021	744,8	314,7	67,0	211,6	48,5	1 386,6	5 277,8
2022	957,2	407,9	87,9	278,4	63,5	1 794,9	6 858,4
2023	981,0	440,2	94,8	382,6	67,7	1 966,3	7 522,2
2024	981,8	453,3	93,0	385,6	72,8	1 986,6	7 601,1
Ebből: Budapest							
2019	653,3	417,2	84,7	354,0	60,6	1 569,8	5 878,4
2020	422,6	271,2	55,5	232,8	39,5	1 021,6	3 811,2
2021	431,8	277,4	56,5	211,6	39,3	1 016,6	3 794,6
2022	572,6	364,2	74,8	278,4	51,8	1 341,8	5 026,9
2023	581,1	395,9	81,4	382,6	57,8	1 498,9	5 603,5
2024	564,0	408,0	79,7	385,6	59,4	1 496,7	5 618,3

Forrás: KSH 24.1.1.21. Helyi személyszállítás - saját szerkesztés

¹⁴ <https://ksh.hu/s/helyzetkep-2023/#/kiadvany/szallitas>

2023-ban a helyközi személyszállítás utaskilométerben számított teljesítménye 15 százalékkal nőtt egy év alatt, a 2019. évinél azonban 7,1 százalékkal kisebb volt. A helyi személyszállítás utas- és utaskilométer-adatai az előző évekhez képest 9,6, illetve 9,3 százalékkal nőttek.

2023-ban az áruszállítás teljesítménye 9,2 százalékkal, ezen belül a legnagyobb - 67 százalékos - részarányú közúti szállítás teljesítménye 1 százalékkal, a vasútié 7,8 százalékkal, a belvízi szállításé 13 százalékkal visszaesett. Csak a csővezetékes áruszállítás teljesítménye nőtt, 2,0 százalékkal. A közúti áruszállítás teljesítményének visszaesését elsősorban az ipari termelés 5,5 százalékos csökkenése magyarázza.

2024 egy igen bizonytalan évet jelentett a közlekedés egészére, így különösen a vasúti áruszállításra. A vállalkozások óvatos várakozásokkal tekintettek a várható teljesítményekre. Az ágazat szereplői egyetértettek, hogy 2024-ben nem lesz jelentős fellendülés. A vasúti áruszállítás továbbra is számos bizonytalansággal néz szembe, a háborús helyzettel, az ipari termelés hullámzásával, a beruházások lassú ütemével. Egyedül a vegyiáru-szállítás vagy az intermodális kapcsolatok területén történt fejlődés.

Nincs történt fellendülés a fuvarpiacon, a hazai vasúti áru fuvarozás jelentős kihívásokkal szembesül, bár esetenként néhány területen megmaradt a fejlődési potenciál. A piaci szereplők szerint elhúzódó problémák és lassú gazdasági élénkülés határozzák meg a szektor kilátásait 2024-ben is. 2024-ben a vasúti áruszállítás volumene érezhetően csökkent, részben a hazai gazdaság gyengélkedése, de főleg a nemzetközi megbízások csökkenése miatt.

A szállítási iparág a túlélésért küzd. A fuvarok számának visszaesése továbbra is tart. Az export stagnált, az import kissé csökkent, miközben nőtt a belföldi szállítások aránya. A vasúttársaságok többsége jelentősen kevesebb nyersanyagot, gabonát és építőipari alapanyagot szállított, de sikerült megállítani a volumen további csökkenését.

Ha történt egyes vállalatnál növekedést, az részben az állami támogatásoknak köszönhető. Így a Gyesev szerint az európai acélipar visszaesése és a keresletcsökkenés új kihívásokat hoz, különösen a magyar tranzitforgalom terén.

A lassú gazdasági élénkülés mellett az infrastruktúra elmaradt fejlesztései, az iparvágányok rossz állapota, valamint az emelkedő pályahasználati díjak is hátráltatták a működést. 2024-ben

a társaságok igyekeztek a forgalmat szinten tartani, miközben az Európa-szerte kedvezőtlen gazdasági és geopolitikai folyamatok befolyásolják a szektort.

A Magyar Magánvasút Zrt. különösen a második félévben érezte meg a kereslet visszaesését, amit tovább súlyosbítottak az ukrajnai háború hatásai. A záhonyi átrakóforgalom volumene csökkent, az export és tranzitgabonák visszaestek, a pályakapacitások szűkösek. Egyedül a romániai forgalom növekedése képzelhető el, amit a schengeni csatlakozás is ösztönözhet.

2023-ban a közúti áruszállítás teljesítménye árutonna-kilométerben mérve meghaladta a 33,3 milliárdot, a 2022. évinél 11 százalékkal alacsonyabb volt. A szállított árutömeg 192,4 millió tonna volt, ez 6,0 százalékos csökkenést jelent egy év alatt. Belföldön (161 millió tonna) 3,9 százalékkal, nemzetközi viszonylatban (32 millió tonna) 15 százalékkal kisebb árutömeget szállítottak közúton.

A nemzetközi közúti áruszállításban Magyarország fő partnerei 2023-ban is a szomszédos, és a közeli országok voltak, részarányuk 58 százalék volt, de az előző évekhez képest mérséklődött a teljesítmény. A szállított árutömeg döntő hányadát, 84 százalékát belföldön szállítottak.

2021. október elejétől Magyarországra már csak Balkáni Áramlaton keresztül érkezik a földgáz, és 2022-től megszűnt a Szerbiába irányuló gáztranzit is teljes egészében. 2023-ban a csővezetékes áruszállítás 2,0 százalékkal növelte a teljesítményét, de az előző évi alacsony bázishoz képest.

2023-ban a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren az utasszám 20 százalékkal nőtt, de még mindig mintegy tizedével maradt el a pandémia előttitől. A járatkihasználtság 83 százalékos volt, jelentősen növekedett.

2024-ban Magyarországon a 2015. évinél 30 százalékkal több személygépkocsi szerepelt a nyilvántartásban¹⁶. A 2010-es évek elejétől egyre több használt autó került forgalomba, az utóbbi néhány évben nagyjából a fele-fele arány volt jellemző. 2024-ben az összes személygépjárműből (4.263 ezer db) a hajtóanyagot tekintve a benzinüzemű autók közül volt a legtöbb (2.538 ezer db), arányuk azonban 2015 és 2023 között 71 százalékról 62 százalékra csökkent. Ezzel párhuzamosan a dízelüzemű személygépjárművek (1.315 ezer db) aránya 28

¹⁶ https://www.ksh.hu/stadat_files/sza/hu/sza0023.html

százalékról 32 százalékra, az egyéb – zömében környezetkímélőbb elektromos, illetve hibrid – hajtóanyagú autóké 1,1 százalékról 6,5 százalékra nőtt.

A logisztikai szolgáltatások iránti kereslet növekedésnek indult 2024-ben. Az árak a 2023-es csúcsokhoz mérten is relatíve magasak. A szállítási költségek inflációs hatása 2024-ben tovább erősödött, az emelkedő árszínvonal magasabb szállítási költségekhez vezetett.

Informatika, távközlés fejlődése

A digitalizáció hazánkban is nagymértékben átalakítja a gazdaság-társadalom valamennyi területét, jelen van a munkavégzés során, az oktatás területén, a szabadidős tevékenységekben, a társas kapcsolatokban, a kommunikációban. Jól mérhető a fejlődés az információs-kommunikációs eszközök használati szokásain keresztül¹⁷.

Folyamatosan növekednek a háztartások és a magánszemélyek infokommunikációs eszköz-használatát jellemző főbb mutatók értékei. A hazai 16–74 éves lakosság körében az internetet naponta használók 88 százalék-os aránya 2,4 százalékponttal meghaladta az uniós átlagot, míg a tanulókkal kapcsolatos internethasználat aránya 2,2 százalékponttal elmaradt attól a 2023-as adatok szerint. A magas infláció azonban a lakosság körében az online vásárlások arányát is csökkentette, az internethasználók körében 3,7 százalékponttal egy év alatt.

A magyarországi internethasználók aránya megfelel az uniós átlagnak (91,5 százalék), és 10 év alatt 19 százalékponttal emelkedett. A szolgáltatók által nyújtott egyre javuló, széleskörű internet-előfizetések, a bő kínálattal együtt járó egyre megfizethetőbb okostelefonok internethasználata eredményeként 2023-ban a felsőfokú végzettségűek teljes köre, a középfokúaknak 91 százalék-a, az alacsony fokú végzettségűeknek pedig 79 százalék-a gyakori internethasználó. 2015-ről a szélső csoportok közötti internethasználati különbség 50 százalékpontból 20 százalékponttal csökkent. Az internetet naponta használók aránya évente átlagosan 3,0 százalékponttal növekedett és 2,4 százalékponttal magasabb az uniós átlagnál, 88 százalék a világhálót naponta használók aránya. Említésre méltó, hogy a legidősebbek (65–74 évesek) napi internethasználatuk fejlődött leginkább, 20-ról 60 százalékra. A 16–24 éves

¹⁷ <https://www.ksh.hu/s/helyzetkep-2023/#/kiadvany/digitalis-tarsadalom>

korosztály napi internet-használata 15 év alatt lényegében teljeskörűvé vált, már 2105-ben is 90 százalékos volt.

A fővárosiak 95 százalék-a naponta használja a világhálót, míg a legalacsonyabb aktivitással Észak-Alföld lakosságának 83 százalék-a internetezik. A 16–24 éves korosztály háromnegyedük naponta átlagosan 3 óránál több időt tölt a „hálón. A 25–34 évesek közel egyharmada naponta átlagosan 3–4 órát, míg a két legidősebb (55–64, illetve 65–74 éves) korosztály közel fele ennél kevesebbet, naponta 1–2 órát internetezik.

Fontos fejlemény, hogy a lakossági számára a weben nyújtott egészségügyi szolgáltatások köre folyamatosan bővül. A 16–74 évesek 47 százalék-a kereste a személyes egészségügyi adatait az interneten, ami a két év alatt 18 százalékponttal lett magasabb. 2023-ban egészségügyi intézménybe a hazai internetezők már 41 százalék-a foglalt időpontot, 74 százalékuk keresett a világhálón egészségügyi információkat, ami 12 százalékponttal meghaladja az EU-tagországok átlagát. A nők nagyobb arányban érdeklődnek az interneten az egészséggel, betegségekkel kapcsolatban, 2023-ban 81 százalékuk, míg a férfiak aránya 66 százalék.

Az interneten valamely terméket, szolgáltatást rendelők körében az utánvétes fizetés az elsődleges, az online bankkártyás fizetés és a banki átutalás részaránya 22 százalék és 14 százalék. A készpénzhasználat személyes átvételnél 5,3 százalékponttal csökkent. A legkisebb részarányú (15 százalék) valamilyen független pénzügyi alkalmazással történő fizetés.

A magyarországi digitális fejlettség bővítésére szolgáló programok eredményességét mutatja, hogy a 16–74 éves internethasználók 34 százalék-a érte el a digitális ismeretek alapszintjét 2023-ban. 2021. év óta az átlag feletti tudásszint 6,5 százalékponttal bővült, ide sorolható az internetezők 31 százalék-a. Az internethasználók egyötödének alacsony, és 9,3 százalékuknak csak szűk körű általános digitális készségei vannak.

Megkezdődött hazánkban is a digitális adatvagyon építése. Ennek jelenlegi lehetőségeire utal, hogy a közigazgatási intézmények átlagosan 43 százalék-a használt felhőalapú számítástechnikai szolgáltatást, a legnagyobb arányban, 26 százalékban az államigazgatási szervezeteknél fájlok tárolására, míg az önkormányzatoknál 33 százalékban elektronikus levelezésre. Nem túl gyakori azonban közigazgatási szervezeteknél a pénzügyi, számviteli,

könyvelési alkalmazások használatában a digitális szolgáltatások igénybevétele, az államigazgatásban 21 százalék, az önkormányzatoknál 31 százalék. Az államigazgatás szervezeteik 90 százaléka, az önkormányzatok 53 százalék-a alkalmaz informatikus szakembereket.

Az információs és kommunikációs technológiák (IKT), azaz a digitális gazdaság ágazatában az összes vállalkozás 5,0 százalék-a, azaz mintegy 48,5 ezer vállalkozás működött 2022-ben¹⁸. Ezen vállalkozások által termelt GDP folyó áron 3.081 milliárd forint volt, ami a nemzetgazdaság bruttó hozzáadott értékének 8,1 százalék-át jelentette 2023-ban. Az szektorban 229,4 ezer fő dolgozott, egy év alatt 2,3 százalék-kal bővült a foglalkoztatottak létszáma. Lényeges az IKT-szektor jelentőségére, hogy vállalkozásai a magyar külkereskedelmi termékforgalom - úgy az exportban, mind az importban - 12 százalék-át teljesítették.

2023-ban az Európai Unió és Magyarország 16–74 éves lakosságának átlagosan 91 százaléka használta az internetet 3 hónapon belül. Az EU-tagállamok között Luxemburg és Hollandia lakossága gyakorlatilag már elérte a teljes használatot, míg az uniós rangsor végén Horvátország és Bulgária állt mintegy 80 százalékkal.

Az IKT szektor beruházásainak volumene

év	IKT-szektor összesen	IKT- termékek gyártása	IKT- szolgáltatás
	előző év = 100		
2019	68,4	47	94,7
2020	97,2	77,3	109,7
2021	104,5	105,2	104,1
2022	106,7	107,7	106,3
2023	89,6	100,9	84

Forrás KSH - saját szerkesztés

¹⁸ <https://www.ksh.hu/s/kiadvanyok/az-infokommunikacios-szektor-helyzete/index.html>

IV. A pénzügyi folyamataink 2024-ben

Az elmúlt években megtapasztaltuk az Inflációs folyamatokat gerjesztő bel- és külgazdasági, valamint a politika hatásokat.

A pandémiával kínálati oldali infláció alakult, jellemzően gázellátási hiány, a szállítás szűkülése, az ipari nyersanyagok és félkésztermékek hiánya, chip hiánya. Ezek a válság megszűntével rendeződtek, de állandóan újabb inflációs buborékok keletkeznek.

Az energia árcsökkenés, sőt a belső fogyasztás vissza esése infláció csökkenést eredményezett. 30 százalékos fogyasztás csökkenés, a reálbér és a vásárlóerő csökkenése azonban a gazdasági növekedést jelentősen lelassította. A monetáris politika viszont nem képes ebben a helyzetben segíteni, a lazítás infláció növekedés irányába hat, de a fogyasztás növeléséhez költségvetési támogatások kellenek. Ezekkel viszont további gondok jelentkeznek, a jövedelmek emelkedésével az egyes társadalmi rétegek fogyasztási szerkezetnek eltérő hatását váltjuk ki az inflációra.

A 2024-es költségvetés már megszavazásakor teljesíthetetlennek tűnt, hibás makrogazdasági pályára épült. 4 százalékos gazdasági növekedéssel számolt, az inflációt 6 százalékra tervezték, ezzel szemben kevesebb lesz, ami jó hír, de nem a költségvetési bevételek szempontjából.

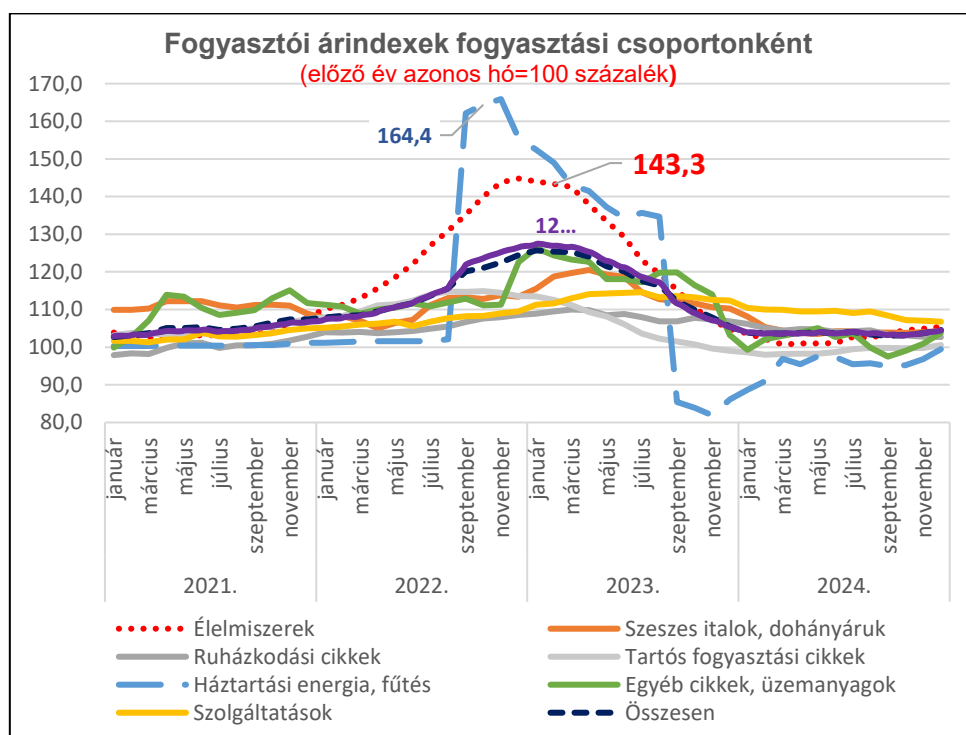
A gazdaság növekedése az elmúlt években az egyensúly felbomlásával történt, így nem térhet vissza a gyors GDP-bővülés. A pandémia előtt előtti években 4 százalékkal nőtt a gazdaság, az elmúlt 15 év átlagában azonban csak 2 százalékos volt a GDP-bővülése, vagyis ez lehet a magyar gazdaság növekedési képessége, 2 százalék körüli. Emellett a verseny hiánya és a túlzott állami beavatkozások gátolják a növekedést. A fundamentális mutató romlott, a fizetési mérlegtöbblet lecsökkent és az infláció felgyorsult.

Az elmúlt években a költségvetés nettó finanszírozási szükséglete a GDP 6-8 százalékát is elérte. Túlzott kibocsátások történtek a lakossági, az intézményi, illetve a devizaadósság piacán is. A devizaadósság aránya a 2019-es 15 százalékról 2024-ig 28 százalékra emelkedett.

A 2024-es év problémája a jövőre is kivetíthető, azaz, ha a kormány csökkenteni akarja a költségvetési hiányt, akkor fiskális oldalról nem lehet élénkíteni. Az MNB sem képes monetáris oldalról segíteni, mert fontos az árfolyam és az infláció stabilizálása érdekében a pozitív reálkamat. Ez egy „bűvös körnek” látszik, nincsenek meg az alapvető feltételei a gyorsításnak, a költségvetési hiány csökkentése mellett a kormány nem tudja támogatni a növekedést. Ez tehát egy tipikus megszorítási helyzet, amiből csak lassan lehet kikerülni.

Az infláció lassulása

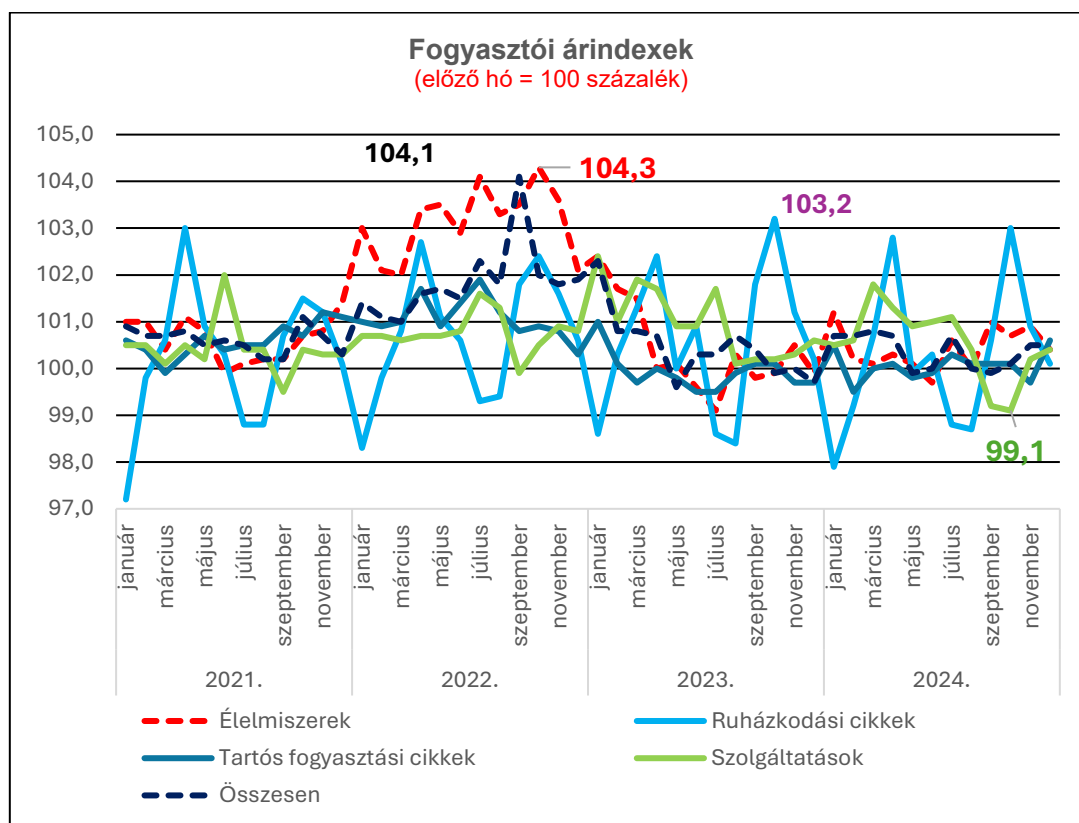
2024 évben 3,7 százalékkal nőtt az infláció. Így az utóbbi két évben 22 százalékkal, az utóbbi három évben pedig 39,6 százalékkal emelkedtek a fogyasztói árak. 2024 decemberében 0,5 százalékos volt az infláció egy hónap alatt, és 4,5 százalékkal az egy évvel korábbihoz képest.

Forrás: KSH, saját számítás

A lakossági fogyasztás miatt nagyon fontos a hazai élelmiszerárak változása. Ezek 0,4 százalékkal emelkedtek egy hónap alatt. A tojás 10,7 százalékkal, a vaj 6,9 százalékkal, a gyümölcs- és zöldséglevelek 4,4 százalékkal, a friss zöldség 4,1 százalékkal, a tej 3,6 százalékkal, az étolaj 2,9 százalékkal, a sertéssziradék 1,1 százalékkal, a péksütemény ugyancsak 1,1 százalékkal drágult egyetlen hónap alatt, míg a margarin ára 1,5 százalékkal, a száraztésztáé

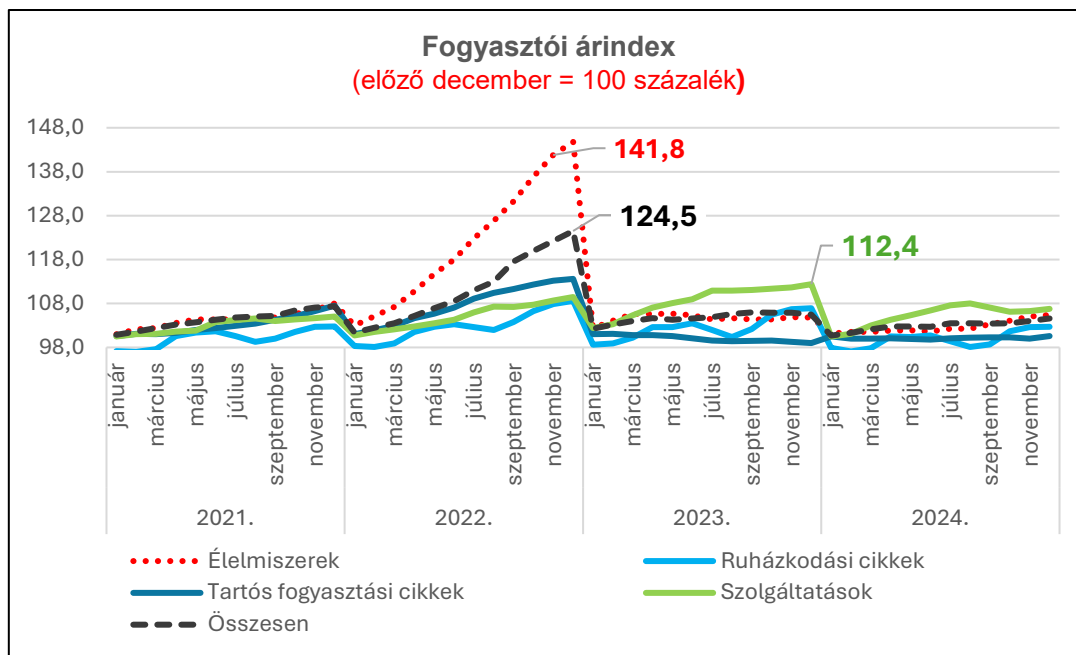
szintén 1,5 százalékkal, a szalonnáé 1,7 százalékkal, a párizsié és a kolbászféléké 2,4 százalékkal, a csokoládéé és a kakaóé 3 százalékkal, a liszté 4,4 százalékkal, a friss hazai és déligyümölcsöké 7,8 százalékkal csökkent. A ruházati termékek ára 0,1 százalékkal, a szolgáltatásoké 0,4 százalékkal, a szeszes italoké és a dohányáruké 0,5 százalékkal, a tartós fogyasztási cikkeké 0,6 százalékkal, a háztartási energiáé 1,7 százalékkal emelkedett az előző hónaphoz viszonyítva.

Forrás: KSH, saját számítás

2024 év során az előző évhez mért, összességükben 3,7 százalékos fogyasztói áremelkedésben¹⁹ a legnagyobb mértékben, 8,9 százalékkal a szolgáltatások drágultak. Az élelmiszerek ára 2,8 százalékkal, a szeszes italok, dohányáruké 4,4 százalékkal, a ruházkodási cikkeké 4,2 százalékkal, az egyéb cikkeké 1,7 százalékkal nőtt egy év alatt. Kevesebbet kellett viszont fizetni a háztartási energiáért 4,6 százalékkal, és a tartós fogyasztási cikkekért is, 0,9 százalékkal. Kedvezőtlen tendencia, hogy a fogyasztói árak a nyugdíjas háztartások körében erőteljesebben nőttek, átlagosan 3,7 százalékkal.

¹⁹ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/far2412>

Forrás: KSH, saját számítás

Az élelmiszerek fogyasztói ára az előző év decemberéhez viszonyítva az általános inflációnál nagyobb mértékben, 5,4 százalékkal emelkedett. Az árak növekedése az utóbbi két évben 29,4 százalékkal, az utóbbi három évben összességében drasztikus mértékben, 63,1 százalékkal emelkedtek. Egyes élelmiszereknél érezhetően magas, jelentős volt az árnövekedés, így a liszté 36,2 százalékkal, a tojásé 21,9 százalékkal, a tejé 19,5 százalékkal, a gyümölcs- és zöldségléé 17,3 százalékkal, a vaj-vajkrémé 16,4 százalékkal, az étolajé 13,7 százalékkal, a csokoládé és kakaóé 9,9 százalékkal, az éttermi étkezése 7,8 százalékkal, az alkoholmentes üdítőitaloké 5,5 százalékkal lett magasabb. Néhány élelmiszer ára azért csökkent, így a száraztésztáké 7,1 százalékkal, a párizsi, kolbász ára 3,4 százalékkal, a margariné 3,0 százalékkal, a cukoré 2,6 százalékkal. Ugyanakkor drágultak a szolgáltatások összességükben 6,8 százalékkal, ezen belül a lakbér 12,6 százalékkal, a járműjavítás és -karbantartás 10,5 százalékkal, az autópályadíj, gépjármű-kölcsönzés, parkolás 10,4 százalékkal, a sport- és múzeumi belépők 9,4 százalékkal, a lakásjavítás és -karbantartás 8,9 százalékkal, a testápolási szolgáltatások 8,7 százalékkal, a társasházi közös költség 8,4 százalékkal, az üdülési szolgáltatás 7,1 százalékkal. Nöttek a szeszes italok, dohányárak árai 4,3 százalékkal. Többbe került a háztartási energia 0,5 százalékkal - a vezetékes gáz 0,4 százalékkal, az elektromos energia ára 0,3 százalékkal drágult. A tartós fogyasztási cikkek árai 0,6 százalékkal emelkedtek, ezen belül az ékszerekért 15,3 százalékkal, az új személygépkocsikért 5,3 százalékkal, a szobabútorokért 2,7 százalékkal

többet kellett fizetni. A használt személygépkocsik árai átlagosan 4,8 százalékkal csökkentek. Drágultak 3,1 százalékkal a gyógyszerek-gyógyárak, és 8,3 százalékkal a járműüzemanyagok. A nyugdíjas fogyasztói kosárral számított árindex decemberben 0,5 százalékkal emelkedett az előző hónaphoz, és 3,7 százalékkal az egy évvel korábbihoz képest. A nyugdíjas árindex az utóbbi két évben 22,7 százalékkal, az utóbbi három évben 41,3 százalékkal nőtt. A tizenkettedik hónapban a – hatósági árak, nyers élelmiszerek és üzemanyagok figyelmen kívül hagyásával – éves összehasonlításban számított maginfláció 4,7 százalék, a 2024 év egészében 4,6 százalék volt, ami azt mutatja, hogy a következő hónapokban a bázishatás figyelembevételével az árindex további emelkedésére kell számítani.

A kedvezőtlen árfolyam-alakulás

A 2024-es költségvetésben a tervezők azzal számoltak, hogy 385 forint lesz az euró éves átlagos árfolyama. Az év elteltével azonban 395 forint lett az átlagos éves árfolyamszint, sőt az év végén, decemberben már 410 forint volt egy euró. Az Európai Központi Bank kommunikációiban a kamatcsökkentés folytatását valószínűsítették, és ez a forint számára kedvező lehetett volna, hiszen az MNB szüneteltethette a lazítást. Ennek segítenie kellett volna a forint árfolyamot, de a dollár folyamatos erősödése nyomja a kis országok devizáit, így gazdaságilag bizonytalan marad a magyar forint.

Magyari Nemzeti Bank Ft középárfolyama			
2024 első és utolsó napján			
deviza	nyitó	záró	változás
	árfolyam		
euró €	182,12	410,09	7,32 százalék
USA \$	346,91	393,6	13,46 százalék
CHF	409,91	435,45	6,23 százalék
volatilitás 2024-ben			
	min	max	átlag
euró €	377,8	414,73	395,2
USA \$	345,43	398,71	365,24
CHF	387,54	445,29	415,07

Forrás: MNB - saját szerkesztés

A forint számára igen kedvezőtlen, hogy a dollár folyamatosan erősödhet a világ szinte összes devizájával szemben. A feltörekvő piaci fizetőeszközökre, a forintra is negatívan hat az erősödő

amerikai deviza, hiszen a gyengébb devizákra nincs, vagy csak alacsony a befektetői kereslet. 2022 novembere után 2024-ben romlott és ért először újra 100 euró kevesebb mint 103 dollárt.

A dollár erősödésével a hozamok alakulása is érzékenyen befolyásolta az árfolyamokat. Az egy éves amerikai kincstárjegy hozama már 4,17 százalékra nőtt. 2024-ben a monetáris politikával kapcsolatos várakozások erősítették az amerikai dollárt, a Fed eltolhatta az év során a kamatcsökkentéseket. Az Unióban viszont az eurókamatok csökkennek, hiszen a kilátások alakulására egyértelműen hat, hogy stagnál a kontinens gazdasága és a monetáris lazítással nem lehet sokáig várni. A dollár folyamatos erősödése rossz a forintnak, mint ahogy más feltörekvő piaci devizák árfolyamára is. A forint nehéz helyzetét nemigen lehetett javítani 2024-ben sem, a pandémia előtti túlfűtött időszakhoz hasonló állapot nem elérhető, a gazdasági növekedés nem gyorsítható hiszen a gazdaságunk növekedési potenciálja valójában 2 százalék körül/alatt van.

Államháztartás, adópolitika

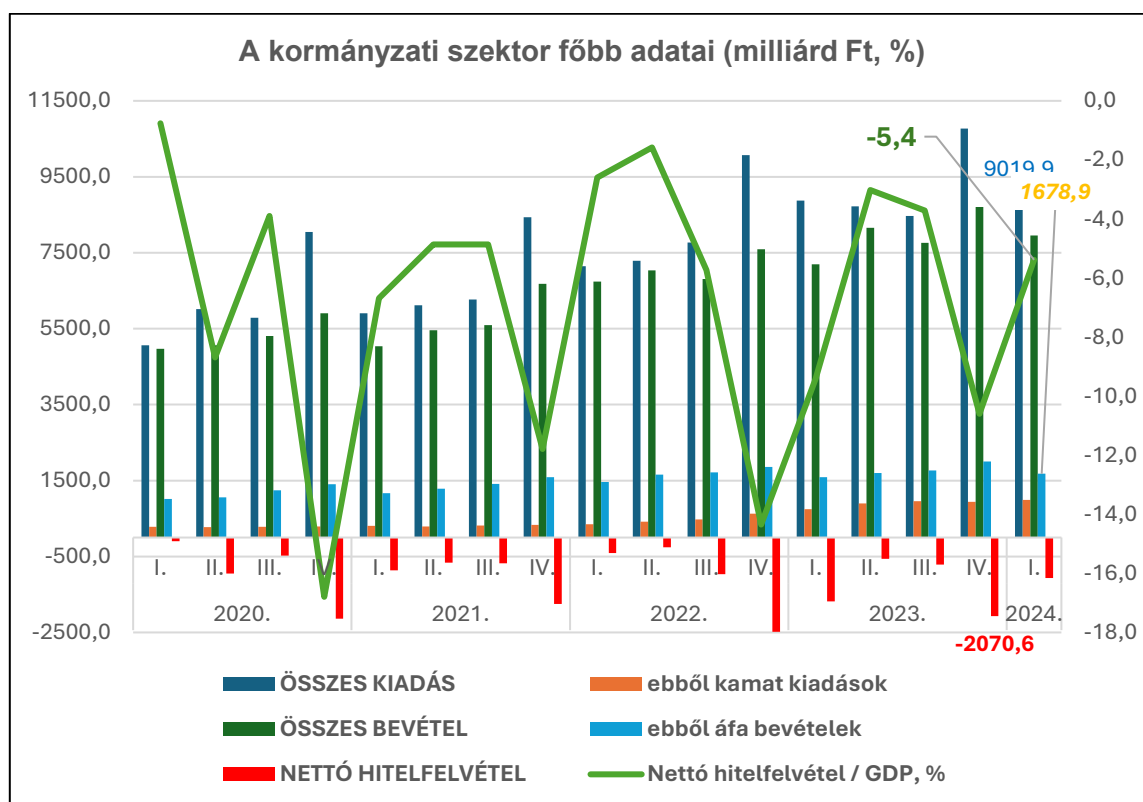
2024-ben a kormányzati szektor **hiánya** elérte a 4.002 milliárd forintot, a GDP 4,9 százalékát. A kormányzati szektor **adóssága** – a Magyar Nemzeti Bank adatai alapján – 2024 végén 59.875 milliárd forintot, a GDP 73,5 százalékát tette ki²⁰. A kormányzati szektor bevétele 34.203 milliárd forint, kiadása 38.206 milliárd forint volt. Az egyenleg egy év alatt 1.097 milliárd forinttal javult, a GDP-arányában 1,8 százalékponttal kedvezőbb lett.²¹

Az előző évhez képest a **bevételek** 2.158 milliárd forinttal, 6,7 százalékkal magasabbak. Legjobban, 976 milliárd forinttal (azaz 13,1 százalékkal) a társadalombiztosítási hozzájárulások nőttek. Termelési és importadókból 773 milliárd forinttal (5,9 százalékkal) emelkedtek a bevételek, köztük kiemelkedően 452 milliárd forint (6,4 százalék) az áfabevételek bővülése volt. A jövedelemadó-bevételek s nagyobbak lettek a 2023 évinél 599 milliárd forinttal, és így 10,8 százalékkal haladták meg az egy évvel korábbiakat. Az egyéb bevételek 194 milliárd forinttal, 3,3 százalékkal kisebbek.

²⁰ Központi Statisztikai Hivatal túlzotthiány-eljárásról (Excessive Deficit Procedure – EDP) szóló jogszabály alapján készült jelentése az Eurostatnak

²¹ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/krm2412>

A **kiadások** 1.061 milliárd forinttal, 2,9 százalékkal emelkedtek. A bővülés mértékét legjobban a kamatkiadásoknál érezhettük, ezek 506 milliárd forinttal, 14,3 százalékkal nőttek. Több lett a kiadás a kifizetett munkavállalói jövedelemnél 1.090 milliárd forinttal (14,8 százalék). A pénzügyi társadalmi juttatásoknál 713 milliárd forint, (8,8százalék), míg a folyó termelőfelhasználásnál a növekedés mértéke 91 milliárd forint (1,4 százalék) volt. Csökkenés a bruttó állóeszköz-felhalmozásnál 488 milliárd forinttal (12,6 százalékkal) és a kormányzati szektor egyéb kiadásainál 850 milliárd forinttal (11,1 százalékkal) következett be.

Forrás: KSH 21.2.1. 26. Kormányzati szektor negyedéves adatai – saját szerkesztés

Javulás volt a negyedik negyedévben, akkor a kormányzati szektor hiánya milliárd 1.749 milliárd forint lett, a GDP 8,4 százalékát érte el. Az egyenleg 382 milliárd forinttal, (2,5 százalékponttal) lett kedvezőbb év utolsó negyedévében. A bevételek 193 milliárd forinttal, 2,2 (százalékkal) nőttek, azonban a kiadások 189 forinttal, (1,7 százalékkal) mérséklődtek.

A 2024-es költségvetési tervben a gazdasági növekedést jelentősen felülbecsülték, de az infláció alul tervezése is megváltoztatta a költségvetési bevételek tervezett mértékét. Év közben pótlólagos, 500 milliárd forint értékű költségvetési kiigazításra került sor. Ennek során a kabinet megemelte a tranzakciós illetékeket, és a már sokat kifogásolt szektorális különadókat. Emellett

sor kerített beruházások elhalasztására, ami feltételezhetően nem segítette a gazdasági növekedést. A deficitet komoly mértékben növelték a megugró kamatkiadások, amelyek tavaly már 3.600 milliárd forintra bővültek. Az uniós bevételek körül is nehezen kezelhető helyzet alakult, hiszen a várt – és tervezett - 2.500 milliárd forintnyi uniós támogatásból az első tizenegy hónapban 1.037 milliárd érkezett, ami a hiányt 1.300-1.500 milliárd forinttal növelte.

Államháztartási hiány alakulása

Év	TERV	Megvalósult mérték	Túllépés mértéke
	milliárd forint		
2020	367	1512	1145
2021	1481	4774	3283
2022	3152	4672	1520
2023	2352	4435	2083
2024	2514	4096	1582
2025	4122	..	..

Forrás: PM és NGM

A tervezett és megvalósult adó- és járulékbefizetések, valamint a kiadások is az elmúlt évekhez hasonló igen feszített költségvetést mutatnak. 2024 évben a gazdálkodó szervezetek 3.479 milliárd forint adót, 4,3 százalékkal kevesebbet fizettek, mint 2023-ban. A legnagyobb tételt most is a társasági adó, ebből 1.008 milliárd forintos bevétele keletkezett, ami valamivel kevesebb volt a megelőző évinél, 0,6 százalékkal kevesebb. Az útdíj befizetések jelentik a gazdálkodó szervezetek befizetéseinek 17,2 százalékát, mintegy 597 milliárd forintot. Figyelemre méltó, hogy ez 47,6 százalékkal több az előző évinél. Az energiaágazat befizetései viszont 35,8 százalékkal csökkentek, az érintett vállalatok befizetése 279 milliárd forint lett. Számottevően, azaz 9,3 százalékkal emelkedett a kiskereskedelmi különadó, ez 265 milliárd forinttal emelte a bevételeket. A kisvállalati adó befizetései pedig 17,5 százalékkal ugyancsak emelkedtek, elérték a 216 milliárd forintot. Mintegy 10 százalékkal csökkentek az állami vagyonnal összefüggő, de így is 656 milliárd forintot tettek ki. Az uniós programokra is a 2023 évinél kevesebb összeg, 60,7 százalékkal kisebb bevétel érkezett a magyar költségvetésbe, 775 milliárd forint.

A költségvetési bevételek tervezésénél különös fontosságú a fogyasztáshoz kapcsolt adók. Ezekből 2024-ben 9.934 milliárd forintot fizettek be. Ez pedig érezhetően, 9,7 százalékkal több

volt, mint egy évvel azelőtt. Általános forgalmi adóból 5,6 százalékkal emelkedett ugyan a bevétel, de ez a bevételi többlet a visszautalások hasonló mértékű csökkenéséből származik. (oka ennek az importnak az exportnál nagyobb arányú csökkenés). Jövedéki adóból 18,8 százalékkal, ezen belül a dohánytermékek jövedéki adójából 9,6 százalékkal, a járműüzemanyagokéból 28,6 százalékkal nagyobb lett a bevétel. A jövedéki termékek adója a kormányzati intézkedéseknek megfelelően az üzemanyagárak emelkedésében játszott szerepet, a forgalom növekedése mellett. Pénzügyi tranzakciós illetékből 414 milliárd forint bevétel keletkezett, ez 24,1 százalékkal jobb a korábbi évinél, ez pedig a kereskedelmi bankok és a kincstár augusztusi illetékemeléssel és a fizetési kötelezettség kiterjesztésével megnövekvő befizetéseinek következménye.

A lakosság 4.863 milliárd forint adót, 12,2 százalékkal többet fizetett, mint 2023-ban. Személyi jövedelemadóból 12,7 százalékkal, illetékekből 8,6 százalékkal, gépjárműadóból 2,2 százalékkal nagyobb befizetés érkezett a NAV-hoz. 2024-ben a társadalombiztosítási alapok bevétele 10.526 milliárd forintot, 11,2 százalékkal nagyobb lett. A nyugdíjbiztosítási alap 10,8 százalékkal, az egészségbiztosítási alap 11,8 százalékkal javította a befizetéseket. Az elkülönített állami pénzalapok 856 milliárd forint bevételt realizáltak, ez 10,1 százalékkal haladta meg a korábbi. Ennek a felét kitevő foglalkoztatási alap 425 milliárd forintos, 6,3 százalékkal több, a bevételcsoport 18,9 százalékát kitevő nemzeti kutatási, fejlesztési és innovációs alap 161 milliárd forintos, 6,9 százalékkal több befizetést kapott, mint előző évben.

Sok minden nehezíthette a kiadások elfogadható szinten tartását. A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai 13.952 milliárd forintot tettek ki. Ez 7,7 százalékkal nagyobb az egy évvel korábbinál. A költségvetési szervek 13,6 százalékkal növelték a kiadásaikat, míg a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatokra kevesebbet fordítottak 1,8 százalékkal. 46,1 százalékkal csökkentek az uniós programokra fordított kiadások is, ezek 1.516 milliárd forintot tettek ki.

Nem lett sikertörténet a költségvetési hiány finanszírozásának folyamata. A kamatkiadások 30,7 százalékkal növekedtek és 3.613 milliárd forintot tettek ki. 10,3 százalékkal kevesebbet, 962 milliárd forintot fordított a kormány az állami vagyonnal kapcsolatos kiadásokra. Jelentősen, 62,4 százalékkal csökkenteni kellett viszont a lakástámogatásokra fordítható összeget, csupán 167 milliárd forintot kaptak az érintettek. A helyi önkormányzatok

támogatása pedig a szükségesnél feltehetően szűkebb lett, csupán 6,1 százalékkal többet, 1.250 milliárd forintot kaptak a központi költségvetésből.

A Kormány kiemelten fontos szerepet szán a szociális és családtámogatások folyamatos bővítésének. 2024-ben 778 milliárd forintot folyósítottak a központi forrásokból, ez azonban folyóáron csak 3 százalékkal haladta meg az előző évit. A közgyógyellátás egyébként is alacsonynak tartott kiadási összege 7,6 százalékkal csökkent. A családi támogatásokra fordított összeg nem változott, és kisebb lett a családi pótlékra folyósított kiadás 1,1 százalékkal.

A nyugdíjbiztosítási alap kiadásai 7,8 százalékkal haladták meg a 2023 évit, és 6.218 milliárd forintot tettek ki. Az egészségbiztosítási alap kifizetései 4.538 milliárd forintot értek el, ez 10,2 százalékkal több volt, mint előző évben. A gyógyító megelőző ellátások kiadásaira 2.434 milliárd forintot fordítottak, ez csak folyóáron nőtt 10,3 százalékkal. A foglalkoztatási alapba 10,1 százalékkal több támogatási összeg került, ez 422 milliárd forint, és ennek 29,2 százaléka közmunkaprogram finanszírozás.

Fontos mutatója a költségvetési gazdálkodásnak a központi költségvetési szervek lejárt határidejű tartozásállománya. 2024 december végén a lejárt tartozások 74,6 milliárd forintot értek el, ami 33,7 százalékkal – azaz 37,9 milliárd forinttal - kedvezőbb volt a megelőző havi összegnél. A költségvetési szervek fizetési hajlandósággal kapcsolatos működése a vállalkozói szféra számára folyamatosan nehézséget okoz, év végén 67,9 milliárd forintot hiteleztek valamely költségvetési szervezetnek, míg a közüzemi szolgáltatók követelése 2024-ben jelentősen csökkentek 5,6 milliárd forintról 144 millió forintra csökkentek (részben ezen szervezetek centralizációjának eredményeként).

2024 év végére az államháztartáson kívüli áruszállításokkal összefüggő lejárt határidejű követelések aránya jelentősen nőtt, a 64,9 milliárd forint az adósság 87 százalékát tett ki. Bár az állami tartozásállomány csökkent, de az állam fizetőkészsége azért romlott, mert megnőtt a több mint 30 napja esedékessé vált számlafizetési kötelezettség. Ez a 50,9 milliárd forintos év végi állománynak – amely az adósság 68,3 százaléka – csak a 0,4 százalékára kötöttek megállapodást fizetéshalasztásra.

Az adósság túlnyomó része, 98,9 százalékát a legtöbb intézményt irányító, vagy annak fenntartói jogkörét gyakorló Belügyminisztériumnál jelentkezik. A 73,8 milliárd forint 11,1 százalékpontos növekedett, mert a Honvédkórház Észak-Pesti Centrumkórház elnevezéssel a honvédelmi tárcától az oktatást, az egészségügyet, a gyermekvédelmet, a szociális és a rendészeti terület felügyelő BM-hez került. A 83 egészségügyi intézmények összes adóssága 73,7 milliárd forintot volt. A költségvetés 2024 évben három alkalommal, összesen több mint 100 milliárd forintos konszolidációval segítette a gyógyító-megelőző ellátás intézményeit. 44 intézménynek félmilliárd forintot meghaladó összegű tartozása volt.

A Kabinet 2024 év utolsó negyedében szanálta az egyes tárcák irányításával működő többi intézménycsoport tartozásállományát, ezért a szociális és gyermekvédelmi, valamint a rendőrségi és a büntetésvégrehajtás intézmények körében az év végén nem volt tartozás adósság, és mérséklődtek a tankerületek, továbbá a szakképző intézmények adósságai.

Államadósság növekedése

2024 végén a kormányzati szektor hiánya a GDP 4,9 százaléka volt. Ez napi átlagban közel 11 milliárd forintot jelentett. Fontos megemlíteni, hogy a 2020-2024 közötti összesített államháztartási hiány 19.489 milliárd forint volt, ami 9.600 milliárddal magasabb a tervezett szintnél.

Az MNB adatai szerint 2024 évben romlott az államháztartás nettó finanszírozási képessége, és újra emelkedett az államadósság. Az államháztartás hiánya az utóbbi négy negyedévben a GDP 4,8 százaléka volt. A bruttó államadósság 2024 év végén 59.875 milliárd forintot tett ki az egy évvel korábbi 55.142 milliárd forinttal szemben, ez idő alatt tehát 4.733 milliárd forinttal emelkedett.

A bruttó államadósság december végén a GDP 73,6 százalékát tette ki, azaz 2024 évben kezdetéhez képest 0,2 százalékponttal emelkedett. Megjegyzendő, hogy a KSH közlése szerint 2024-ben a GDP értéke folyó áron 81.148 milliárd forint volt; ennek alapján a bruttó államadósság a GDP 73,8 százalékát tette ki

A pénzügyi szektor helyzete és a hitelezési folyamatok

A háztartási hitelek volumene tovább bővült 2024 utolsó negyedévében²². 2024. év során pedig a hitelintézetek háztartási hitelállománya 9,7 százalékkal nőtt. A bankok és a háztartások közötti új hitelszerződések értéke 2023 utolsó negyedévéhez képest 51 százalékkal nőtt a negyedik negyedévben, sőt a lakáscélú hitelszerződések értéke mintegy kétszeresére. A Hitelezési felmérés alapján a lakossági szegmensben a bankok nem változtattak a lakáscélú hitelek sztenderdjén, míg a fogyasztási hitelek esetében 41 százalékkal lazított. A felmérésben részt vevő hitelintézetek mindkét lakossági szegmensben a negyedév során tapasztalt keresletélénkülés folytatására számítanak 2025 első félévében is.

A vállalati hitelezésben 2024 végén sem következett be fordulat, így a hitelintézetek nem-pénzügyi vállalatok felé fennálló hitelállománya mindössze 1,6 százalékkal bővült 2024-ben. Az MNB Hitelezési felmérése alapján a bankok a hosszú lejáratú hitelek iránt - változatlan vállalati hitelfeltételek mellett - csökkenő keresletről adtak számot. Ezen feltehetően majd a 2025 elején induló Demján Sándor Program hatására élénkülő hitelkereslet változtat, a várakozások szerint minden vállalatméret-kategóriában és elsősorban a forinthitelek iránt.

A háztartási hitelállományt a hitelintézeti szektor 2024 negyedik negyedévében 287 milliárd forinttal tudta bővíteni az új folyósítások és a törlesztések eredményeként. Ezzel az megelőző negyedévi 7,9 százalékos éves növekedési ütem a háztartási hitelek állományában 9,7 százalékra gyorsult. A hazai hiteldinamika meghaladta a visegrádi régió országainak átlagos 4,7 százalékos növekedési ütemét.

A negyedik negyedévben megkötött új hitelszerződések volumene 728 milliárd forintot volt ki, ami az előző év utolsó negyedévének kibocsátásánál 51 százalékkal nagyobb. Elsősorban a lakáshitelek 92 százalékos bővülése, de a személyi hitelek 66 százalékos kibocsátása jelentős eredmény. Míg 2023. decemberében a lakáshitel-szerződések átlagos értéke 13,2 millió forint volt, addig 2024. decemberben már 19,5 millió forint. Ehhez a CSOK Plusz programban elérhető magasabb hitelösszegek is hozzájárultak. A bankok átlagosan 6,5 százalékos kamattal (6,7 százalékos THM-mel) kötötték meg a piaci alapú lakáshiteleket. Az államilag

²² <https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/hitelezesi-folyamatok/hitelezesi-folyamatok-2025-februar>

kamattámogatott konstrukciókat figyelembe véve pedig 5,6 százalék lett az újonnan hitelt felvevő ügyfelek által fizetendő átlagos kezdeti kamat. (Megjegyzendő, hogy a bankok által önkéntesen vállalt THM-plafon időszaka június végén lejárt).

A hitelintézetek nem-pénzügyi vállalatok felé fennálló hitelállománya 169 milliárd forinttal növekedett 2024 negyedik negyedévében, ezzel az éves növekedési ütem 3,2 százalékról 1,6 százalékra lassult december végére. A kkv szektor hitelállománya is hasonló mértékben bővült éves alapon. A hazai vállalati hitelállomány növekedési üteme - elmaradva a visegrádi országokban megfigyelt átlagos 4,0 százalékos növekedési ütemtől - európai uniós összehasonlításban a középmezőnyben helyezkedik el,

A kihelyezett új 920 milliárd forint értékű vállalati hitelvolumen 2024 negyedik negyedévében 3 százalékkal maradt el az előző év azonos időszaki szinttől. A támogatott vállalati hitelek aránya 15 százalékponttal csökkenve mindössze 12 százalékot tett ki az újonnan kötött, nem folyószámla-jellegű szerződéseken belül. A kkv körében a támogatott hitelek aránya 18 százalék volt a vizsgált időszak végén, míg 2023 negyedik negyedévében még 40 százalékot ért el. 2024 negyedik negyedévében a bankok 29 százaléka érzékelte a hosszú lejáratú hitelek iránti kereslet csökkenését, míg a rövid lejáratú-, forint- és devizahitelek tekintetében nem.

Háztartások pénzügyeinek alakulása

A háztartások nettó finanszírozási képessége 2024 végén a bruttó nemzeti termék 3,4 százalékát tette ki.²³ A lakosság nem konszolidált pénzügyi állománya a GDP 135,9 százalékát érte el. A kötelezettségek a GDP 20,4 százalékát, a nettó pénzügyi vagyont pedig így a GDP 115,5 százalékát érte el. Amagyar háztartások nettó pénzügyi vagyona tehát - a 81.148 md GDP alapján – elérte a 93.320 milliárd Forintot.

A pandémia óta tartó változékony gazdasági környezet jelentős hatással volt a háztartási megtakarításokra, a háztartások pénzügyi vagyonán alakulására. A háztartások az eltelt években mindig a vásárlóerejük megtartására törekedtek, még ha negatív reálhozam is érvényesült. Az állományváltozások legfontosabb, konkrét kiváltó oka valamilyen kiemelkedő hozamú

²³ https://sta.mnb.hu/Reports/powerbi/STA/PenzugyiSZLA_HU?rs:embed=true

konstrukció kibocsátása volt. Bár a tapasztalatok alapján a lakossági befektetők azonos kockázatúnak tartják az állampapírokat, mégis mindig a legmagasabb hozamú eszközbe allokálják vagyonuk legjelentősebb részét. Jelentősen hozzájárultak ehhez az olyan egyszeri támogatások, mint a 2022 elején megvalósult szja-visszatérítési program, vagy a 13. havi nyugdíj, valamint a béreket tartósan érintő minimálbér emelések és az adómentesség a lakossági állampapírok hozamait illetően.

Az év végi tranzakciók eredményeként jelentősen növekedtek a lakosság pénzügyi eszközei közül a készpénz, forint betét, hosszú lejáratú értékpapírok, befektetési jegyek, külföldi részesedések állományai. Csökkentek ugyanakkor a rövid lejáratú állampapírok és egyéb követelések. A hitelezést tekintve jelentősen emelkedett a hitelintézetektől felvett ingatlan hitelek és a fogyasztási hitelek állománya.

A készpénz és betétek állománya 28,3 milliárd Ft, a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok 19,1 milliárd Ft, a hitelek 4,5 milliárd Ft, részvények és részesedések 68,2 milliárd Ft, biztonságtechnikai tartalékok 8,0 milliárd Ft, egyéb követelések 7,7 milliárd Ft.

A lakosság betétállománya decemberben 183 milliárd forinttal emelkedett, és az év végére 13.500 milliárd forintot tett ki. A forintbetétek 234 milliárddal nőttek, a devizabetétek volumene tranzakciók eredményeként 35 milliárd forinttal, és árfolyamváltozások miatt 16 milliárd forinttal mérséklődött. Az Államadósság Kezelő Központ (ÁKK) adatai szerint 2024 végén a lakosság birtokában 11.263 milliárd forint értékű állampapír volt, azaz 11,8 százalékkal több mint az év elején. (az MNB ennél alacsonyabb összegű lakossági állampapír vagyont tart nyilván; a különbség az eltérő módszertanból adódik, az ÁKK az intézményi befektetők birtokában lévő lakossági értékesítés céljára kibocsátott állampapír állomány egy részét is itt veszi számba).

A lakossági hitelállomány az év utolsó hónapjában 97 milliárd forinttal, ezen belül a lakáscélú hiteleké 61 milliárddal nőtt, és 11.092 milliárd forintra emelkedett. A forinthitelek volumene 96 milliárddal, a devizahiteleké tranzakciók eredményeként 1 milliárddal bővült. A lakossági devizahitelek 2024 év végi aránya a teljes lakossági hitelvolumennek mindössze 0,3 százalékát jelentette.

Tőzsdei folyamatok, a tőzsdei vállalatok

A hazai és nemzetközi piacokat továbbra is a geopolitikai feszültségek és az inflációs nyomás határozta meg 2024-ben, ugyanakkor a globális gazdaságban egyre több stabilizálódásra utaló körülmény jelent meg, amelyből a magyar tőzsde is profitálni tudott. A BUX-index egész évben stabil növekedést mutatott, amely az év végén csúcsosodott ki: a mutató december 12-én érte el legmagasabb értékét, amikor 80.540,07 ponton zárt. 2024-ben, éves szinten a BUX 18.706,65 ponttal, 30,86 százalékkal emelkedett, a vezető részvények a Mol kivételével erősödtek 2023 végéhez képest²⁴.

Éves szinten összesen 2,96 ezer milliárd forintértékben folyt a kereskedés a parketten, amelyből az utolsó hónap 13,6 milliárd forint értékű napi átlag mellett 231 milliárd forintot tett ki. A mintegy háromezermilliárdos forgalomból az év során novemberben volt a legintenzívebb a kereskedés, akkor 389 milliárd forint értékben kereskedtek. Az árupiaci összforgalom idén 5,2 milliárd forintot tett ki

Az éves részvényforgalom terén a korábbi évekhez hasonlóan az OTP Bank, a MOL és a Richter Gedeon adta a kereskedés meghatározó részét. Negyedik helyen a Magyar Telekom végzett, míg az ötödik helyet az OPUS szerezte meg.

2024-ben tovább bővült a BÉT Standard kategóriájának kibocsátói köre is. Az év elején a Gloster Infokommunikációs Nyrt. a tőzsde középállományi platformja, az Xtend után a Standard piacon mutatkozott be, majd decemberben a Gránit Bank debütált. Ezzel 22-re nőtt ebben a kategóriában a tőzsdei kibocsátók száma. A Gránit Bank tőzsdei bevezetése különösen fontos állomás, hiszen újabb bank jelent meg a kibocsátók között, és ez jelentősen erősíti a pénzügyi szektor jelenlétét a BÉT-en. A befektetési szolgáltatók éves versenyében a WOOD & Company volt a legjobb szervezet 1,46 ezer milliárd forintos forgalommal, megelőzve a CONCORDE Értékpapírt és az ERSTE-t. Decemberi „versenyben” pedig az első három helyen az említett 3 tőzsdetag állt.

²⁴ <https://www.penzcentrum.hu/megtakaritas/20241230/igy-teljesített-a-magyar-tozsde-2024-ben-durvan-jol-jart-aki-ide-rakta-a-penzet-1161301>

A pénzügyi piacokon az Állami Adósságkezelő Központ sikeresen végzi a költségvetés számára szükséges finanszírozást biztosító tevékenységét. A stratégiai cél, hogy az államadósság 20-25 százalék-a magyar lakossági állampapírokban legyen. Ezen cél eléréséhez az árazás mellett a lakossági termék-választék igen széles körét forgalmazzák. Ezek megvásárlása ideális a kockázatot nem szívesen vállaló, de vagyonukat kamatoztatni akaró háztartásoknak. Az közelmúltban az állampapírpiacra 11 jelentős állampapír konstrukcióból - 5 termék hosszú és közép lejáratú, valamint 6 termék rövid lejáratú - válogathattak a lakossági befektetők.

Az állampapír piacon kínált rövid lejáratú eszközökben sokkal kisebbek az állományok, mint hosszú és közép lejáratú eszközökben. Azonban 2023 végétől a piacon is egyre inkább érvényesülő alapkamatcsökkenés újra a fix kamatozású eszközök népszerűségének növekedését segíti. 2023 második félévétől lassú állománybővülés tapasztalható az 1MÁP és KTI esetében. 2024-től ennek hatására nem csak átrendeződés történt, hanem új forrásokat is kötöttek le ezekben az állampapírokban.

V. Társadalmi, gazdasági változások és hatások

2024-ben változatlan gondunk a gazdaság gyengülése, és az is, hogy a lassuló növekedés ellehetetleníti a kívánatos társadalompolitikai célok megvalósulását. A fejlesztési célokat segítő intézkedések nemzetközi összehasonlításban szerények és 2024-ben sem sikerült előbbre lépni problémáink megoldásában. A pandémia egészségvédelmi ügyeit a kormányzat összességében elfogadhatóan megoldotta, rosszul sikerült azonban a gazdaságban okozott károk ellentételezése, a válság szociális szempontú kezelése. Foglalkoztatottak nagy számban kerültek bajba, veszítették el megélhetésüket, esetleg vállalkozásukat is. Sokan egyszerűen kiestek a középosztálybeli státuszukból és az alsóbb jövedelmi rétegekben növekedett a szegénység.

Az egész Unióban figyelemmel kísérik a pandémiát követő világgazdasági energia- és inflációs sokk okozta társadalmi nehézségeket. Sok-sok uniós javaslat szolgál a munkaerőpiac, a vállalkozások, a jövedelemelosztásban jelentkező problémák megoldására.

Az Európai Bizottsági kampányt indított a feketemunka és a feketefoglalkoztatás felszámolásáért. A kezdeményezés felhívja a munkavállalók, a vállalkozások és a szakpolitikai döntéshozók figyelmét, hogy a be nem jelentett foglalkoztatás megfosztja a munkavállalókat a szociális védelemtől, torzítja a cégek közötti versenyt, és jelentős veszteséget okozhatnak az államháztartásoknak. Ez minden bizonnyal hazánkban is érvényes, sőt gazdasági nehézségek, kedvezőtlen jövedelmi viszonyok esetén fokozottabban.

A bizottság szerint a feketemunka is jellemző megjelenése az illegális gazdaságnak. De ide sorolandó, amikor egy szolgáltató nem ad számlát az elvégzett munkáról. A nemzetközi felmérésben megkérdezettek egytizede nyilatkozott úgy, hogy fizetett az elmúlt évben számla nélküli szolgáltatásért. Magyarországon ez az arány 15 százalék volt. A kutatás megerősítette, hogy hazánkban is erősödhet a rejtett tevékenységek igénybevétele. A válaszok alapján a „feketén végzett munkák” a leggyakoribbak ezen szolgáltatások között:

a leggyakoribbak a ház körüli javítási és felújítási munkák. Ezt jelölte az unió egészében a válaszadók 30 százaléka, Magyarországon 33 százaléka, második helyen a fodrászati és szépségápolási kezelések állnak, uniós szinten 27 százalékkal, Magyarországon 48 százalékkal.

harmadik helyen az Unióban a válaszadók 19 százaléka, Magyarországon 30 százaléka az autók, mobiltelefonok és egyéb tárgyak javítása során tapasztalt feketén végzett munkát jelölte meg.

A kutatás során jellemzőnek találták a megkérdezettek, hogy az élelmiszer-vásárlásoknál 16 százalékuk, a magyar válaszadók esetében 40 százalékuk esetenként nem kapott számlát.

A népmozgalom folyamatai

Nem megnyugtatóak a demográfiai folyamatok. 2024-ben 9,1 százalékkal, 7.725-tel kevesebb, azaz csak 77.500 gyermek jött világra, mint 2023-ban²⁵. Minden negyedévbe kisebb volt a született gyermekek száma, mint a megelőző évben, így január–márciusban 9,1 százalékkal, április–májusban 6,8 százalékkal, június–augusztusban 14 százalékkal, szeptember–decemberben 6,4 százalékkal csökkent az élveszületések száma.

A 2023-ban is alacsonynak tekintett 1,51 teljes termékenységi arányszám egy nőre becsült értéke 2024. évben is tovább romlott, 1,38 lett.

A népmozgalom másik fontos mutatója már kedvezőbb lehet, az év során 127.500-an haltak meg, és ez 0,5 százalékkal, 676-tal kevesebben a 2023 évi halálozási mutatónál. Január–februárban 1,1 százalékkal, július–októberben 6,1 százalékkal többen, de az év másik két időszakában, így március–júniusban 5,6 százalékkal, november–decemberben 4,2 százalékkal kevesebben hunytak el.

Fentiek eredőjeként kedvezőtlen a természetes fogyás alakulása, a születések és a halálozások egyenlege 50.000 fős népesség csökkenés, ez 16 százalékkal nagyobb az előző évi, 42.951 főnél. Ezt mutatják az arányszámok: vagyis a 2024 évi ezer lakosra jutó 8,1 élveszületés és 13,3 halálozás 0,8 ezrelékponttal alacsonyabb élveszületési arányszámot, míg közel azonos halálozási arányszámot jelent a 2023-hoz képest. A természetes fogyás 5,2 ezrelékre nőtt. Az ezer élveszületésre 3,8 csecsemőhalálozás jutott, ami 0,8 ezrelékponttal meghaladta az előző évit.

²⁵ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/nep2412>

Szembetűnő a népmozgalom fontos mutatójának alakulása. 7,2 százalékkal, 3.589-cel kevesebb, összesen 46.550 pár kötött házasságot az egy évvel korábbinál. A házasságkötési arányszám 4,9 ezrelék, azaz 0,4 ezrelékponttal alacsonyabb volt, mint korábban.

2024 végén 9 millió 540 ezer fő volt a lakónépesség becsült száma, amely a 2022. évi népszámlálás alapján a természetes fogyásból eredő népességcsökkenést a nemzetközi vándorlás pozitív egyenlegével mérsékli.

A kialakult folyamatokat tapasztalhatók 2024 decemberében is. 6.339 gyermek született, 4,1 százalékkal, 270-nel kevesebb, mint előző és decemberében. 11.773 fő veszítette életét, ez 7,0 százalékkal, 886-tal kevesebb, ami lényegében azonos mértékű az egy évvel korábbival. A természetes fogyás a 2023. decemberi 6.050-nel szemben kissé alacsonyabb volt, 5.434 fő. Egyértelmű visszaesés viszont az, hogy 25 százalékkal, 667-tel kevesebben, 1.999 pár kötött házasságot, mint egy évvel ezelőtt.

A munkaerőpiac, a foglalkoztatottság helyzete

A foglalkoztatottság, a munkaerőpiaci folyamatok vizsgálata havonként, negyedévenként mutatja a gazdaság alakulásával összefüggő változásokat. 2024 decemberében a 15–74 éves foglalkoztatottak átlagos létszáma az előző év decemberéhez képest 16 ezer fővel mérséklődött. A munkanélküliek száma 210 ezer fő, a munkanélküliségi ráta 4,3 százalék volt²⁶. A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat²⁷ adminisztratív adatai szerint a nyilvántartott álláskeresők létszáma 1,8 százalékkal, 221 ezer főre csökkent.

2024. december végén a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint a nyilvántartott álláskeresők létszáma 1,8 százalékkal, 221 ezer főre mérséklődött az egy évvel megelőzőhöz viszonyítva. Az összes munkanélküli közel fele, 47,5 százalékuk 3 hónapnál rövidebb ideje keresett állást, ez az érték 3,9 százalékponttal jobb az előző évinél, míg a legalább egy éve munkát keresők a munkanélküliek 34,3 százalékát tették ki.

²⁶ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/list/fem>

²⁷ <https://nfsz.munka.hu/>

Az aktuális munkaerőpiaci folyamatok azt jelzik, hogy fokozatosan egyre több olyan munkavállalónak sikerül elhelyezkednie, akik korábban inaktívak voltak. Az aktivitási ráta emelkedik, az egy évvel korábbi 78,3 százalékról 78,5 százalékra. javult.

A KSH mintavételes lakossági felmérése²⁸ szerint a negyedik negyedév átlagában a foglalkoztatottak száma 4.689 ezer fő volt, 24 ezer fővel, 0,5 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. A közfoglalkoztatottak átlagos száma a trimeszterben 64 ezer főt tett ki, 2,6 százalékkal többet az egy évvel azelőttinél. A külföldön dolgozók hazai foglalkoztatottnak tekintett százezres körét is figyelembe véve a 15-64 éves népesség foglalkoztatási rátája 75,1 százalék volt, 0,1 százalékponttal alacsonyabb, mint egy évvel azelőtt. A legjobb munkavállalási korúnak tekintett 25-54 évesek foglalkoztatási aránya az utolsó negyedévben trimeszterben 88,2 százalék volt, ugyanannyi, mint korábban. Az aktív munkanélküliek száma 216 ezer fő volt, 2 ezer fővel, 0,7 százalékkal kevesebb, mint egy éve. A munkaerő-felvétel módszertana alapján számított munkanélküliségi ráta – amely az aktív munkanélküliek figyelembevételével meghatározott mutató – a negyedik negyedév átlagában 4,4 százalék volt, megegyezett korábbival. A 25 éven aluliak munkanélkülisége 14,6 százalékos volt.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint a nyilvántartott álláskeresők száma a múlt év végén 220.800 fő volt, 4.100 fővel, 1,8 százalékkal kevesebb, mint egy hónappal, és ugyancsak 1,8 százalékkal kevesebb, mint 2023 decemberében. Az év utolsó hónapjában a foglalkoztatók 28.200 új állás helyet jelentettek be, ez 2,5 százalékkal kevesebb a novemberinél és 31,7 százalékkal kevesebb, mint az előző év decemberében. Az egy évvel korábbi adatokkal összevetve a piaci munkahelyek rendkívül alacsony száma 22 százalékkal nőtt, a támogatott munkahelyeké 69,6 százalékkal csökkent. A decemberben bejelentett új álláshelyek egyötöde, 21,8 százaléka még így is közmunka végzésére irányult. A múlt év végén a nyilvántartott munkanélküliek 10,4 százaléka 25 éven aluli fiatal volt.

A munkanélküliek gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya Észak-Magyarországon 9,8 százalék, Észak-Alföldön 6,8 százalék, míg Dél-Dunántúlon 6,4 százalék volt. A

²⁸ A KSH a foglalkoztatottak között veszi számba a munkaerő-felvétel módszertana alapján a 111 ezer – 12 hónapnál rövidebb ideje – külföldön dolgozót is, számuk 6,3 százalékkal nőtt az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A lakossági adatfelvétel szerint a – közfoglalkoztatottakat és az egy évnél rövidebb ideje külföldön dolgozókat nem tartalmazó – hazai elsődleges munkaerőpiacon az október és december közötti időszakban – a gyed, gyes miatt távol lévő 112 ezer főt ugyanakkor beleszámítva – 4 515 ezer főt foglalkoztattak, 0,7 százalékkal kevesebbet, mint egy évvel korábban.

munkanélküliségi ráta e régiók két vármegyéjében magasabb volt az országos átlag kétszeresénél, míg további vármegyében elérte vagy meghaladta a másfélszeresét: Borsod-Abaúj-Zemplénben 10,9 százalékos, Nógrádban 10,5 százalékos, Somogyban 7,7 százalékos, Szabolcs-Szatmár-Beregben 7,5 százalékos, Hevesben 7,1 százalékos, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 6,8 százalékos. A közfoglalkoztatottak száma novemberben 64 ezer fő volt, 1,6 százalékkal több, mint egy hónappal, és 2,8 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban.

Keresetek és jövedelmek növekedése

A bruttó átlagkereset 2024 decemberében már 727.700 forint volt²⁹. A keresetek nagysága, összetevői, időbeli alakulása az egyik leginkább eltérő értelmezésekre, vitákra okot adó mutatókkal értékelhető gazdasági-társadalmi jelzőszám-rendszer. A többféle mutató, ezek tartalma és hatásai folyamatos elemzések tárgyai.

Teljes munkaidőben alkalmazásban állók keresete (ezer Ft/fő)						
	BRUTTÓ		NETTÓ		MEDIÁN	
	átlag- kereset	előző év=100 százalék	átlag- kereset	előző év=100 százalék	bruttó medián átlag- kereset	előző év=100 százalék
2019	356 286	111,3	236 931	112,9	280 000	111,3
2020	391 194	109,8	260 144	109,6	307 016	109,8
2021	425 915	108,9	283 234	109,1	335 000	108,9
2022	499 980	117,4	332 487	116,1	388 943	117,4
2023	571 182	114,2	379 836	115,7	450 000	114,2
2024	646 801	113,2	430 123	115,6	520 376	113,2

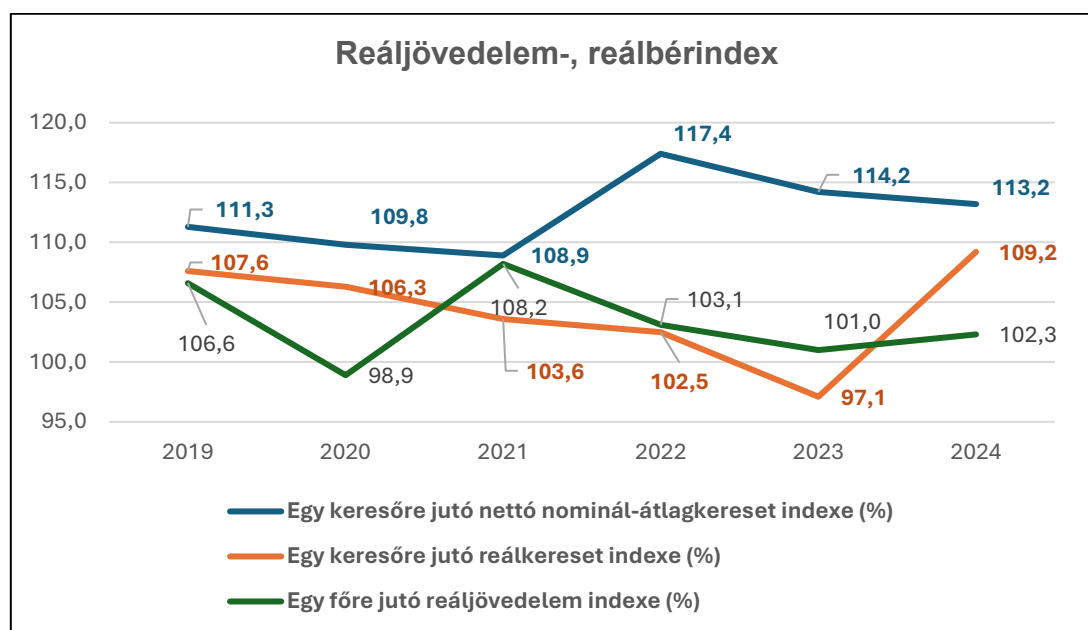
Forrás: KSH 20.1.1.39 Főbb kereseti adatok

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete 2024. január–december hónapok átlagában volt 646.800 forint. 2024-ben a rendszeres bruttó átlagkereset növekedésének mértékét befolyásolta a rendkívüli módon 2023. decemberre előrehozott 2024

²⁹ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/list/ker>

évi minimálbér- és garantált bérminimum emelés is. A nettó átlagkereset értéke kedvezmények nélkül 430.100 forint, a kedvezményeket figyelembe véve 445.200 forint volt. Mind a bruttó, mind a nettó kereseti mutató egyaránt 13,2-13,2 százalékkal, míg a kedvezmények figyelembevételével számított nettó kereset 13,1 százalékkal nőtt az előző évhez képest.

A reálkereset 6,1 százalékkal emelkedett a fogyasztói árak előző év azonos időszakához mért, 4,6 százalékos növekedése mellett.

Forrás: KSH, saját számítás

2024. decemberében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete 727.700 forintra emelkedett, mediánértéke 560.900 forint volt. A kedvezmények figyelembevételével számított nettó átlagkereset pedig 500.500 forintra, mediánértéke 389.800 forintra nőtt. A bruttó 11,0 százalékkal, a nettó átlagkereset 10,9 százalékkal, a reálkereset pedig 6,1 százalékkal magasabb az egy évvel korábbinál. A bruttó kereset és a nettó kereset mediánértékei pedig 13,1 százalékkal, illetve 13,7 százalékkal lett nagyobb az előző évnél.

A prémium, jutalom, egyhavi külön juttatás nélküli rendszeres bruttó átlagkereset 625.400 forint, azaz 10,6 százalékkal magasabb, mint előző évben. A rendszeres bruttó átlagkereset a vállalkozásoknál 624.100 forintot, a költségvetésben 610.200 forintot, a nonprofit szektorban 680.200 forintot tett ki, azaz a mutatók 9,4 százalékkal, 14,5 százalékkal, illetve 12,2 százalékkal emelkedtek. A nettó átlagkereset kedvezmények nélkül 483.900 forintot, a

kedvezményeket figyelembe véve 500.500 forintot ért el, 11,0 százalékkal, illetve 10,9 százalékkal magasabb volt, mint 2023 decemberében.

A teljes munkaidőben dolgozó közmunkások bruttó átlagkeresete az első tizenegy hónapban 132 700 forint volt, 14,6%-kal több, mint egy évvel korábban. A közmunkások átlagos keresete a jogszabályban előírt minimálbérnek nem egészen a felét, 49,7%-át tette ki.

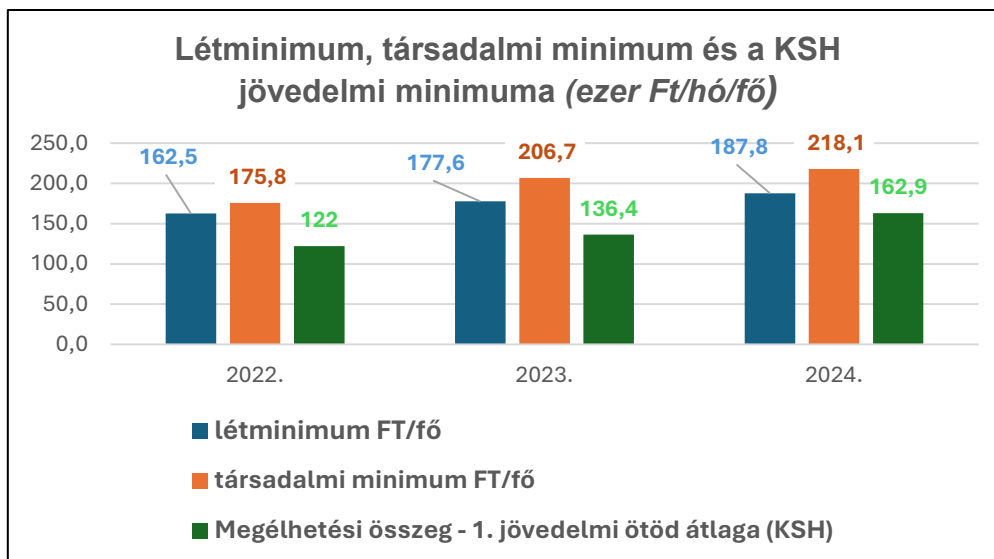
A fogyasztás szintje és szerkezetváltozása

A kiskereskedelmi forgalom az elmúlt években hektikusan változott. A pandémia hatására 2020-ban csökkent, míg a rákövetkező évben kissé emelkedett a növekedés. 2022 első felében pedig a forgalom alakulásában egyértelműen érzékelhető volt az országgyűlési választások előtti jelentős pénzkiáramlás hatására bekövetkezett vásárlóerő növekedés, majd az év közepe óta – 2023-ban is mindvégig – folyamatosan csökkent a forgalom.

A számított létminimum³⁰ összege azt mutatja, hogy mekkora jövedelem szükséges egy háztartásnak ahhoz, hogy biztosíthassa tagjai számára a folyamatos életvitellel kapcsolatos szerény - a társadalom adott fejlettségi szintjén konvencionálisan megfelelőnek minősülő - szükségletek kielégítését. A kimutatott létminimum tehát nem szegénységi küszöb, hanem olyan jövedelem, amely az alapvető szükségleteken túli igények kielégítését is lehetővé teszi.

2024-ben a létminimum – amely számítását a Rendszerváltás első parlamentje hagyott jóvá - egy fogyasztási egységre egy egyszerű becsléssel tovább számított átlagos értéke havonta 187.800,- Ft volt. Az un. társadalmi minimum pedig a számítás 35 éves történetét a kezdetektől már érezhetően meghaladó bővülő fogyasztási cikkek körének figyelembevételével készített becslés (példaként említhető, hogy a szegényebb háztartásokban is ma már rendszeres használati cikk a mobiltelefon), amely szerint a társadalmi minimum fajlagos egy háztartási főegységre jutó értéke 218.100,- Ft.

³⁰ A létminimum-számítás mintegy 25 éves magyarországi gyakorlata egy sajátos normatív számítást alkalmaz, amely az élelmiszer-fogyasztás értékének meghatározására épül. Ez pedig az Országos Élelmiszer- és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI) élelmiszer-normatívája alapján összeállított élelmiszerkosár, amely az egészséges táplálkozás jellemzői mellett figyelembe veszi az életkori sajátosságokat is. Az élelmiszerkosár értéke az abban szereplő tételeknek az adott időszakra jellemző árakon számba vett forintösszege, a létminimum pedig az élelmiszer-normatíva körüli értékben élelmiszert fogyasztó háztartások összes személyes kiadásának havi átlagos értéke

Forrás: KSH, PolicyAgenda, saját számítás

A ábrában összehasonlításként szerepel a KSH által 2016 óta számított „Megélhetési szintekhez szükségesnek tartott nettó jövedelem összegének a legalsó jövedelmi kategóriába tartozó 2024 évi átlagos értéke, 162,900, Ft. A létminimum számítás azonos időszaki adata 24.900, Ft-tal magasabb havi minimálisan szükséges összegez jelez, ami a KSH által megadott megélhetési szintnél érezhetően magasabb összegnél húzza meg a megélhetés határának összegét.

A megélhetési szintekhez szükségesnek tartott nettó jövedelem összege (ezer Ft/hó /fő)						
Megélhetési szint	Összesen	1. jövedelmi ötöd	2. jövedelmi ötöd	3. jövedelmi ötöd	4. jövedelmi ötöd	5. jövedelmi ötöd
2022. év						
Nagyon szűkös	89,7	65,9	72,4	90,2	98,9	120,9
Szűkös	116,6	86,7	93,5	116,2	127,7	158,7
Átlagos	161,6	122,0	130,6	160,3	173,7	221,3
Jó	220,0	164,4	175,4	217,4	234,1	308,5
Nagyon jó	326,1	244,6	256,3	316,7	332,5	480,3
2023. év						
Nagyon szűkös	109,7	75,8	94,3	108,4	122,6	147,3
Szűkös	139,9	97,8	120,6	138,1	155,4	187,6
Átlagos	191,7	136,4	164,8	188,1	210,9	258,1
Jó	258,4	180,6	219,8	249,5	285,7	356,0
Nagyon jó	371,1	250,5	305,9	338,3	409,9	550,9
2024. év						
Nagyon szűkös	124,3	89,7	103,4	119,5	135,9	173,1
Szűkös	160,3	117,4	133,3	152,9	175,8	222,1
Átlagos	221,4	162,9	181,2	212,6	241,9	308,1
Jó	299,8	218,9	241,8	288,3	326,9	423,0
Nagyon jó	443,6	329,6	340,1	421,5	485,1	641,7

forrás: https://www.ksh.hu/stadat_files/jov/hu/jov0056.html - saját szerkesztés

A további számításokkal a „2 felnőtt 2 gyermek” családra (a második felnőtt 0,75, az első gyerek 0,65 és a második 0,55 súllyal szerepel a családi létminimum értékben) a havi megélhetési létminimum 528.904,- Ft, amely már megközelítőleg 80.000,-Ft különbséget jelenthet a megélhetési küszöb szerinti adatokhoz viszonyítva. Így érezhető különbség adódik két megközelítésből, a pontos módszertani hátérrel figyelembe vétele akár mindkét mutatónak megfelelő szerepe lehet a szegénység számításoknál.

A háztartások helyzete

Rekordot döntött a magyar háztartások eladósodása 2024-ben.³¹ 2024 szeptemberében a háztartások hitelállománya meghaladta a 11 ezer milliárd forintot, és eközben a személyi kölcsönök piacán is az eddigieknél nagyobb volumenben vettek fel hiteleket a lakosság, a második negyedévi 210 milliárd forint után a harmadik negyedévben 230 milliárd forintot. Ezek egy részét a korábbi magas kamatok miatt sokan előtörlesztésre használták, a harmadik negyedévben 207 milliárd forint értékben a törlesztések több mint 40 százalékát a korábban felvett hitelek idő előtti visszafizetése jelentette. A lakosság óvatosságára utal, hogy a megtakarítások várt fogyasztás bővülés ellenében növekednek. 2023-ban a személyi kölcsönök teljes hiteldíjmutatója még 20 százalék felett volt, ezért az infláció csökkenése után, aki tehetné a magas kamatozású személyi kölcsöneiket minél hamarabb lezárta.

Háztartások főbb mutatói			
Mutatók	2011. év	2015. év	2020. év
Háztartások felszorozott száma (db)	4053074	4139760	4121936
Háztartások átlagos taglétszáma (fő)	2,4	2,3	2,3
Aktív keresők száma (fő)	3714850	4189727	4498723
Nyugdíjasok száma (fő)	2095449	2144612	2078190
Fogyatékosok és/vagy munkaképtelenek egészségügyi okból (fő)	521172	311173	232842
Tanuló felnőttek (fő)	43598	44124	35339
Tanulók száma (fő)	1584590	1443572	1384092
Összes létszám (fő)	9778544	9667827	9600042

Forrás: <https://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haViewer.jsp> - saját szerkesztés

³¹ A Háztartási költségvetési és életkörülmény fogyasztási felvétel 2021. referencia évtől szünetel. A lakossági fogyasztás részletes felmérése jelenleg módszertani átalakításon megy keresztül. Egyelőre nem látható, hogy mikor és milyen részletettségű bontásokban tudunk fogyasztási adatokat adni a jövőben. Az Eurostat előírása szerint kötelezően 2026-ban kell lebonyolítani a háztartások fogyasztására vonatkozó adatfelvételt (HBS adatfelvétel).

2024-ben számítások szerint a lakosság jövedelme több mint 15 százalékát tette valamilyen megtakarítási formába, de ezzel együtt csökkentette/visszafogta fogyasztását. A nemzetgazdasági miniszter ezt az „óvatossági motívumot” jelölte meg a magyar gazdaság rossz teljesítményének egyik okaként, azaz a lakosságnak a gazdasági növekedést visszafogó nem elegendő fogyasztásának.

Az öregségi nyugdíj átlaga a 2024. januári 3,2 százalékos januári emeléssel 238.292 forintra nőtt és ezt az összeget növelte a 13. havi nyugdíj közel 20 ezer forinttal. Az érintettek mintegy 60 százaléka az átlag alatti ellátásban részesül. A nyugdíjasok ötöde - nagyjából négyszázezer a kétmillióból - 160 és 200 ezer forint közötti havi ellátást kap. 2024. elején Magyarországon közel 2,42 millió nyugdíj- vagy nyugdíjszerű juttatásban részesülő élt.

A nyugdíjasok aránya a teljes lakosságra vetítve 25,3 százalék, kismértékben emelkedett az elmúlt évekhez képest.

A nők és férfiak nyugdíjai között a szolgálati idő hossza és az egykori jövedelmi szintek eltérései miatt jelentős különbségek mutatkoznak.

A férfiak átlagos nyugdíja körülbelül 36 ezer forinttal magasabb, mint a nőké. Több mint 16.000 férfi részesül 600.000 forint feletti nyugdíjban, míg ugyanez a szám a nőknél csak 8.000 fő. Minden ötödik öregségi nyugdíjas nyugdíja meghaladja a 300.000 forintot. Ezek az adatok arra utalnak, hogy a nyugdíjak összegében jelentős az eltérés.

A nyugdíjasok aránya vármegyenként eltérő, az ország egyes területein a nyugdíjhoz szükséges szolgálati idő megszerzése könnyebb, mivel a gazdaságilag fejlettebb területeken jobbak a munkaerőpiaci lehetőségek. A népességarányhoz viszonyítva Pest vármegyében él a legkevesebb, míg Tolna vármegyében a legtöbb nyugdíjas. Budapesten a legmagasabb a nyugdíjasok körében az öregségi nyugdíjra jogosultak aránya, eléri a 89%-ot. Tolna vármegyében viszont ez az arány csak 76%, az alacsonyabb átlagos élettartam és a nehezebb munkapiaci helyzetek miatt.

Havonta legalább félmillió forintot kap 74.509 nyugdíjas, mintegy 32 ezren – a nyugdíjasok nem egészen két százaléka – kapnak 600 ezer forintot feletti nyugdíjat. Régóta kifogás, hogy az öregségi nyugdíj legkisebb összege évtizedek óta 28.500,- Ft.

Az oktatás és egészségügy átalakulása

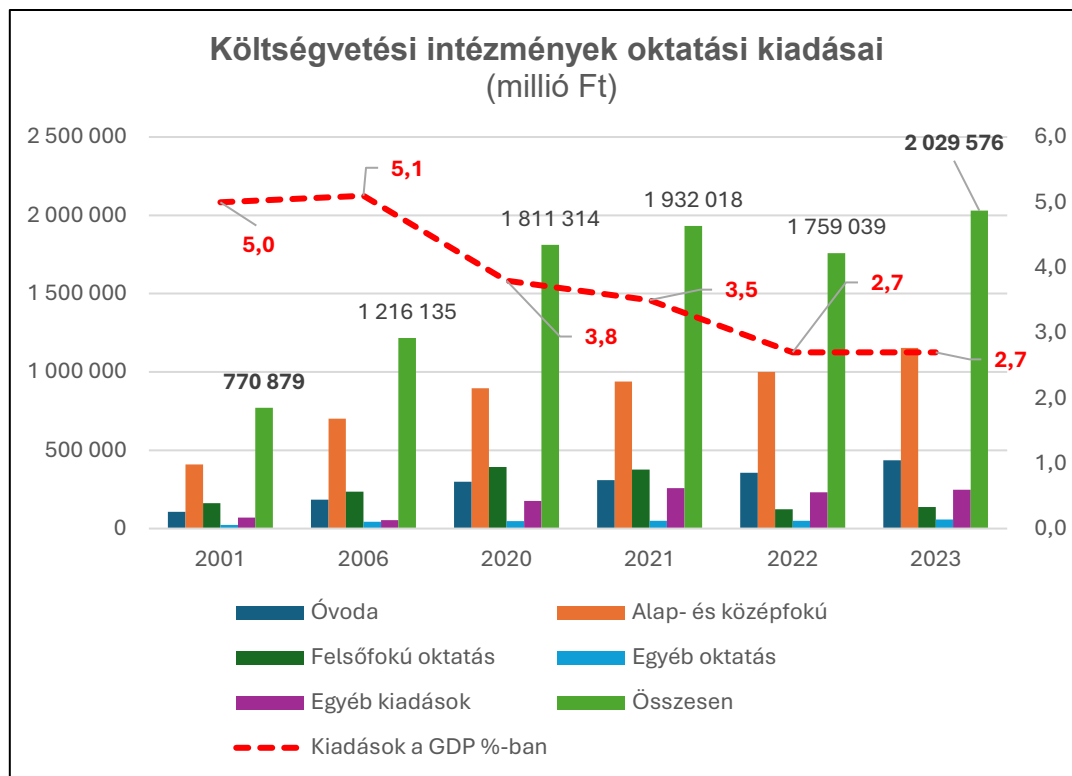
A bruttó adósság magas aránya mellett komoly nehézségeket látunk, ha a költségvetés, az államháztartás alrendszerének helyzetét vizsgáljuk. Az egészségügytől a szociálpolitikán át az oktatástól a rendvédelemig, a környezetvédelemtől a tömegközlekedésig, az innovációtól a digitalizációig szerkezeti feszültségeket és nagy mértékű alulfinanszírozást találunk. A költségvetés folyamatos nagy deficitje és a relatíve magas költségvetési újraelosztás nem segít a feszültségek feloldásán. A 2024 évi 4.423,4 milliárd Ft költségvetési forrás nem tudja biztosítani a szükséges fejlesztéseket, feltehetően a folyamatos működéshez is kevés.

Különösen fontos az egészségügy helyzetének vizsgálata, a valós problémák feltárása és gyors konszolidálása. A szakorvoshiány és az ápoló személyzet hiánya, a hosszú várakozási idők, a szünetelő kórházi ellátások, a kórházi fertőzések és az adatok nyilvánosságának hiánya miatt érezhető az egészségügyi rendszer komoly nehézségekkel küzd.

Az egészségügyben nincs klasszikus csődhelyzet, bár bezárnak időszakosan kórházi osztályokat, nincs sok helyen háziorvos, de ennek ellenére valahogy működik a rendszer. A színvonal folyamatos viszont egyértelmű. Más szempontból, Magyarország a megelőzhető és elkerülhető halálozások alapján az utolsók között van az Únióban, és az alapvető egészségügyi mutatókban is a sor végén.

Különösen szembetűnő, hogy mennyire romlott az állami ellátás színvonala az 5-10 évvel ezelőttihez viszonyítva, ha a magánorvosi hálózat fejlődést nézzük. Az egészségügyi reform elhúzódása jelentős bizonytalanságot okoz az egészségügyi dolgozók körében is.

Az oktatás területén is számos megoldandó nehézség, probléma jelentkezett 2024-ben is. Az oktatás valamennyi szintjén vannak régóta húzódó feszültségek, ezeket az oktatásban dolgozók időről-időre jelzik is valamilyen formában. Az oktatási színvonal emelése azonban halaszthatatlan feladat, hiszen a hallgatók képességeiről a különböző felmérések gyakorta elkeserítő eredményeket mutatnak.

Forrás: KSH 23.1.1.2. Oktatási kiadások – saját szerkesztés

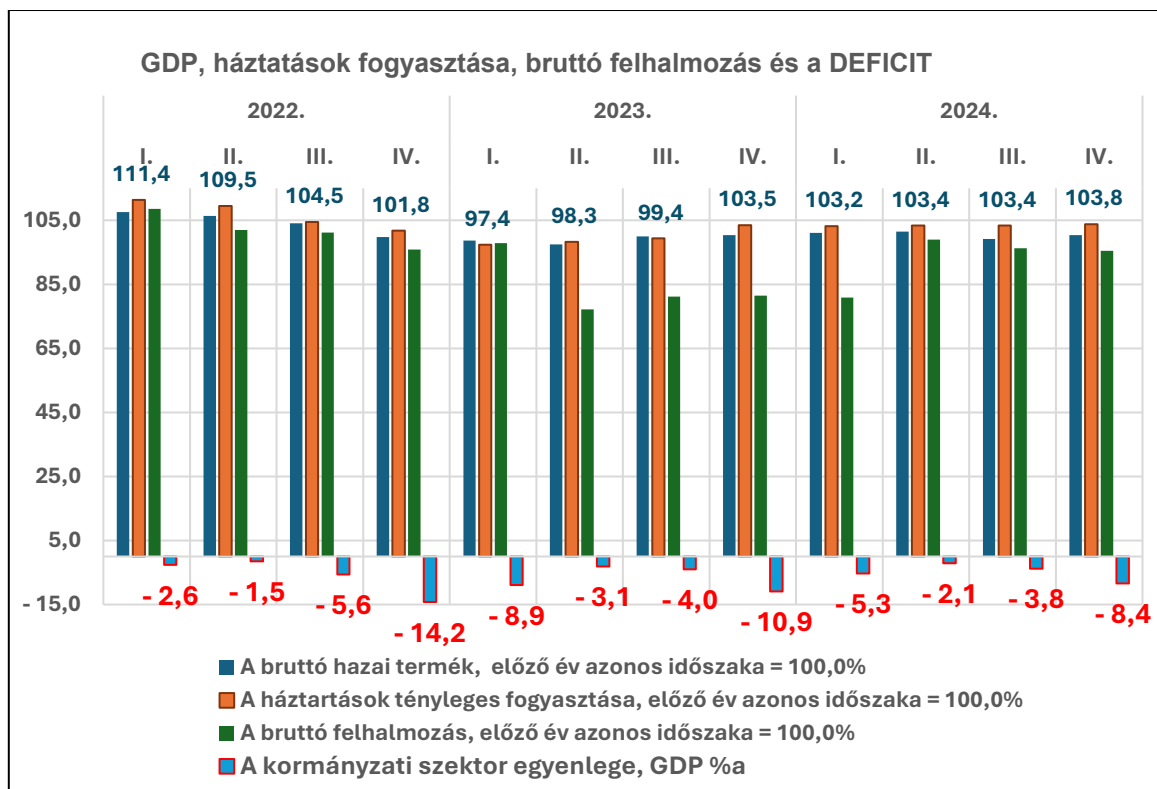
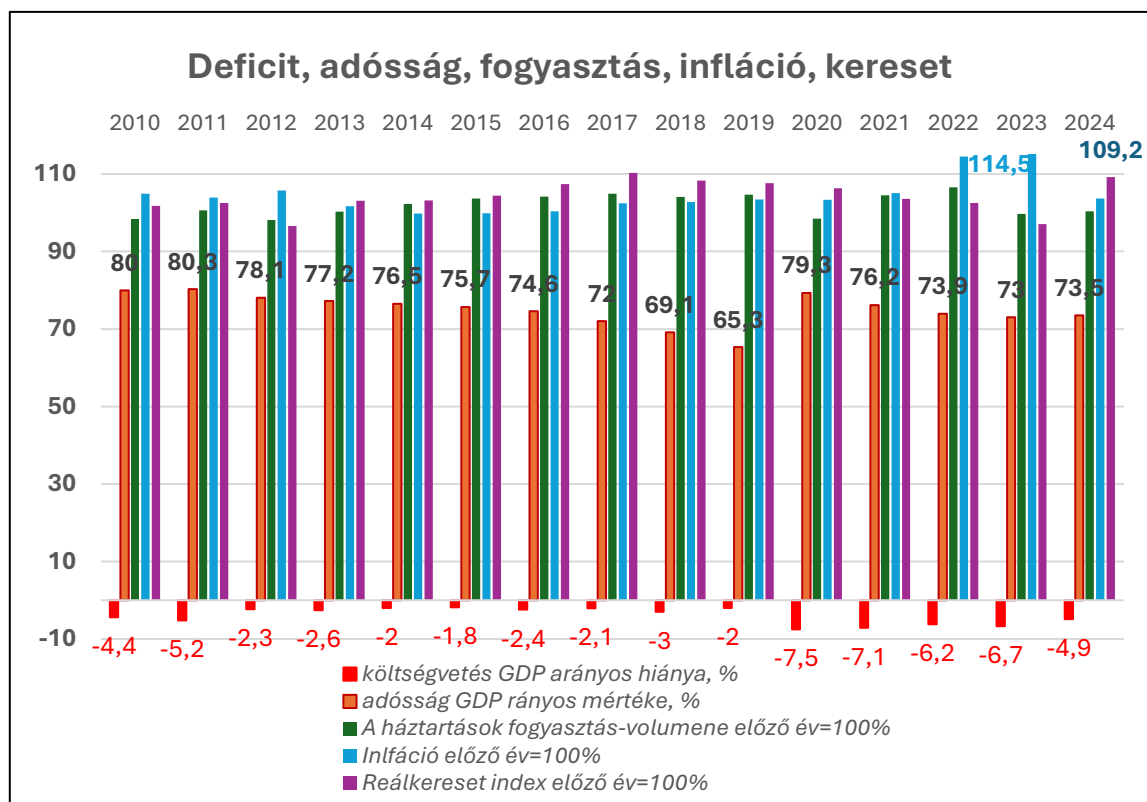
Nem egyszerűen az oktatásra fordított költségvetési forrásokon múlik az oktatás sikeressége, de a felnövekvő generációk számára – az oktatás minden összetevőjével együtt – biztosítani kell valamennyi lehetőséget képességeik kibontakoztatásához. Ez nyilván nem kis összeg, a költségvetésben 2024-ben erre a célra biztosított 2.029,6 milliárd Ft kevés lehet, bár az oktatást egyéb források is segíthetik.

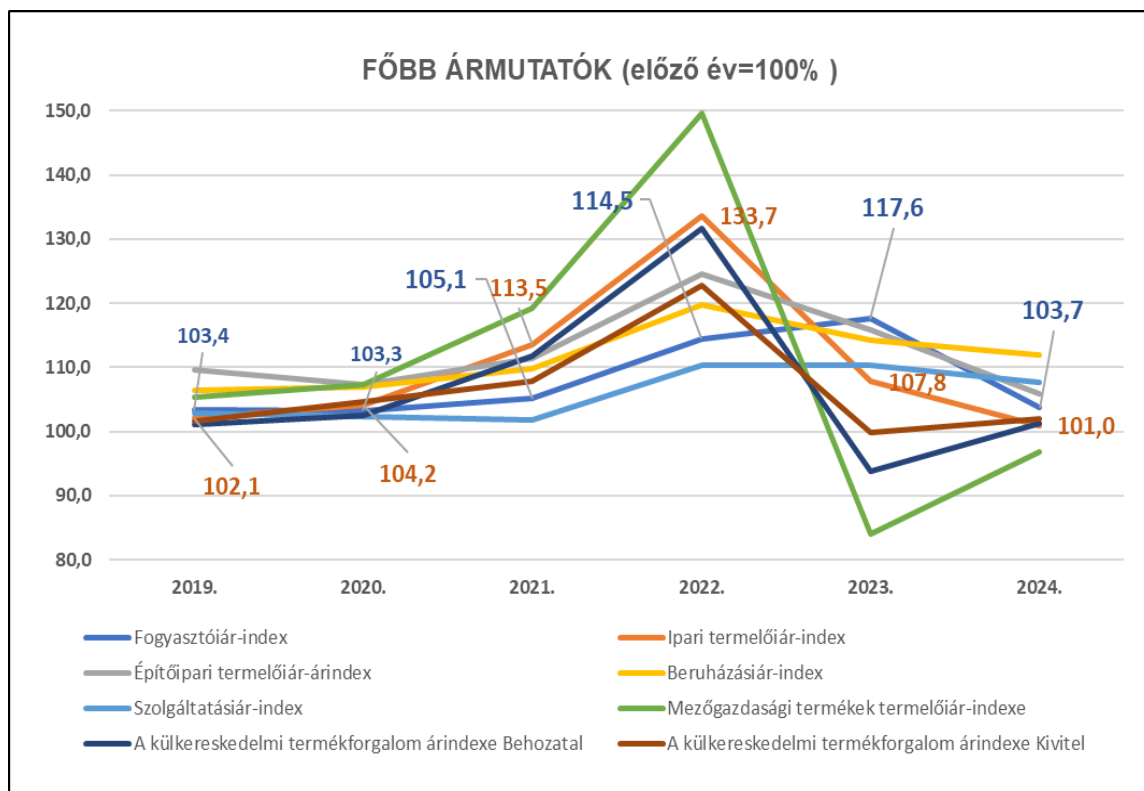
X X X

MELLÉKLETEK

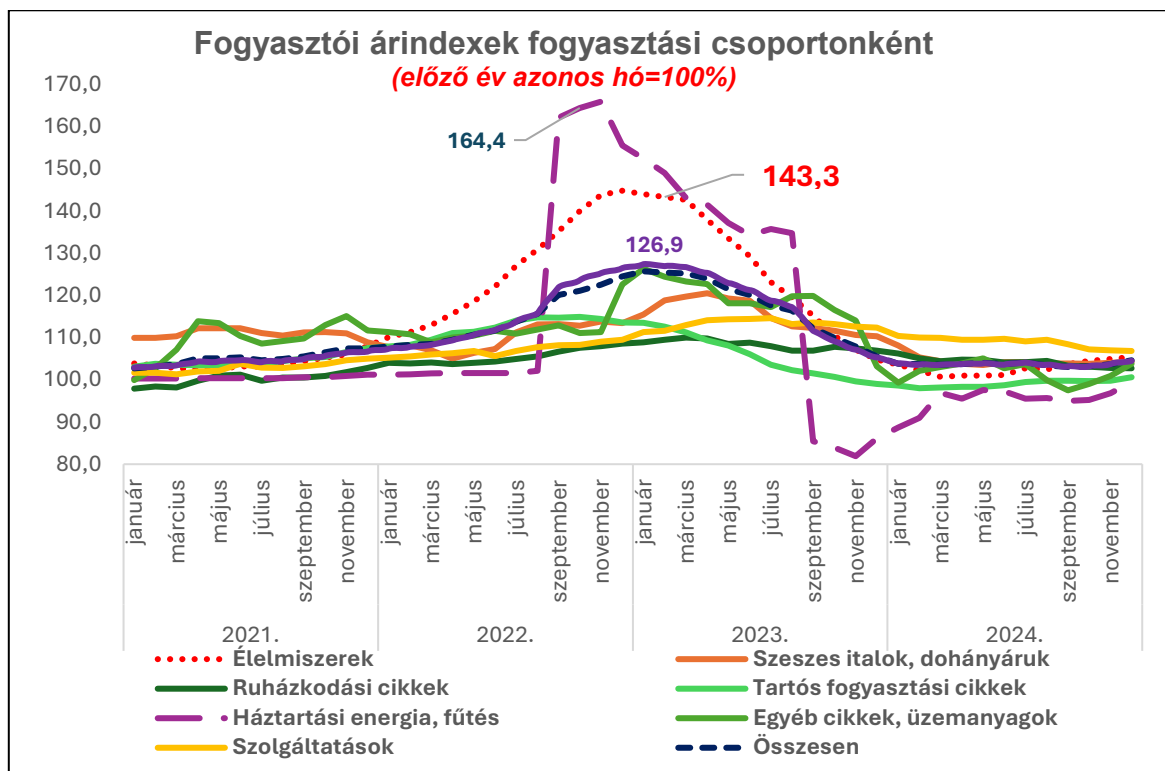
ÁBRÁK ÉS TÁBLÁZATOK

FORRÁSOK

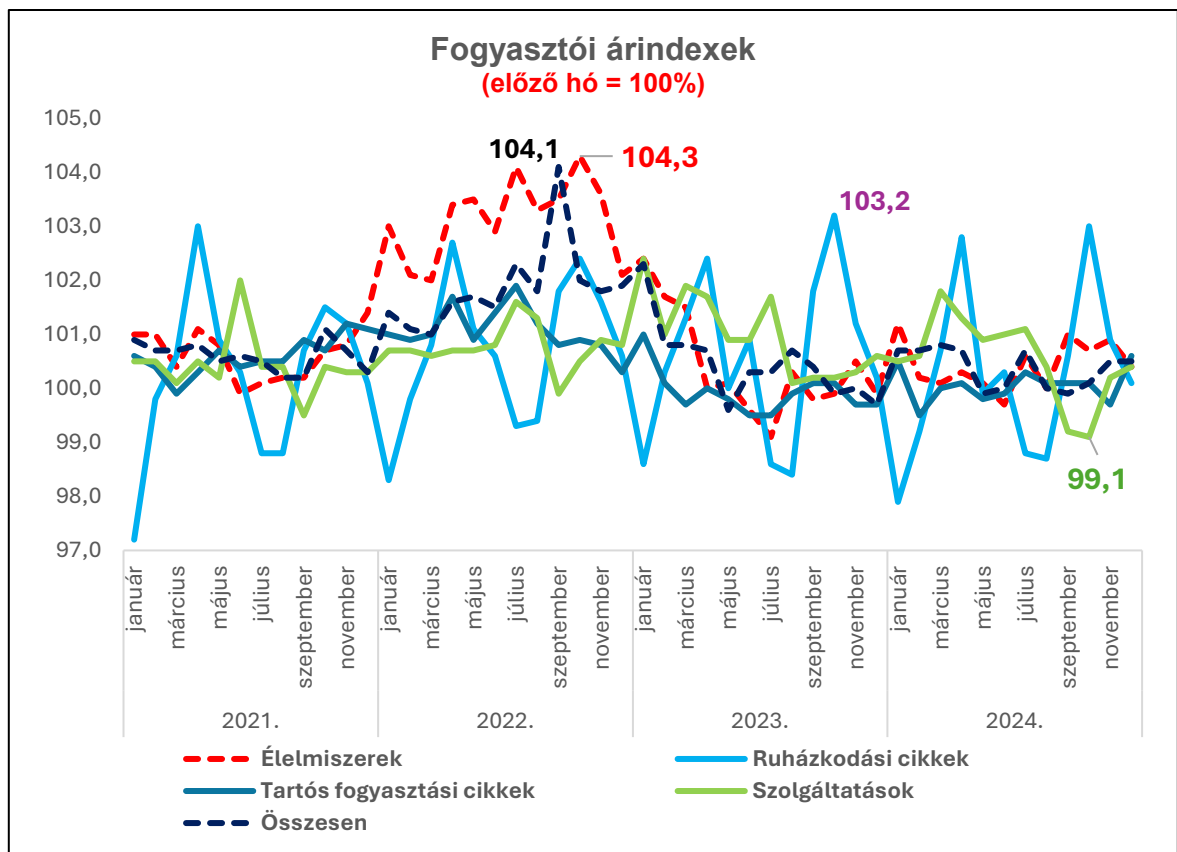

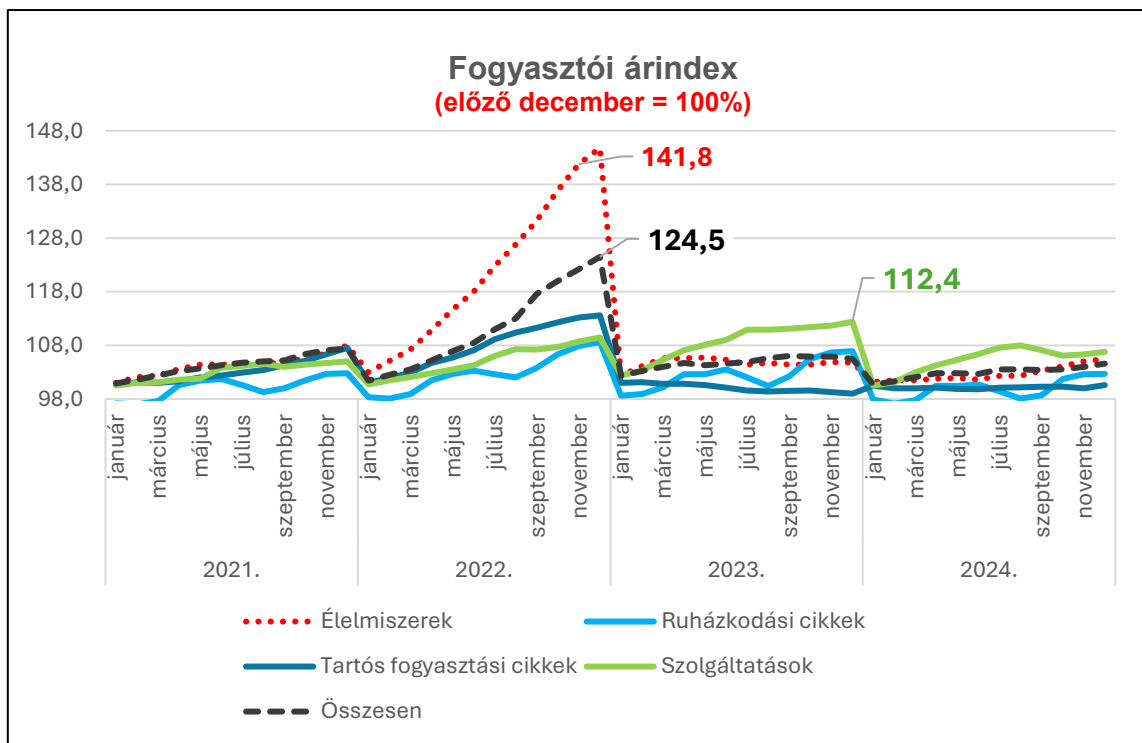
Forrás: KSH 1.1.1.1. Főbb ármutatók - saját szerkesztés

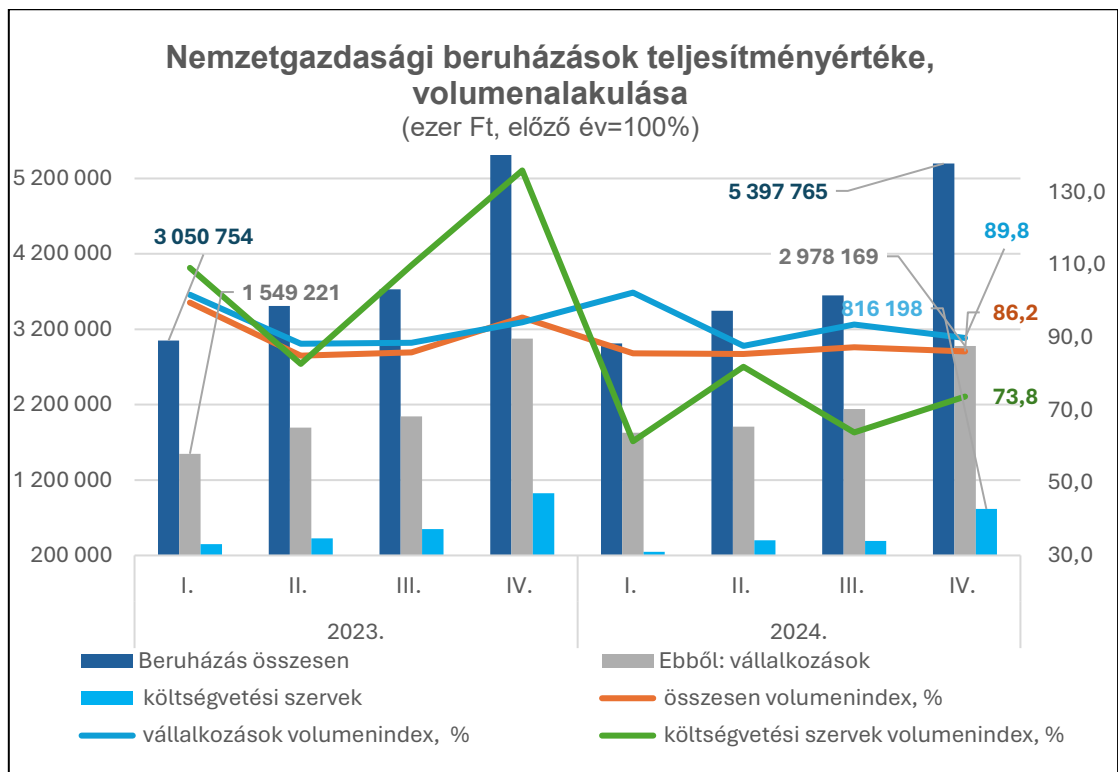
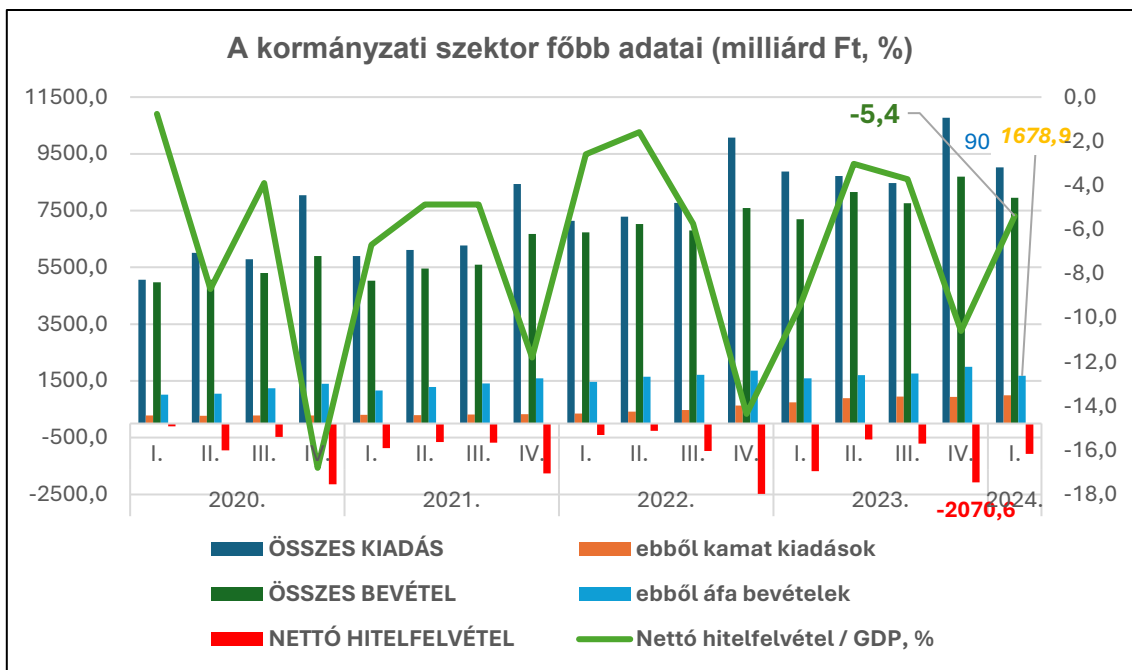
Forrás: KSH 1.1.1.2. Fogyasztói árindexek - saját szerkesztés

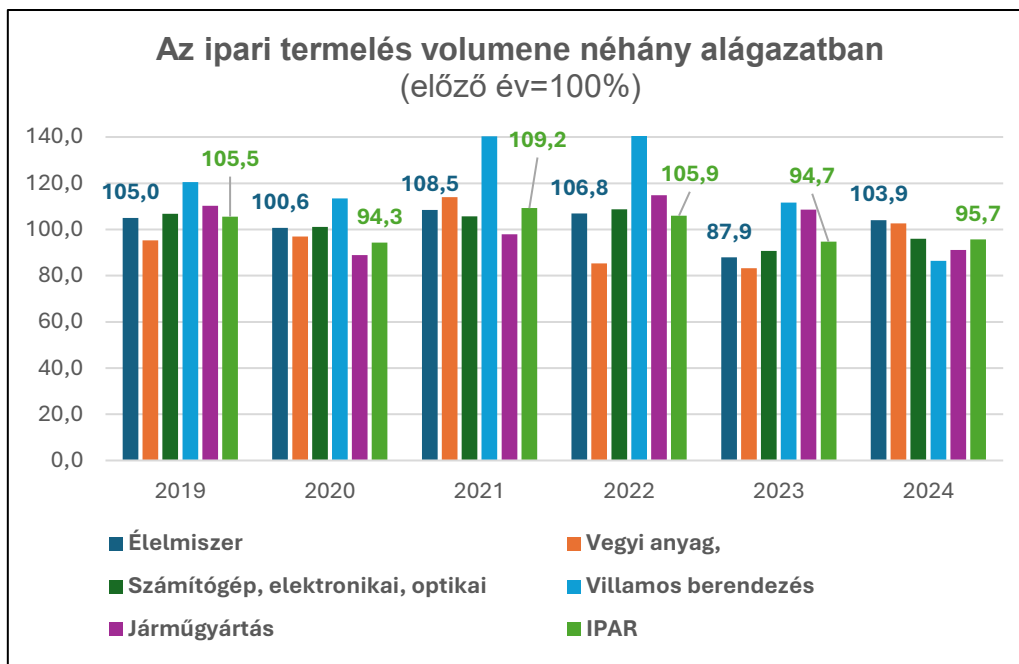

Forrás: KSH 1.1.1.2. Fogyasztói árindexek - saját szerkesztés

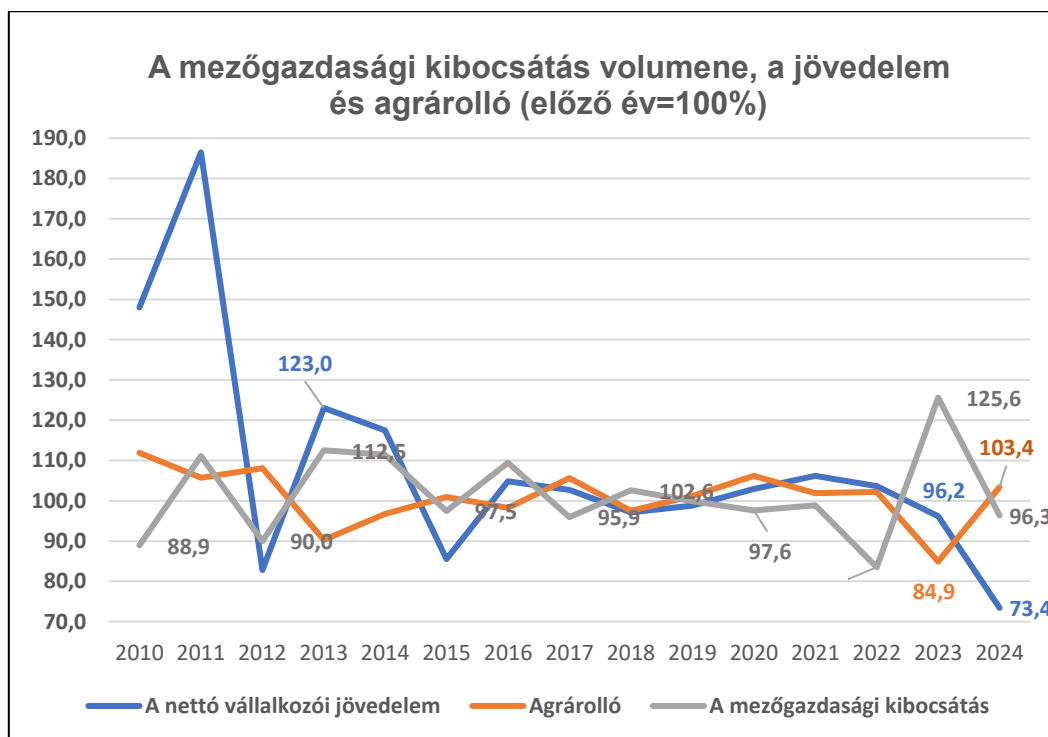

Forrás: KSH 1.1.1.2. Fogyasztói árindexek - saját szerkesztés

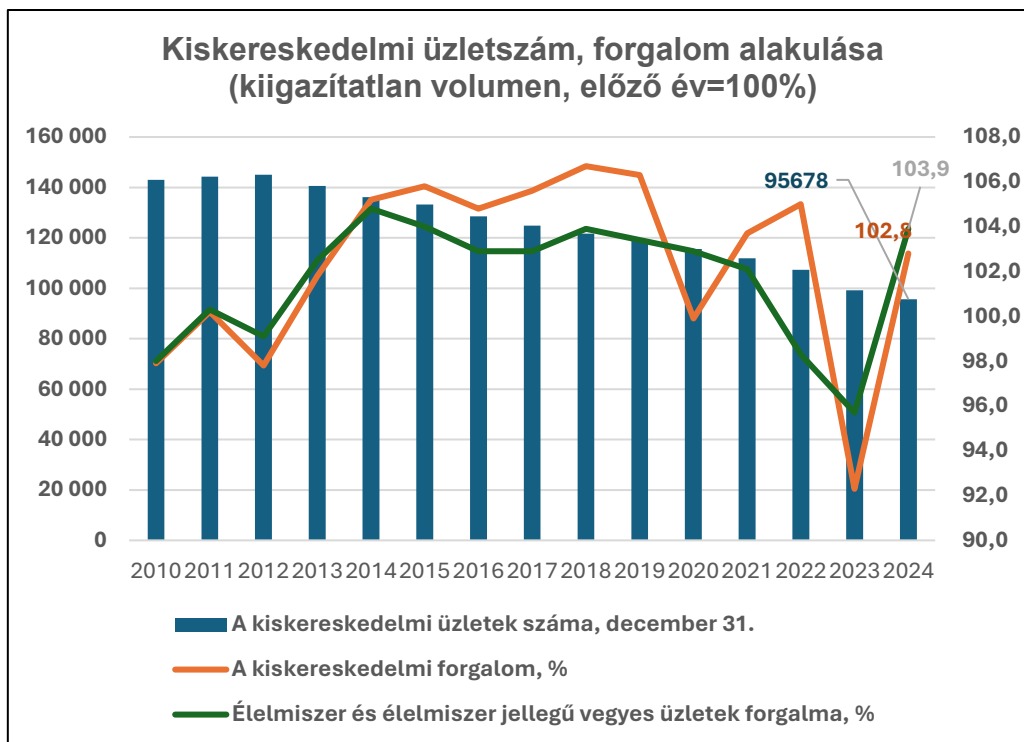

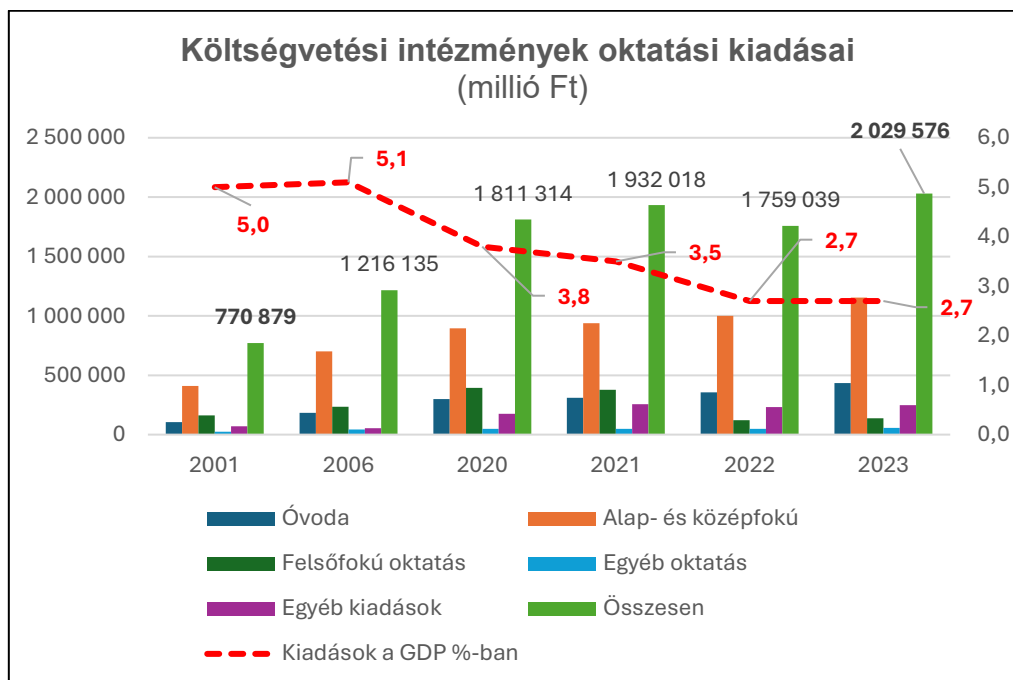
Forrás: KSH - saját szerkesztés

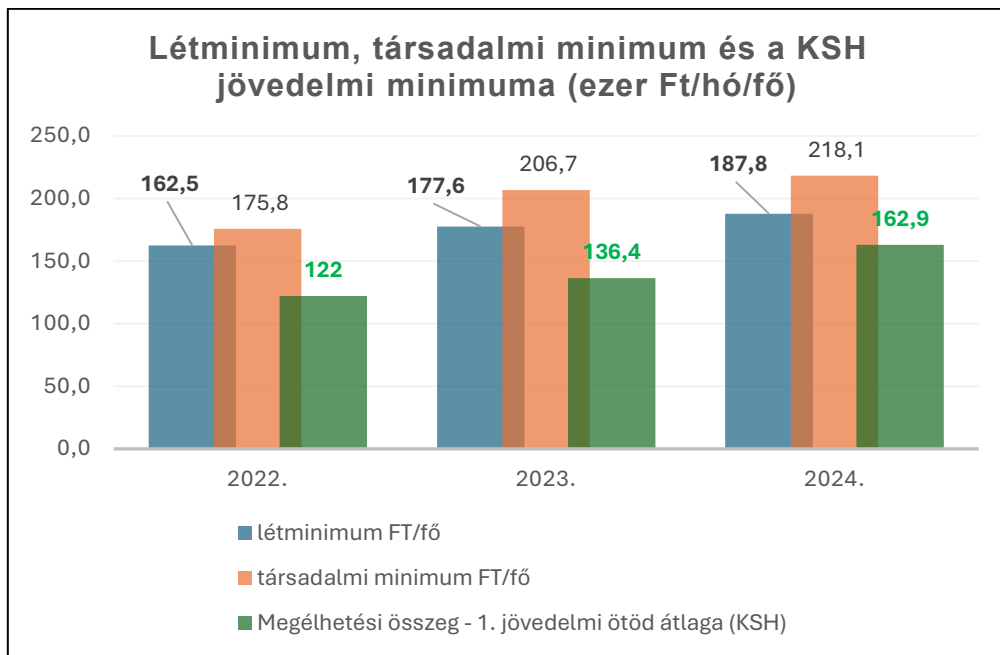
Forrás: 19.1.1.1. A mezőgazdaság mutatói - saját szerkesztés

Forrás: KSH 2.1.1.1. A kiskereskedelem főbb mutatói - saját szerkesztés

Forrás: KSH - saját szerkesztés

Forrás: KSH – saját számítás

TÁBLÁZATOK

Makrogazdaság főbb mutatói

Év	A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexe, előző év = 100,0%	(GDP) implicit árindexe, előző év = 100,0%	GNI/GDP arány, %	Ipari termelés volumeneelőző év = 100,0%	Beruházások előző év = 100,0%	költségvetés GDP arányos hiánya %
2010	101,1	102,5	95,4	110,6	95,0	-4,4
2011	101,9	101,9	95,4	105,6	95,4	-5,2
2012	98,7	102,9	96,0	98,2	95,0	-2,3
2013	102,0	102,8	97,2	101,1	105,9	-2,6
2014	104,3	103,7	95,6	107,7	119,3	-2
2015	103,7	102,8	95,3	107,4	107,9	-1,8
2016	102,4	101,3	97,4	100,9	87,1	-2,4
2017	104,1	104,0	96,1	104,6	124,4	-2,1
2018	105,6	104,8	96,3	103,5	119,6	-3
2019	105,1	104,8	97,6	105,6	111,8	-2
2020	95,7	106,4	97,8	94,0	97,3	-7,5
2021	107,2	106,2	97,0	109,5	106,1	-7,1
2022	104,3	114,2	97,3	106,1	101,5	-6,2
2023	99,2	115,2	96,9	94,5	91,7	-6,7
2024	99,4	115,2	96,5*	96	86,2	-4,9

Forrás: KSH, MNB - saját szerkesztés */becsült

KORMÁNYZATI SZEKTOR FŐBB ADATAI

Év	2023.	2024.				2023.	2024.
Időszak, negyedév	I–IV.	I.	II.	III.	IV.	I–IV.	I–IV.
Kiadások, milliárd forint, folyó termelő-felhasználás	6 599,3	1 252,8	1 735,0	1 686,6	2 015,5	6 599,3	6 689,8
Kiadások, milliárd forint, munkavállalói jövedelem	7 338,0	1 978,4	2 104,4	2 073,7	2 271,2	7 338,0	8 427,7
Kiadások, milliárd forint, kamatok	3 533,9	986,3	1 006,0	1 051,8	995,8	3 533,9	4 039,9
Kiadások, milliárd forint, pénzübeni társadalmi juttatások	8 105,8	2 546,9	2 053,9	2 083,0	2 134,6	8 105,8	8 818,5
Kiadások, milliárd forint, bruttó állóeszköz felhalmozás	3 875,0	422,3	637,9	807,3	1 519,6	3 875,0	3 387,1
Kiadások, milliárd forint, egyéb kiadások	7 693,1	1 818,4	1 871,5	1 393,3	1 759,6	7 693,1	6 842,7
Kiadások, milliárd forint, összes kiadás	37 145,1	9 005,1	9 408,7	9 095,7	10 696,3	37 145,1	38 205,8
Bevételek, milliárd forint, termelési és importadók	13 148,5	3 160,5	3 610,4	3 401,2	3 749,4	13 148,5	13 921,5
Bevételek, milliárd forint, ebből áfa	7 054,1	1 675,3	1 865,4	1 855,5	2 110,3	7 054,1	7 506,5
Bevételek, milliárd forint, folyó jövedelem-, vagyon- stb. adók	5 565,9	1 382,5	1 643,6	1 496,7	1 642,5	5 565,9	6 165,4
Bevételek, milliárd forint, tényleges társadalombiztosítási hozzájárulások	7 466,8	2 013,9	2 122,0	2 052,7	2 254,0	7 466,8	8 442,6
Bevételek, milliárd forint, tőkeadók	18,2	5,3	5,1	5,9	5,9	18,2	22,2
Bevételek, milliárd forint, egyéb bevételek	5 846,2	1 385,2	1 607,3	1 363,8	1 295,4	5 846,2	5 651,7
Bevételek, milliárd forint, összes bevétel	32 045,6	7 947,4	8 988,5	8 320,4	8 947,1	32 045,6	34 203,4
Egyéb adatok, milliárd forint, végső fogyasztási kiadás	15 396,6	3 617,9	4 171,9	4 140,0	4 584,1	15 396,6	16 513,9
Egyéb adatok, milliárd forint, nettó hitelfelvétel	-5 099,5	-1 057,6	-420,2	-775,2	-1 749,2	-5 099,5	-4 002,3
Egyéb adatok, milliárd forint, szezonálisan kiigazított GDP	75 568,9	19 799,8	20 345,3	20 516,7	20 852,4	75 568,9	81 514,2
Nettó hitelfelvétel / GDP, % szezonálisan kiigazított GDP	-6,7	-5,3	-2,1	-3,8	-8,4	-6,7	4,9

Forrás: KSH 21.2.1.26, Kormányzati szektor főbb negyedéves adatai

Költségvetési hiány, államadósság, fogyasztási-kereseti adatok

Év	költségvetés GDP arányos hiánya %	adósság GDP arányos mértéke %	A háztartások tényleges fogyasztásának volumenindexe, előző év = 100,0%	Infláció előző év = 100%	Egy keresőre jutó reálkereset indexe (%)	Egy főre jutó reáljövedelem indexe (%)
2010	-4,4	80	98,4	104,9	101,8	99,7
2011	-5,2	80,3	100,6	103,9	102,5	104,0
2012	-2,3	78,1	98,1	105,7	96,6	97,8
2013	-2,6	77,2	100,3	101,7	103,1	102,0
2014	-2	76,5	102,3	99,8	103,2	104,0
2015	-1,8	75,7	103,7	99,9	104,4	103,6
2016	-2,4	74,6	104,2	100,4	107,4	104,3
2017	-2,1	72	104,9	102,4	110,3	106,1
2018	-3	69,1	104,1	102,8	108,3	107,9
2019	-2	65,3	104,7	103,4	107,6	106,6
2020	-7,5	79,3	98,5	103,3	106,3	98,9
2021	-7,1	76,2	104,5	105,1	103,6	108,2
2022	-6,2	73,9	106,6	114,5	102,5	103,1
2023	-6,7	73	99,7	117,6	97,1	101,0
2024	-4,9	73,5	100,4*	103,7	109,5	102,3*

Forrás: KSH MNB - saját szerkesztés */ becsült

Teljes munkaidőben alkalmazásban állók keresete (ezer Ft/fő)						
Év	BRUTTÓ		NETTÓ		MEDIÁN	
	átlag- kereset	előző év=100%	átlag- kereset	előző év=100%	bruttó medián átlag- kereset	előző év=100%
2019	356 286	111,3	236 931	112,9	280 000	111,3
2020	391 194	109,8	260 144	109,6	307 016	109,8
2021	425 915	108,9	283 234	109,1	335 000	108,9
2022	499 980	117,4	332 487	116,1	388 943	117,4
2023	571 182	114,2	379 836	115,7	450 000	114,2
2024	646 801	113,2	430 123	115,6	520 376	113,2

Forrás: KSH 20.1.1.39 Fő kereseti adatok

Háztartások főbb mutatói			
Mutatók	2011. év	2015. év	2020. év
Háztartások felszorozott száma (db)	4053074	4139760	4121936
Háztartások átlagos taglétszáma (fő)	2,4	2,3	2,3
Aktív keresők száma (fő)	3714850	4189727	4498723
Nyugdíjasok száma (fő)	2095449	2144612	2078190
Fogyatékosok és/vagy munkaképtelenek egészségügyi okból (fő)	521172	311173	232842
Tanuló felnőttek (fő)	43598	44124	35339
Tanulók száma (fő)	1584590	1443572	1384092
Összes létszám (fő)	9778544	9667827	9600042

Forrás: <https://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haViewer.jsp> - saját szerkesztés

Külkereskedelmi forgalom értéke (milliárd Ft)			
Év	EU27_2020	Európai Unión kívüli országok	Összesen
Behozatal			
2020	24 621	10 228	34 849
2021	30 220	11 949	42 169
2022	40 907	18 440	59 347
2023	37 171	16 535	53 706
2024	37 562	14 851	52 413
Kivitel			
2020	28 472	8 360	36 833
2021	32 760	9 993	42 753
2022	42 849	12 902	55 751
2023	44 083	13 041	57 125
2024	43 254	13 754	57 008
Egyenleg			
2020	3 851	-1 868	1 984
2021	2 540	-1 956	584
2022	1 942	-5 538	-3 596
2023	6 913	-3 494	3 419
2024	5 691	-1 096	4 595
Forrás: KSH 17.1.1.3. Külkereskedelmi forgalom - saját szerkesztés			

A FOGYASZTÓI ÁRINDEXEK FOGYASZTÓI FŐCSOPORTOK SZERINT

Az előző év azonos időszaka = 100,0%

Év	Időszak	Élelmiszerek	Szeszes italok, dohányárúk	Ruházkodási cikkek	Tartós fogyasztási cikkek	Háztartási energia, fűtés	Egyéb cikkek, üzemanyagok	Szolgáltatások	Összesen	Nyugdíjas fogyasztói ár-index
2021.	január	103,9	109,9	97,9	103,1	100,3	99,9	101,7	102,7	102,9
	február	103,4	109,9	98,4	103,8	100,3	102,7	101,7	103,1	103,2
	március	102,7	110,3	98,2	103,6	100,3	107,1	101,3	103,7	103,4
	április	102,4	112,2	99,8	103,4	100,4	113,9	102,0	105,1	104,3
	május	102,6	112,2	101,0	103,5	100,4	113,4	102,1	105,1	104,4
	június	103,2	112,2	101,2	103,7	100,4	110,4	103,8	105,3	104,6
	július	103,1	111,1	99,8	103,8	100,4	108,6	102,9	104,6	104,2
	augusztus	103,7	110,5	100,5	104,4	100,4	109,2	102,8	104,9	104,4
	szeptember	104,4	111,2	100,5	105,1	100,6	109,8	103,2	105,5	105,0
	október	105,2	111,3	100,9	105,4	100,6	113,0	103,7	106,5	105,7
	november	106,0	111,0	101,8	106,6	100,9	115,1	104,6	107,4	106,5
	december	108,0	108,9	102,8	107,5	101,2	111,7	105,0	107,4	106,7
2022.	január	110,1	107,7	104,0	107,9	101,2	111,3	105,2	107,9	107,4
	február	111,3	108,2	103,9	108,3	101,3	110,8	105,5	108,3	107,8
	március	113,0	107,0	104,1	109,5	101,5	108,9	106,0	108,5	108,3
	április	115,6	105,0	103,7	111,1	101,6	110,0	106,3	109,5	109,3
	május	118,6	106,4	104,0	111,4	101,6	110,5	106,8	110,7	110,7
	június	122,1	107,3	104,3	112,4	101,6	111,6	105,6	111,7	111,8
	július	127,0	111,2	104,9	114,0	101,6	110,9	106,8	113,7	113,8
	augusztus	130,9	113,1	105,5	114,8	102,1	111,9	107,7	115,6	115,7
	szeptember	135,2	113,2	106,7	114,7	162,1	112,9	108,2	120,1	121,9
	október	140,0	112,8	107,6	114,9	164,4	111,1	108,3	121,1	123,6
	november	143,8	113,8	108,0	114,4	165,9	111,3	109,0	122,5	125,2
	december	144,8	113,4	108,6	113,6	155,5	122,6	109,5	124,5	126,5
2023.	január	144,0	115,5	108,9	113,5	152,4	126,3	111,3	125,7	127,4
	február	143,3	118,8	109,5	112,6	149,0	124,4	111,6	125,4	126,9
	március	142,6	119,7	110,0	111,2	143,1	123,3	113,0	125,2	126,7
	április	137,9	120,5	109,8	109,3	141,5	122,7	114,1	124,0	125,3
	május	133,5	119,3	108,5	108,1	137,2	118,1	114,3	121,5	122,9
	június	129,3	118,7	108,8	106,1	134,3	118,1	114,4	120,1	121,2
	július	123,1	114,6	108,0	103,6	135,7	117,2	114,6	117,6	118,7
	augusztus	119,5	112,7	106,9	102,3	134,7	119,8	113,2	116,4	117,2
	szeptember	115,2	112,3	106,9	101,5	85,4	119,9	113,6	112,2	111,6
	október	110,4	111,6	107,8	100,7	83,9	116,5	113,2	109,9	109,1
	november	107,1	110,6	107,4	99,6	81,9	114,0	112,6	107,9	107,1
	december	104,8	110,3	106,9	99,0	86,1	103,2	112,4	105,5	105,3
2024.	január	103,6	108,1	106,2	98,6	88,7	99,3	110,4	103,8	103,9
	február	102,2	105,3	105,1	98,0	91,0	102,1	110,0	103,7	103,6
	március	100,7	104,4	104,4	98,2	96,9	103,0	109,9	103,6	103,6
	április	101,0	103,8	104,8	98,3	95,5	103,9	109,5	103,7	103,7
	május	101,0	103,5	104,7	98,3	97,6	105,1	109,5	104,0	103,9
	június	101,1	104,2	104,1	98,7	97,3	102,7	109,7	103,7	103,6
	július	102,7	104,2	104,2	99,5	95,5	103,7	109,1	104,1	104,1
	augusztus	102,4	103,9	104,5	99,8	95,7	99,9	109,5	103,4	103,6
	szeptember	103,7	103,9	103,3	99,8	95,0	97,5	108,4	103,0	103,2
	október	104,5	103,8	103,1	99,7	95,2	99,0	107,2	103,2	103,2
	november	104,9	104,0	102,8	99,8	96,8	100,9	107,0	103,7	103,7
	december	105,4	104,3	102,7	100,6	99,5	103,8	106,8	104,6	104,5

Forrás: KSH 1.1.1.2. Fogyasztói árindex

Építőipar összefoglaló adatai

év	Az építőipar részesedése a bruttó hozzáadott értékből, %	Az építőipari termelés értéke, millió forint	Az építőipari termelés volumenindexe, előző év = 100,0%
2019	5,8	4 354 723	120,0
2020	5,7	4 339 342	90,9
2021	6,1	5 310 868	109,7
2022	6,4	6 670 651	100,7
2023	6,1	7 229 146	93,5
2023	6,0	7 766 900	99,6

Forrás: KSH 7.1.1.1 Építőipari termelés

A megélhetési szintekhez szükségesnek tartott nettó jövedelem összege (ezer Ft/hó /fő)						
Megélhetési szint	Összesen	1. jövedelmi ötöd	2. jövedelmi ötöd	3. jövedelmi ötöd	4. jövedelmi ötöd	5. jövedelmi ötöd
2022. év						
Nagyon szűkös	89,7	65,9	72,4	90,2	98,9	120,9
Szűkös	116,6	86,7	93,5	116,2	127,7	158,7
Átlagos	161,6	122,0	130,6	160,3	173,7	221,3
Jó	220,0	164,4	175,4	217,4	234,1	308,5
Nagyon jó	326,1	244,6	256,3	316,7	332,5	480,3
2023. év						
Nagyon szűkös	109,7	75,8	94,3	108,4	122,6	147,3
Szűkös	139,9	97,8	120,6	138,1	155,4	187,6
Átlagos	191,7	136,4	164,8	188,1	210,9	258,1
Jó	258,4	180,6	219,8	249,5	285,7	356,0
Nagyon jó	371,1	250,5	305,9	338,3	409,9	550,9
2024. év						
Nagyon szűkös	124,3	89,7	103,4	119,5	135,9	173,1
Szűkös	160,3	117,4	133,3	152,9	175,8	222,1
Átlagos	221,4	162,9	181,2	212,6	241,9	308,1
Jó	299,8	218,9	241,8	288,3	326,9	423,0
Nagyon jó	443,6	329,6	340,1	421,5	485,1	641,7

forrás: https://www.ksh.hu/stadat_files/jov/hu/jov0056.html

AZ EGY FŐRE JUTÓ GDP ÉRTÉKE ÉS VOLUMENINDEXEI

Év	EZER HUF	Volumenindex, előző év = 100,0%	Deviza- árfolyamon, EUR	Deviza- árfolyamon, USD	Vásárlóerő- paritáson, EUR	Vásárlóerő- paritáson, USD
1995	567	x	3 485	4 510	7 723	9 216
1996	693	100,3	3 627	4 544	7 954	9 384
1997	860	103,2	4 079	4 607	8 238	9 844
1998	1 019	104,1	4 228	4 751	8 666	10 415
1999	1 139	103,4	4 505	4 799	9 103	10 892
2000	1 306	104,7	5 024	4 628	9 860	11 869
2001	1 513	104,3	5 894	5 280	10 946	13 224
2002	1 717	105,0	7 066	6 654	11 914	14 532
2003	1 886	104,2	7 441	8 405	12 696	15 462
2004	2 087	105,2	8 290	10 297	13 280	16 253
2005	2 238	104,5	9 022	11 208	14 000	17 091
2006	2 415	104,1	9 138	11 472	14 602	18 366
2007	2 559	100,5	10 182	13 919	15 072	19 090
2008	2 713	101,2	10 798	15 791	16 071	20 709
2009	2 641	93,4	9 412	13 056	15 621	20 681
2010	2 743	101,3	9 959	13 177	16 422	21 693
2011	2 857	102,2	10 233	14 220	17 134	22 992
2012	2 917	99,2	10 079	12 944	17 148	23 221
2013	3 073	102,5	10 351	13 739	17 751	24 592
2014	3 338	104,8	10 816	14 358	18 490	25 796
2015	3 571	104,0	11 522	12 777	19 369	26 938
2016	3 721	102,8	11 946	13 220	19 575	28 179
2017	4 044	104,5	13 079	14 745	20 420	29 728
2018	4 487	105,8	14 071	16 603	21 873	32 258
2019	4 945	105,2	15 199	17 013	23 169	35 627
2020	5 047	95,9	14 372	16 390	22 730	35 584
2021	5 769	107,7	16 091	19 021	24 805	39 216
2022	6 887	104,6	17 599	18 458	27 589	43 881
2023	7 878	99,3	20 626	22 302	29 435	46 284

Forrás: KSH 21.1.1.5.- saját szerkesztés

A makrogazdaság helyzete (előző év = 100százalék)

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025*
GDP volumen alakulás	107,1	104,6	99,5	100,5	101,5
Mezőgazdasági termelés	98,1	68,8	140	90,0	102
Ipari termelés	106,2	105,4	100	97,0	101,5
Építőipari termelés	109,2	103	95	99,6	102
Kiskereskedelmi forgalom	107,0	104,6	97	102,6	104
Idegenforgalom	143,2	127,5	101	112	114
Információ, kommunikáció	121,7	107,5	102	102,8	106
Háztartások fogyasztása	104,3	106	97	104,3	105
Állóeszköz-felhalmozás	105,2	102,2	96	88,7	99
Folyó fiz. mérleg egyenleg (GDP %)	-0,6	-2,0	2	2,2	2,5
Külkereskedelmi behozatal (import)	109,1	109,5	99	96,7	102
Külkereskedelmi kivitel (export)	110,3	110,3	102	97,2	103,5
Bruttó átlagkereset	108,7	106,5	107	113,2	108,5
Munkanélküliségi ráta	4,1	3,6	4,0	4,4	4,6
Fogyasztó árszínvonal alakulása	105,1	114,5	117,6	103,7	105,5
Költségvetési hiány (a GDP %-ban)	-6,8	-6,1	- 5,9	-4,9	-4,5
Államadósság (a GDP %-ban)	79,9	73,3	72,0	73,4	74,5
Forint/euró árfolyam, Ft	358,52	391,33	395-410	395	405

forrás: KSH */ saját számítás,

FORRÁSOK

2023. évi LV. törvény Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről - Hatályos
Jogszabályok Gyűjteménye

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2300055.tv>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/gdp2412>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ber2412>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/kul2412>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/szk2412>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/far2412>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/krm2409>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/mgt24>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ipa2412>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/tar2412>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/list/epi>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/kis2412>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/list/tsz>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/nep2412>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/list/fem>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/list/ker>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/lak2412>

továbbá: MNB, KSH, PM, MGM, BM, NFSZ, ÁKK, MÁK, Eurostat, IMF, OECD.ÁKK, EU,
és lásd lábjegyzetek